

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

วรรณภัสสร สีทอง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญวิทยา
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วรรณภัสสร สีทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญวิทยา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. รัชณี แดงอ่อน)

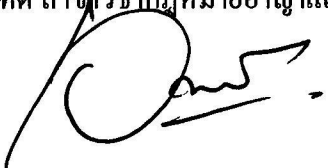
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร. รัชณี แดงอ่อน)

พณฯ ดร.
..... กรรมการ
(พันตำรวจโท ดร. ประลอง ศิริกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทีป ทับอัลดานนท์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญวิทยา
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีชร)

วันที่..... 17 เดือน..... สิงหาคม..... พ.ศ. 2561.....

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากท่านอาจารย์รัชณี แดงอ่อน ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.ประทีป ทัฬหีตานนท์ อาจารย์ที่ ปรึกษา ร่วมซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งให้ความช่วยเหลือทางข้อมูล ข้อคิด และให้คำปรึกษา ตรวจสอบเนื้อหาที่บกพร่องซึ่งเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยเพื่อเติมเต็มสารนิพนธ์ฉบับนี้เพื่อให้มี เนื้อหาที่สมบูรณ์มากขึ้นผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาครูอาจารย์และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านที่อบรมเลี้ยง คุงส่งเสริมสนับสนุนให้มีทุนทรัพย์ทุนทางสติปัญญาความคิดและให้โอกาสศึกษาในระดับชั้น ปริญญาโท และพี่ทุกคนที่ให้อำนาจใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ ประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

วรรณภัสสร สีทอง

54921171: สาขาวิชา: กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา; น.ม. (กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา)

คำสำคัญ: สิทธิทรัพย์สินดิจิทัล/ การปลอมแปลง/ กฎหมาย/ ความผิดอาญา

วรรณกัศสร สีทอง: ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล

(LEGAL ISSUES ABOUT COUNTERFEITING DIGITAL ASSETS.) คณะกรรมการควบคุม

งานนิพนธ์: รัชนิ แดงอ่อน, รด., 156 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาวิจัยความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัลเป็นการวิจัย เอกสาร (Documentary research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปลอม หรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล หลักกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล ยังไม่มีกฎหมายครอบคลุมการบัญญัติกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิ ทรัพย์สินดิจิทัล พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 จะได้บัญญัติสถานะเงินตรา มีธนบัตรและเหรียญ และมีการบัญญัติพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล พ.ศ.2561 อันเป็นการบัญญัติให้ สิทธิทรัพย์สินดิจิทัลเทียบเท่ากับเงินตรา แต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเกี่ยวกับ สิทธิทรัพย์สินดิจิทัลนี้ ยังคงมีเพียงกฎหมายอาญาที่บัญญัติเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเงินตรา เท่านั้น แต่ยังไม่มีความหมายใดบัญญัติถึงการปลอมและการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล

ผลจากการศึกษาวิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ 4 ส่วน 1.การบัญญัติให้การปลอมหรือการแปลง สิทธิทรัพย์สินดิจิทัลเป็นความผิดอาญา โดยบัญญัติให้เป็นเหตุฉกรรจ์ 2.การบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการ ปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัลในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้เป็นความผิดและมีบทลงโทษที่ชัดเจน 3.การบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับการ ปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัล เป็นบทลงโทษเหตุฉกรรจ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อันเป็นบทเพิ่มโทษ 4.รัฐควรปรับปรุงกฎหมายให้ รองรับเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสิทธิทรัพย์สินดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้กฎหมายต่อ สภากงักมในปัจจุบัน

54921171: MAJOR: CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; LL.M. (CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY)

KEYWORDS: DIGITAL ASSETS/ COUNTERFEITING/ LAW/ CRIMINAL OFFENSES

WICHIAN SIMACHARN: LEGAL ISSUES ABOUT COUNTERFEITING DIGITAL ASSETS. ADVISORY COMMITTEE: RATCHANEE TAENG-ON, Ph.D., 156 P. 2018.

Research on counterfeit and conversion of digital assets is documentary research with an objective to study on theories and principles on counterfeit and conversion of digital assets, legal principles on counterfeit and conversion of digital assets; to analyze and compare on implementation issues of law relating to counterfeit and conversion of digital assets; and to provide summary and recommendations thereof.

From the research, it shows that there is not law prescribing on counterfeit and conversion of digital assets offences. Although the Currency Act B.E. 2501 (1958) prescribes on status of currencies, notes and coins and the Digital Asset Businesses B.E. 2561 (2018) prescribes on digital assets being considered as “currencies”, however, there is only Criminal Code that prescribing on counterfeit and conversion of digital assets.

Based on the findings, there are 4 recommendations proposed: 1. prescription of counterfeit and conversion of digital assets offences as a criminal offence that would receive severe punishment than usual; 2. prescription of counterfeit and conversion of digital assets offences in the Digital Asset Businesses B.E. 2561 (2018); 3. prescription of counterfeit and conversion of digital assets offences to be a criminal offence that would receive severe punishment than usual in Computer Crimes Act B.E. 2550; and 4. The Thai Government should make amendments to the law to adopt counterfeit and conversion of digital assets offences in order to enhance efficiency in implementation which should reflect the current state of society.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
วิธีการศึกษาวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิจัย.....	6
คำจำกัดความ.....	6
2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล.....	7
แนวคิดพื้นฐานในการกำหนดความผิดและการกำหนดโทษตามกฎหมายอาญารวม ไปถึงการกำหนดบัญญัติเหตุกรรจ์ที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือการแปลง สินทรัพย์ดิจิทัล.....	7
วิวัฒนาการของเงิน.....	21
วิวัฒนาการและประวัติศาสตร์เงินตราของไทยและหน้าที่ของเงินตรา.....	24
ประวัติความเป็นมาของสินทรัพย์ดิจิทัลและความหมายของสินทรัพย์ดิจิทัล	
ประเภทบิทคอยน์.....	30
กรณีศึกษาเกี่ยวกับทรัพย์สินดิจิทัลประเภทบิทคอยน์.....	41
3 หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล.....	45
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.....	45
พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561.....	51
พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501.....	53
กฎหมายอาญาเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเงินตรา.....	56
สินทรัพย์ดิจิทัลในต่างประเทศ.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลในต่างประเทศ.....	65
4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล.....	69
วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล.....	69
วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561..	74
วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.....	75
วิเคราะห์เปรียบเทียบการบัญญัติบทลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล.....	77
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	80
สรุป.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เงินตรา นั้น ได้ถูกกำหนดให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยในอดีตมนุษย์ได้นำเอาสิ่งที่ยากหรือของมีค่ามาสมมุติเป็นเงินตรา อาทิเช่น สมัยโบราณที่มีการใช้เปลือกหอยหายากชนิดหนึ่งใช้กำหนดเป็นเงินตราแลกเปลี่ยน ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาอันเป็นผลมาจากความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้รัฐได้มีการผลิตเงินตราขึ้น เพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินการแลกเปลี่ยนและทำธุรกรรมทางการเงิน จึงทำให้มีการผลิตธนบัตรหรือเหรียญออกมาใช้ โดยกำหนดลักษณะของเงินตราให้มีผลทางกฎหมายและสามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายซึ่งต้องเป็นการจัดทำขึ้นโดยผู้มีอำนาจ และในปัจจุบันได้มีการให้บริการโดยผู้ประกอบการธุรกิจธนาคารสามารถให้บริการทางการเงินผ่านอินเทอร์เน็ตแก่ลูกค้าของตนได้ ทำให้สะดวกในการใช้บริการมากขึ้น แต่เงินตราก็ยังเป็นเพียงสิ่งเดียวที่กฎหมายรับรองและเป็นสิ่งที่รัฐรับประกันให้มีมูลค่าในตัวเองสามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (อัจฉรา หล่อตระกูล, 2558)

ในปัจจุบันประเทศได้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลเข้ามาใช้มากขึ้น โดยสินทรัพย์ดิจิทัลทำเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและการให้บริการ รวมถึงมีการให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในศูนย์ให้บริการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น อันนำไปสู่การระดมทุนของประชาชน ซึ่งส่งผลในการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินการทางเศรษฐกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และความมั่นคงของประเทศ โดยมีพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายอันเนื่องจากเหตุผลที่ว่า ในปัจจุบันมีการนำคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน รวมถึงนำมาซื้อขายและแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล แต่ยังไม่มีความกำกับหรือควบคุมการดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย ซึ่งทำให้การประกอบธุรกิจหรือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศและเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อกำหนดให้มีการกำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และเพื่อรองรับเทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้ยั่งยืน จึงได้มีการตรากฎหมายเกิดขึ้น การนำสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital asset) และได้มีการจำแนกประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้พระราชกำหนดการ

ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 โดยมีคามหมายดังต่อไปนี้ (พระราชกำหนดการประกอบ
ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561, 2561)

สินทรัพย์ดิจิทัลคือคริปโทเคอร์เรนซี หรือ โทเคนดิจิทัล (ฝ่ายกฎหมายและพัฒนา
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561)

1. คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูก
สร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นตัวกลางในการ
แลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการหรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล

2. โทเคนดิจิทัล (Digital token) หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้น
บนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วม
ลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ หรือกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่
เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ

สินทรัพย์ดิจิทัลไม่มีลักษณะทางกายภาพ (ฉัตรณ โปธิพัฒน์ชัย, 2561) การดำเนินการ
ธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลทั้งหมดจะกระทำผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และทำการ
ประมวลผลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและยืนยันการทำธุรกรรมนั้น ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์
โดยวิธีการบันทึกข้อมูลเมื่อได้มีการทำธุรกรรมและกระจายออกในระบบ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ
การทำธุรกรรมแต่เดิมที่ดำเนินการทำธุรกรรมผ่านธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นตัวกลางใน
การทำธุรกรรม อีกทั้งสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นยังดำเนินการใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งใช้ในการเก็งกำไร
การแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ และการระดมทุน โดยจะเห็นได้ว่า คริปโทเคอร์
เรนซีนั้น มีราคาและมูลค่าที่ถือเอาได้ และใช้เป็นตัวกลางเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคล และ
สินทรัพย์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในตอนนี้ คือ บิทคอยน์ ที่เป็นตัวกลางในการซื้อขาย
แลกเปลี่ยน โดยบิทคอยน์ไม่ได้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับเงินทั่วไปที่มีทองคำ หรือเงิน เป็น
หลักประกัน แต่บิทคอยน์นั้นมีรูปแบบที่เกิดจากหลักการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่เป็นไปตามหลัก
สากลและมีลักษณะที่ใช้โดยทั่วไปและสามารถเข้าถึงได้ ทำให้มันเป็นเหมือนสกุลเงิน หรือ
สินทรัพย์คล้ายอย่างเดียวกับทองคำแต่จะไม่มีสินทรัพย์หนุนหลัง จากการที่บิทคอยน์ เป็นสินทรัพย์
ดิจิทัลที่ประเภทหนึ่งได้มีการใช้โดยแพร่หลายจึงได้มีการกล่าวถึงมากขึ้น โดยเห็นได้จากใน
ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการยอมรับหลายแห่งทั้งธนาคารและร้านค้าออนไลน์ ในการชำระสินค้า
และบริการ รวมทั้งการ โอน ซื้อ ขาย หรือ ลงทุนในลักษณะเดียวกับหุ้นได้ ซึ่งปรากฏว่าในปี 2557
ได้มีการประกาศขายคลุหาสน์ที่ลาสเวกัส ด้วยการรับชำระเป็นบิทคอยน์ถึง 7.5 ล้านดอลลาร์ถือว่า
เป็นการซื้อขายสกุลเงินบิทคอยน์ที่มีมูลค่าสูงมาก (ฉัตรปวีณ์ ตรีปชัชวลวงศ์, 2557) และใน

ประเทศแคนาดาแม้ว่ารัฐบาลจะไม่ยอมรับบิทคอยน์เป็นเงินตรา แต่ก็ได้มีการมีการตั้งตู้เอทีเอ็มบิทคอยน์ให้ผู้มีบัญชีบิทคอยน์ในกดแลกเงินสดออกมาได้ (จุฑารัตน์ ชวนนุช, 2557)

โดยประเทศไทยมีการแบ่งประเภทของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ดังต่อไปนี้

1. อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นการกระทำความผิดต่อตัวข้อมูลหรือระบบคอมพิวเตอร์โดยตรงตามมาตรา 5-13 อาทิการเจาะระบบ การดักข้อมูล หรือการก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์ด้วยการเผยแพร่โปรแกรมทำลาย

2. ความผิดที่ว่าด้วยตัวเนื้อหาของข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ตามมาตรา 14-16 เช่นการเผยแพร่ภาพลามก การเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อความมั่นคง หรือการหมิ่นประมาทด้วยการตัดต่อภาพ เป็นต้น

ในการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นเรื่องที่ระบบคอมพิวเตอร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด อันนำมาสู่ความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน และก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐบาล เศรษฐกิจและสังคมอย่างร้ายแรง ซึ่งหากพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้เป็นเงินจำนวนมหาศาลที่ได้รับจากการกระทำความผิดฐานปลอมและแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลแล้ว ผู้กระทำความผิดย่อมตัดสินใจที่จะกระทำความผิดได้เมื่อผลตอบแทนที่ได้รับเปรียบเทียบกับบทลงโทษได้เป็นตัวให้กระทำความผิดได้

สินทรัพย์ดิจิทัลที่ใช้แทนเงินมีการให้ค่านิยมสินทรัพย์ดิจิทัลตามมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เป็นตัวกำหนดและให้ค่านิยมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และเมื่อพิจารณาหากมีการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลในระบบคอมพิวเตอร์แล้วนั้น ในประเทศไทยซึ่งในขณะนี้มียกเว้นมาตรา 14 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่เป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงผลของการกระทำความผิดดังกล่าวที่ได้รับกับการก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐบาล เศรษฐกิจและสังคมอย่างร้ายแรง การนำมาตรา 14 (1)และ(2) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่มีอยู่ในเรื่องการปลอมแปลงข้อมูลทั้งหลายโดยทั่วไปมาใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้วิจัยเห็นว่าโทษดังกล่าวไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์ความร้ายแรงประกอบกับคุณธรรมทางกฎหมายในการคุ้มครองสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งยังไม่เพียงพอเนื่องมาจากสินทรัพย์ดิจิทัลแตกต่างจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป จึงเห็นควรมีการแก้ไขในส่วน

ขององค์ประกอบความผิดในการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลแต่เมื่อคำนึงถึงแนวคิดในการกำหนดโทษดังกล่าว เมื่อพิจารณาการกำหนดความผิดตามมาตรา 14 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นยังมิได้มีการบัญญัติเหตุฉกรรจ์เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลไว้อย่างเหมาะสม หรือมิได้บัญญัติให้สอดคล้องกับลักษณะการกระทำความผิดหรือสภาพความรุนแรงของผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 และได้มีการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แล้วก็ตามแต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากการทำให้ประชาชนโดยทั่วไปสามารถเป็นผู้ถือครองสินทรัพย์ดิจิทัลและเป็นผู้ลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลได้ เมื่อประชาชนได้เข้าร่วมในการระดมทุนสินทรัพย์ดิจิทัล ย่อมมีผู้ที่เจตนากระทำความผิดใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง โดยกระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์โดยถือว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ประเภทหนึ่งในรูปแบบฟิชซิง (กุลธิดา อาธิเจริญสุข, 2560) คือ คำที่ใช้เรียกลักษณะการหลอกลวงโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือหน้าเว็บไซต์ปลอมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจริง เช่น รหัสผู้ใช้งาน รหัสผ่าน หรือข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในเว็บไซต์จริงโดยไม่รับอนุญาตจากเจ้าของที่แท้จริง โดยสร้างความเสียหายในด้านการเงินเป็นอย่างมาก ที่ปัจจุบันได้มีการใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิดที่มีความเสียหายต่อประชาชน ความมั่นคงของรัฐบาล เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแรงจูงใจเป็นเงินจำนวนมหาศาล ทำให้มีผู้กระทำความผิดที่ใช้เป็นช่องทางในการก่อปัญหาอาชญากรรม และเป็นเรื่องการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลที่ระบบคอมพิวเตอร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ถือเป็นปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในเรื่องการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฟิชซิง (กุลธิดา อาธิเจริญสุข, 2560) ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศจำนวนมหาศาล รวมไปถึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน สำหรับกฎหมายสารบัญญัติของไทยที่มีอยู่ สามารถใช้บังคับได้กับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฟิชซิงได้เพียงบางส่วน อันเนื่องจากอาชญากรรมประเภทนี้มีรูปแบบขั้นตอนต่างจากอาชญากรรมการกระทำความผิดดั้งเดิม และการตีความของบทบัญญัติของกฎหมายส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายผิดเจตนารมณ์ที่แท้จริง ทำให้การปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น ซึ่งในตอนนี้มีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลและมีบทลงโทษ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ดังนั้นจึงควรมีโดยผู้วิจัยมีคำถามวิจัยดังนี้ รัฐควรมีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
4. เพื่อศึกษาสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัญหาการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นยังเป็นปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 (1) และ(2) ยังไม่สอดคล้องกับความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเนื่องจากการบัญญัติกฎหมายไม่เพียงพอและครอบคลุมเนื่องมาจากสินทรัพย์ดิจิทัลมีความแตกต่างจากความผิดคอมพิวเตอร์ทั่วไป อีกทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 (1) และ(2) นั้นยังไม่ชัดเจนในเรื่องการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล อีกทั้งบทลงโทษกับความเสียหายที่เกิดขึ้นยังไม่สมสัดส่วนที่บัญญัติกับความเสียหายที่ได้รับมีสัดส่วนไม่เหมาะสม

ดังนั้นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีเหตุการณ์นั้นให้ความครอบคลุมเกี่ยวกับความผิดการปลอมหรือแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลให้มีโทษหนักขึ้นและมีขอบเขตที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

วิธีการศึกษาวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ศึกษาและค้นคว้าจากข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อันได้แก่ ด้วบทกฎหมาย ตำราและบทความทางกฎหมาย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ จะศึกษาถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 14 (1) และ(2) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาองค์ประกอบความผิดว่ามี ความครอบคลุมเกี่ยวกับความผิดปลอมสกุลเงินดิจิทัลรวมไปถึงการกำหนดบทลงโทษตามมาตรา 14 (1) และ (2) ในการบัญญัติเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลให้มีการบังคับใช้เพื่อในบังคับใช้ กฎหมายดังกล่าวให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบทฤษฎีเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
2. เพื่อทราบหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
3. เพื่อทราบถึงวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล
4. เพื่อทราบถึงสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

คำจำกัดความ

สินทรัพย์ดิจิทัล หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล

คริปโทเคอร์เรนซี หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบ หรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึง หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

โทเคนดิจิทัล หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. กำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด
2. กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกหรือผู้ถือ และให้หมายความรวมถึงหน่วยแสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

ปัจจุบันสินทรัพย์ดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินการทางการเงิน และได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว อันมีผลมาจากการสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ จึงเป็นที่นิยมใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งบิตคอยน์ถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่ได้รับความนิยมในการใช้บริการ และในการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้นั้นก็ย่อมที่จะมีผู้อาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการก่อปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ อันได้แก่ปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลอันเป็นการกระทำผ่านซอฟต์แวร์บนคอมพิวเตอร์ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศจำนวนมากและขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยแนวคิดในเรื่องการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นในการนำมาพิจารณา บทนี้ได้ทำการศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดความผิดและกำหนดโทษในกฎหมายอาญา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีว่าด้วยการกำหนดปริมาณของกฎหมายอาญาสารบัญญัติตามทฤษฎีอาญา หลักอันตรายต่อสังคม คุณธรรมทางกฎหมาย ลัทธิอรรถประโยชน์ (Utilitarianism) วิศวกรรมทางสังคม ปัจจัยในการกำหนดเหตุการณ์ ตลอดจนถึงประวัติความเป็นมาของเงินตราและความหมายของสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิตคอยน์ และกรณีศึกษาเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อเป็นพื้นฐานในการบัญญัติในความผิดฐานเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล อันควรเป็นข้อเสนอบัญญัติให้การกระทำเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเหตุการณ์และเพิ่มโทษเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลดังนี้

แนวคิดพื้นฐานในการกำหนดความผิดและการกำหนดโทษตามกฎหมายอาญา รวมไปถึงการกำหนดบทบัญญัติเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

ทฤษฎีว่าด้วยการกำหนดปริมาณของกฎหมายอาญาสารบัญญัติตามทฤษฎีอาญา โดยทฤษฎีดังกล่าวได้มีก่อตั้งขึ้นเพื่อกำหนดขอบเขตปริมาณของกฎหมายอาญาให้ชัดเจนขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (เอกรัตน์ เพ็ชรศิริ, 2552)

1. หลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัด

มีแนวคิดมาจากการใช้โทษทางอาญานั้นต้องมีข้อจำกัด จึงไม่ควรนำกฎหมายอาญามาใช้เพื่อวัตถุประสงค์บางประการหรือในสถานการณ์บางสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม ทำให้มีวิวัฒนาการและรูปแบบดังต่อไปนี้

1. กฎหมายอาญานั้น ๆ ไม่ควรรวมเอาไว้ซึ่งข้อห้ามที่มีจุดประสงค์เพียงเพื่อให้บุคคลเชื่อฟัง และผลของการไม่เชื่อฟังก็คือผลร้ายในทางแก้แค้นตอบแทนเท่านั้น แต่ลำพังข้อห้ามนั้นเองปราศจากอรรถประโยชน์ที่เป็นแก่นสาร

หลักเกณฑ์นี้ได้แนวคิดมาจาก ซีซาร์ เบคคาเรีย นักอาชญาศาสตร์สายอิตาลีเป็นผู้นำร่องเมื่อพิจารณาจากผลงานของท่านผู้นี้ ที่แต่งเป็นหนังสืออาชญากรรมและลงโทษ เมื่อปี ค.ศ. 1764 ซึ่งเริ่มต้นมองการลงโทษว่า ทำอย่างไรจึงจะได้ผลประโยชน์มาจากการลงโทษนั้นหรือที่เราเรียกกันว่าอรรถประโยชน์ พบว่าเบคคาเรียเคยยื่นข้อเสนอไว้เมื่อครั้งนั้นว่า “การป้องกันอาชญากรรมย่อมดีกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดสิ่งนี้ควรเป็นเป้าหมายอุดมคติของการออกกฎหมายที่ดี” ข้อเสนอของเบคคาเรียข้อนี้เป็นข้อสรุปที่นักอรรถประโยชน์ทั้งหลายที่ยึดเป็นแนวทางในเวลาต่อมา

2. ไม่ควรที่จะนำกฎหมายอาญามาใช้เพื่อลงโทษพฤติกรรมที่ปราศจากพิษภัย หลักเกณฑ์ฉบับปรับปรุงของเบทซัมประการนี้ หมายความว่า ถ้าการกระทำที่เป็นปัญหาอยู่นั้นมิได้มีความชั่วร้ายอยู่ในตัวแล้ว ก็ใช้กฎหมายอาญาลงโทษการกระทำนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง แต่หลักเกณฑ์ข้อนี้ยังมีข้อบกพร่องที่สำคัญอยู่ เพราะเหตุว่าได้ก่อปัญหาที่ต้องติดตามมาว่า แล้วจะตัดสินใจได้อย่างไรว่าพฤติกรรมเช่นนี้มีพิษภัยหรือยัง มีข้อเสนอฉบับปรับปรุงใหม่ของเบทซัมครั้งที่สอง

3. ไม่ควรใช้กฎหมายอาญาเพื่อเป็นวิธีการที่นำไปสู่จุดประสงค์ที่สามารถทำให้บรรลุถึงซึ่งจุดประสงค์เช่นเดียวกันนั้น ด้วยวิธีการอื่นที่ทำให้เกิดความทุกข์เข็ญน้อยกว่า คือถ้ามีวิธีอื่นใดที่สามารถลดจำนวนครั้งของการกระทำที่เป็นปัญหานั้นลงมาได้เท่าเทียมกัน หรือเกือบเท่าเทียมกับการใช้กฎหมายอาญา แต่ก่อให้เกิดความทุกข์เข็ญน้อยกว่าการใช้กฎหมายอาญา ควรใช้วิธีการนั้น

4. ไม่ควรนำกฎหมายอาญามาใช้เมื่อผลร้ายที่เกิดจากการกระทำผิดนั้นน้อยกว่าผลร้ายที่เกิดจากการลงโทษ เป็นการนำผลได้และผลเสียมาชั่งน้ำหนักดูว่าการลงโทษตามกฎหมายอาญานั้นได้ประโยชน์น้อยกว่า ดังนั้นกฎหมายไม่ควรรวมเอาไว้ซึ่งข้อห้าม ซึ่งทำให้เกิดผลพลอยได้อันอาจก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าพฤติกรรมที่กฎหมายอาญาต้องการจะจำกัด

5. ไม่ควรนำกฎหมายอาญามาใช้ เพื่อจุดประสงค์ที่จะบังคับให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติ

6. กฎหมายอาญาไม่ควรไว้ซึ่งข้อห้ามที่ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากมติชน

แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตของกฎหมายอาญานั้น ไม่ควรเป็นเรื่องที่ปรัชญาเมธีจะใช้เป็นหลักปรัชญาทางศีลธรรมเป็นเครื่องตัดสิน แต่ควรเป็นเรื่องที่นักปฏิบัติที่ต้องคลุกคลีอยู่กับกฎหมายอาญาที่แท้จริง

1. กฎหมายอาญาไม่ควรรวมเอาไว้ซึ่งข้อห้ามที่บังคับใช้ไม่ได้บังคับใช้ไม่ได้ มีความหมายในคำจำกัดความว่า ถ้าหากพิสูจน์ว่าผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนั้นได้กระทำความผิดจริงได้ยาก หรือมีอัตราส่วนน้อยกว่าความผิดที่ได้กระทำลงจริง

2. กฎหมายอาญาไม่ควรรวมเอาไว้ซึ่งข้อห้ามบางประการ ซึ่งเมื่อมีการละเมิดข้อห้ามนั้นแล้ว ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง เมื่อผู้กระทำความผิดตามบทบัญญัติ นั้นเป็นจำนวนมาก ที่รอดพ้นจากการบังคับใช้กฎหมายอาญา

หลักอันตรายต่อสังคม (จรัญ โฆษณานันท์, 2552)

จอห์น สจิวต์ มิลล์ (John Stuart Mill) ได้ประกาศหลักอันตรายใน ปี ค.ศ.1859 ในบทความเรื่อง “ความเรียงว่าด้วยเสรีภาพ” โดยมีบทความที่สำคัญดังนี้

“เป้าหมายของความเรียงฉบับนี้ คือการประกาศยืนยันหลักการง่าย ๆ ข้อหนึ่ง ซึ่งขอบที่จะใช้กำกับควบคุมอย่างเด็ดขาดต่อความสัมพันธ์ของสังคมและปัจเจกบุคคลในการบังคับและควบคุมไม่ว่าจะเป็นไปโดยใช้กำลังทางกายภาพในลักษณะของบทลงโทษทางกฎหมาย หรือโดยการข่มขู่เชิงศีลธรรมในลักษณะของมติมหาชน หลักการดังกล่าวก็คือ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวสำหรับการกำกับประชาชนไม่ว่าจะเป็นรายบุคคลหรือโดยส่วนรวมให้ปลอดพ้นจากการล่วงละเมิดเสรีภาพในการกระทำของสมาชิกในสังคม หรือการปกป้องตนเอง ในสังคมวิไลซ์ ความชอบธรรมของกาใช้อำนาจรัฐบังคับสมาชิกของชุมชน จะกระทำได้ก็เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันอันตราย อันจะเกิดกับบุคคลอื่นในสังคม ภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองโดยมิได้มีบุคคลอื่นเป็นผู้ก่อให้เกิด ไม่ว่าจะผ่านทางกายภาพหรือทางจริยธรรมแล้วย่อมไม่เป็นข้ออ้างอันเพียงพอ สำหรับจำกัดเสรีภาพในการกระทำของมนุษย์”

หลักดังกล่าวจึงมีความหมายว่า การที่รัฐจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำหรือเสรีภาพของบุคคลได้นั้น การกระทำดังกล่าวจะต้องก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่สังคมและผู้อื่น เงื่อนไขในการตรากฎหมายควบคุมการใช้เสรีภาพของปัจเจกชนตามความคิดของมิลล์ขึ้นอยู่กับเรื่องความเสียหายอันแน่ชัดที่จะเกิดขึ้นต่อบุคคลอื่น ถ้าพึงเพียงความมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลประกอบกรรมดีแล้วไม่ใช่ข้ออ้างให้กฎหมายเข้ามายุ่งเกี่ยวกับ มิลล์เห็นพ้องด้วยกับความคิดของศาสตราจารย์ฮูม โบลด์ท์ที่ว่ามนุษย์มีกำลังความสามารถที่จะพัฒนาตัวเองได้โดยสมบูรณ์ในทุกส่วนความสามารถที่มีอยู่ มนุษย์ควรจะมีเสรีภาพและพัฒนาความสามารถด้วยตนเองและด้วยการตัดสินใจของตนเองเท่านั้น (รองพล เจริญพันธุ์, 2529) ในแง่นี้ มิลล์จึงไม่เห็นด้วยในการที่จะตรากฎหมายควบคุมการ

กระทำของบุคคลเพียงเพื่อเหตุผลทางศีลธรรมหรือเพียงเพื่อสวัสดิภาพของปัจเจกตนเอง การตรากฎหมายในลักษณะนี้ มีลึกลับว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพ เป็นการทำลายความสุขส่วนบุคคล มีลึกลับมีท่าทีในทำนองว่าถ้าสังคมไม่สามารถสั่งสอนให้สมาชิกของตนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เช่น ไม่ดื่มเหล้าแล้ว ไม่เสพยาเสพติดหรือไม่เล่นการพนัน สังคมนั้นก็ไม่ควรแก้ไขความล้มเหลวของคุณด้วยการลงโทษบุคคล เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว (เอกริธน์ เพชรศิริ และพรทิพย์ เพชรศิริ, 2521) แต่สังคมควรใช้ความพยายามชักจูงโดยอาศัยเหตุผลอ้างอิงมิให้บุคคลกระทำการในลักษณะที่ตนผ่ายข้างมากกว่าถูกต้อง มิใช่ออกกฎหมายมาบังคับโดยตรง อย่างไรก็ตาม มีลึกลับยอมรับให้มีข้อยกเว้นในหลักการข้างต้นได้เช่นกัน กล่าวคือเฉพาะในกรณีของเด็กและกรณีของคนป่า นอกจากนี้มีลึกลับไม่เห็นด้วยในการปล่อยให้บุคคลมีเสรีภาพในการทำสัญญาเพื่อยอมให้ตนเป็นทาส ดังที่เขื่อนั้นว่า หลักแห่งเสรีภาพไม่สามารถกำหนดว่าบุคคลควรจะมีเสรีภาพในการไม่เสรีภาพ

สรุปได้ความว่า เงื่อนไขในการตรากฎหมายควบคุมการกระทำหรือใช้เสรีภาพของบุคคลได้นั้น การกระทำดังกล่าวจะต้องก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่สังคมและผู้อื่น ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อบุคคลอื่น เป็นเงื่อนไขในการตรากฎหมายควบคุมการใช้เสรีภาพของบุคคล ถ้าพึงเพียงความมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลทำความดีไม่ใช่เป็นข้ออายให้กฎหมายเข้ายุ่งเกี่ยวกับ มีลึกลับเห็นว่าการจำกัดเสรีภาพเป็นการทำลายความสุขส่วนบุคคล นอกจากนี้มีลึกลับไม่เห็นด้วยในการปล่อยให้บุคคลมีเสรีภาพในการทำสัญญาเพื่อยอมตนเป็นทาส ดังที่เขาได้เขื่อนั้นย้ำ หลักเสรีภาพไม่สามารถกำหนดว่าบุคคลควรจะมีเสรีภาพหรือไม่มีเสรีภาพ

คุณธรรมทางกฎหมาย

ในการบัญญัติความคิดทางอาญาฐานต่าง ๆ มีสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองเป็นส่วนที่แฝงอยู่ สิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองที่เป็นส่วนที่แฝงอยู่ในบทบัญญัติความคิดฐานต่าง ๆ นี้ ไม่ใช่สิ่งที่มีรูปร่างหรือวัตถุหรือบุคคลแต่เป็นสภาพที่พึงปรารถนาที่กฎหมายต้องการประกันจากการล่วงละเมิด ซึ่งเป็นเรื่องในทางความคิดโดยมีท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร เรียกว่า “คุณธรรมทางกฎหมาย”

การบัญญัติเกี่ยวกับความคิดอาญาว่าผู้บัญญัติจะได้คำนึงถึง “คุณธรรมทางกฎหมาย” (อุทัย อาทิวา, 2558) หรือไม่ แต่การบัญญัตินั้น ได้แสดงให้เห็นถึงการยอมรับเอา “คุณธรรมทางกฎหมาย” อย่างใดอย่างหนึ่งเข้าไปโดยอัตโนมัติ หน้าทีของกฎหมายอาญาที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ “การคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย” คือการที่กฎหมายอาญากระดัดของ “สมบัติ” เฉพาะอย่างขึ้นเป็น “คุณธรรมทางกฎหมาย” สมบัติที่ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นคุณธรรมทางกฎหมายในกฎหมายอาญาเป็นสมบัติที่สำคัญที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมทั้งสิ้น การคุ้มครองใน

รูปแบบอื่นจึงไม่เพียงพอ เหตุนี้จึงต้องมีการคุ้มครองโดยกฎหมายอาญา โดยที่คุณธรรมทางกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของความผิดอาญาฐานต่าง ๆ คุณธรรมทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องช่วยในการตีความกฎหมายอาญาได้ การที่มีได้ศึกษาคุณธรรมทางกฎหมายนั้น อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตีความตามกฎหมายและไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างความผิดฐานต่าง ๆ ที่คล้ายกันหรือใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ การตีความตามกฎหมายก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำความเข้าใจความหมายในทางกฎหมายของตัวบทกฎหมาย

1. การตีความตามหลักภาษา โดยที่การตีความกฎหมายพิจารณาวัตถุประสงค์ ของการตีความ ซึ่งก็คือถ้อยคำในตัวบทกฎหมาย การพิเคราะห์ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายจึงเป็นเรื่องแรกที่ต้องทำความเข้าใจการหาความหมายตัวบทกฎหมายจากความหมายของภาษาที่ใช้กันทั่วไป ความหมายของตัวบทกฎหมายย่อมเป็นกรอบของการตีความกฎหมายที่สำคัญที่จะป้องกันมิให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล

2. การตีความตามความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกฎหมาย การพิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบทบัญญัติกฎหมายเท่ากับเป็นการค้นหาสิ่งที่เป็นภาพรวมของบทบัญญัติทำให้มองเห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างบทบัญญัตินั้น ๆ แม้ผู้ตีความจะตีความหมายในทางกฎหมายเป็นเกณฑ์แต่ภาษากฎหมายเองก็อาจแตกต่างกันได้ ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบกฎหมาย กฎหมายอาญาเองก็มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ แม้กฎหมายอาญาจะได้ให้ความหมายของคำใดคำหนึ่งไว้ก็เชื่อว่ากรณีจะเป็นความหมายที่เหมือนกันในทุกฐานความผิด เพราะความผิดแต่ละฐานก็มีความสัมพันธ์กับนิยามที่แตกต่างกันไป ฉะนั้นการตีความกฎหมายตามหลักการตีความตามหลักภาษา เพียงอย่างเดียวไม่อาจครอบคลุมความหมายได้ถูกต้องจึงต้องมีการตีความตามความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบของกฎหมายด้วย

3. การตีความตามประวัติความเป็นมาของกฎหมาย หมายถึงการหาความหมายของตัวบทกฎหมายจากประวัติความเป็นมาของตัวบทนั้น ๆ

4. การตีความตามความมุ่งหมายของตัวบทโดยใช้ “คุณธรรมทางกฎหมาย” เป็นเครื่องมือในการตีความได้อย่างดี หลักการตีความตามอักษรกับการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องควบคู่กันเสมอจะใช้เกินเจตนารมณ์ไม่ได้และจะให้เกินเจตนารมณ์เกินตัวอักษรไม่ได้เช่นกัน ประเภทของความผิดอาญา

จากทฤษฎีดังกล่าวได้แบ่งประเภทของความรับผิดอาญาตามลักษณะของความรับผิดทางอาญาดังต่อไปนี้

1. ความผิดที่เป็นการทำอันตรายและความผิดที่เป็นการก่ออันตราย คือการกระทำจะเป็นความผิดต่อเมื่อมีการทำอันตรายต่อ คุณธรรมทางกฎหมาย

2. ความปิดกั้นก่อให้เกิดอันตราย เป็นการที่กฎหมายประสงค์ที่จะไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นจึงได้บัญญัติเป็นการป้องกันไว้ก่อน และมีการทำอันตรายต่อ คุณธรรมทางกฎหมาย จะถูกผนวกด้วยโทษไว้ เพื่อไม่ให้มีการทำอันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมายนั้น แต่เมื่อใดอันตรายได้เกิดขึ้นจริง กรณีที่จะกลายเป็นความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักจากผลความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย อาจแบ่งได้ออกเป็น

3. ความผิดฐานก่ออันตรายที่เห็นประจักษ์ โดยองค์ประกอบของความผิดจะแสดงให้เห็นถึงอันตรายต่อสิ่งของหรือบุคคลอื่นอย่างแท้จริงจากการกระทำ เช่นความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก ตามมาตรา 306

4. ความผิดฐานก่ออันตรายลอย ๆ องค์ประกอบของความผิดจะกล่าวถึงการกระทำที่เป็นอันตรายโดยไม่คำนึงถึงว่าในกรณีเฉพาะนั้น อันตรายจะเกิดขึ้นหรือไม่ เช่นความผิดฐานเบียดเบียนเงินในการพิจารณาคดีมาตรา 177

ลัทธิอรรถประโยชน์ (Utilitarianism)

ในศตวรรษ 19 ได้มีนักคิดนักทฤษฎีฝ่ายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายที่สำคัญนั้นคือ เบนแธม (Jeremy Bentham) ซึ่งถือเป็นบุคคลที่สำคัญที่ได้อาศัยอ้างอิงลัทธิอรรถประโยชน์เป็นเครื่องมือในการปฏิรูปกฎหมายในยุคนั้น อีกทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือวิพากษ์วิจารณ์ความไม่เหมาะสมของกฎหมายต่าง ๆ กล่าวคือ ลัทธิอรรถประโยชน์เป็นเรื่องจริยธรรมทางกฎหมายหรือศาสตร์เกี่ยวกับการนิรนัยบัญญัติซึ่งชี้ขาดลักษณะของกฎหมายที่ควรจะเป็น โดยมีความเชื่อว่า สิ่งซึ่งจะถือเป็นความดีหรือความชั่วอันแท้จริงในโลกนี้อยู่ที่ว่าสิ่งนั้นสร้างความทุกข์หรือความสุขให้เกิดแก่มนุษย์ การกระทำใด ๆ ที่จะเรียกได้ว่าถูกต้องหรือดีงาม ต้องเป็นการกระทำที่สำเร็จประโยชน์ในการก่อให้เกิดความสุขขึ้นมา ส่วนความสุขก็คือ บรรดาความพึงพอใจทั้งหมด ความพึงพอใจนั้นต้องถือเป็นสิ่งที่ดี ส่วนความทุกข์ ความเจ็บปวดหรือความคับข้องไม่สมหวังทั้งหลายต้องจัดเป็นสิ่งเลวร้าย โดยนัยนี้เมื่อนำเอาหลักดังกล่าวมาปรับใช้ในทางทฤษฎีกฎหมาย จึงยอมให้ผลลัพท์ที่เน้นบทบาทของรัฐในการออกกฎหมายที่จะสร้างหรือส่งเสริมความสุขให้เกิดแก่สังคมอย่างมากที่สุด ดังสำนวนที่ว่า “ความสุขสูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุด” (จรัญ โฆษณานันท์, 2552)

สิ่งที่ถือว่าเป็นหัวใจของลัทธิอรรถประโยชน์ คือ ความสุข โดยการแปลความหมายของความสุขได้มีนักคิดทฤษฎีอรรถประโยชน์ที่สำคัญสองท่านคือ เบนแธม อันนำไปสู่การตีความหมายลัทธิอรรถประโยชน์ออกเป็นสองแนวสำคัญ คือลัทธิอรรถประโยชน์แบบสุขนิยมของเบทแธม

ลัทธิอรรถประโยชน์แบบสุขนิยมของเบทแธม

เบนแรมเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ลัทธิอรรถประโยชน์สุขนิยมเผยแพร่เป็นจำนวนมาก เบนแรมได้เริ่มอธิบายหัวใจของลัทธิอรรถประโยชน์ด้วยการตีความความหมายว่า “หลักการซึ่งใช้รับรองหรือปฏิเสธการกระทำใด ๆ โดยพิจารณาจากแนวโน้มแห่งผลลัพธ์ซึ่งปรากฏเป็นการเพิ่มหรือลดความสุขของบุคคลผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องด้วยการกระทำนั้น ๆ” หลักอรรถประโยชน์ถือเป็นรากฐานของความถูกต้องอันเดียวสำหรับหลักศีลธรรมและการนิติบัญญัติ ในการนี้เบนแรมได้ให้เหตุผลสนับสนุนการรวบลดความต้องการของมนุษย์ในเรื่องการคาดคำนวณความสุขด้วยการตั้งสมมุติฐานเชิงจิตวิทยาวิเคราะห์ถึงธรรมชาติของมนุษย์ว่าธรรมชาติได้กำหนดให้การกระทำของมนุษย์อยู่ใต้นายเหนือหัวสูงสุดสองตัว คือความสุขหรือความพึงพอใจ และความทุกข์ เบนแรมกล่าวว่า นายเหนือหัวดังกล่าวนี้เท่านั้นที่จะเป็นตัวกำหนดหรือบอกกล่าวที่เราควรจะทำอะไรและเราควรจะทำหลีกเลี่ยงการกระทำอะไร จากสมมุติฐานเชิงประจักษ์เช่นนี้ทำให้เชื่อต่อไปว่า ความดีหรือความชั่วร้ายของการกระทำควรจะได้จากปริมาณความสุข หรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลของการกระทำนั้น ๆ กล่าวคือ ชั่วทั้งหมด คือสิ่งที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ความดีทั้งหมดคือสิ่งที่ให้ผลลัพธ์เป็นความสุข โดยเน้นเรื่องความสุขหรือประโยชน์ของปัจเจกบุคคลเป็นหลัก และเน้นย้ำว่าสังคมหรือชุมชนไม่สามารถมีประโยชน์ที่เป็นอิสระของตัวเองหรือมีประโยชน์ที่ขัดแย้งกับประโยชน์ของปัจเจกชน อันทำให้ลัทธิอรรถประโยชน์แบบสุขนิยมจึงมีลักษณะแบบปัจเจกชนนิยม โดยเชื่อว่ามิใช่เหตุผลที่ควรสนับสนุนหลาย ๆ ประการดังนี้

1. เนื่องจากมนุษย์ต่างต้องการความสุขด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นมนุษย์จึงควรยอมรับหลักการซึ่งยืนยันในสิ่งที่เขาควรจะได้ในสิ่งที่ต้องการ
2. หากบุคคลยอมรับในหลักอรรถประโยชน์แล้ว ข้อพิพาทโต้แย้งทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องความถูกต้องหรือผิดก็จะถูกลดลงเหลือเพียงเรื่องความไม่ลงรอยในเรื่องข้อเท็จจริงแห่งอนาคตและโดยเหตุนี้เรื่องของศีลธรรม และการนิติบัญญัติก็จะกลายเป็นเรื่องเชิงวิทยาศาสตร์ไป นักอรรถประโยชน์จึงคำนึงถึงเฉพาะเรื่องผลลัพธ์เท่านั้น
3. เนื่องจากการกระทำของมนุษย์อยู่ภายใต้แรงจูงใจของความสุขความเจ็บปวดเท่านั้น ร่างกฎหมายที่เหมาะสมจึงสามารถกระทำได้ในลักษณะที่ผลประโยชน์และปัจเจกบุคคลสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชุมชน

สรุปทฤษฎีอรรถประโยชน์ของเบนแรม ได้มองสิทธิของมนุษย์มิได้มีมาเองโดยธรรมชาติ แต่หากได้มาจากกฎหมายเท่านั้น ควรนำลัทธิอรรถประโยชน์มาแทนที่หรือใช้ตรวจสอบความเป็นรัฐบาลที่ดี และการแทรกแซงของรัฐควรกระทำเท่าที่จำเป็น เพราะการแทรกแซงของรัฐเป็นตัวทำลายความกลมกลืนซึ่งเป็นผลร้ายมากกว่าผลเสีย

ทฤษฎีวิสวกรรมทางสังคม

จากทฤษฎีว่าด้วยผลประโยชน์ของรอสโค พาวนด์ หรือทฤษฎีวิสวกรรมสังคม (เจริญ โฆษณานันท์, 2552) โดยผู้คิดค้นทฤษฎีดังกล่าวคือ รอสโค พาวนด์ ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ด้านกฎหมายแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่มีบทบาทสำคัญทำให้ทฤษฎีนี้แพร่หลาย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

Pound (n.d. อ้างถึงใน สมยศ เชื้อไทย, 2561) เสนอความคิดที่เรียกว่า Sociological Jurisprudence หรือนิติศาสตร์ทางสังคมวิทยา กล่าวคือ มองว่ากฎหมายเป็นวิสวกรรมสังคม เสนอว่า สังคมมนุษย์นั้นเมื่อมีความรู้ด้านกฎหมายและในด้านอื่น ๆ ก็สามารถปรุงแต่งสังคมได้โดยความพยายามที่จะใช้ความรู้ที่มีอยู่มาทำให้เป็นประโยชน์และแก้ไขสังคมให้เป็นสังคมที่ดีขึ้น สังคมที่ดี และน่าอยู่คือสังคมที่มีความกลมกลืนและกฎหมายมีหน้าที่ที่จะปรับผลประโยชน์ที่ขัดกันในสังคม เมื่อมีการขัดผลประโยชน์เกิดขึ้นให้เกิดความสมดุลและอยู่ร่วมกันได้

พาวนด์เห็นว่ากฎหมายเป็นเครื่องมือสำหรับคานผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคมเพื่อเกิดความสมดุล พาวนด์ได้พยายามอธิบายให้ทราบถึงรายละเอียดของวิธีการคานผลประโยชน์ต่าง ๆ ด้วยกลไกในการคานผลประโยชน์ที่แน่ชัดและแนวคิดที่จะสร้างกฎหมายที่เป็นการคานผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคมให้เกิดความสมดุล ประหนึ่งการก่อสร้างหรือวิสวกรรมสังคมซึ่งพาวนด์เสนอขึ้นเป็นที่รู้จักในนามทฤษฎีวิสวกรรมสังคม อันเป็นทฤษฎีที่เน้นภารกิจของนักกฎหมายในการจัดระบบผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้สมดุลโดยกลไกทางกฎหมาย คล้ายการเป็นนักวิสวกรรมสังคมที่มุ่งสร้างโครงสร้างสังคมใหม่อันมีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างสูงสุด โดยให้เกิดการริ้วรานหรือสูญเสียน้อยที่สุด (ชมรมลูกพ่อขุน, 2558)

ในการอธิบายรายละเอียดบทบาทของกฎหมายเชิงวิสวกรรมสังคมนี้ พาวนด์ได้เริ่มต้นที่ประเด็นเรื่องผลประโยชน์ในสังคม โดยพยายามที่จะให้คำตอบเกี่ยวกับความหมายหรือประเภทของผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นการสร้างทฤษฎีว่าด้วยผลประโยชน์ขึ้นมาอย่างเป็นระบบ อันนับได้ว่าเป็นหัวใจของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา

ทฤษฎีว่าด้วยผลประโยชน์ของพาวนด์ จะเริ่มจากการพิจารณาสภาพปัญหาความขัดแย้งซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม พร้อมกับเสนอคำตอบที่การหาวิธีถ่วงดุลผลประโยชน์อันขัดแย้งกันทั้งหลายให้เกิดความสมดุล โดยมีรายละเอียดตั้งแต่คำจำกัดความคำว่า “ผลประโยชน์” การแยกประเภทของผลประโยชน์จนถึงการนำเอาผลประโยชน์ต่าง ๆ ดังกล่าวมาคานกันให้เกิดการขัดแย้งน้อยที่สุดในสังคมแบบการกระทำ “วิสวกรรมสังคม”

พาวนด์นิยามความหมายของผลประโยชน์ว่าเป็น “ข้อเรียกร้อง ความต้องการ หรือความปรารถนาที่มนุษย์ต่างยืนยันเพื่อให้ได้อย่างแท้จริง และเป็นภารกิจที่กฎหมายต้องกระทำการอันใดอันหนึ่งเพื่อสิ่งเหล่านั้นหากต้องการชำระไว้ซึ่งสังคมอันเป็นระเบียบเรียบร้อย” ผลประโยชน์

ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่กฎหมายมีหน้าที่ต้องตอบสนอง แต่จะได้มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวกับความสำคัญและผลกระทบของผลประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนั้นจึงต้องนำวิธีการคานาผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

โดยแยกประเภทของผลประโยชน์ของพวคนักได้ออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ผลประโยชน์ของปัจเจกชน คือข้อเรียกร้อง ความต้องการความปรารถนา และความคาดหวังในการดำรงชีวิตของปัจเจกชน ซึ่งเกี่ยวกับ
 2. ผลประโยชน์ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว หมายถึงผลประโยชน์ในร่างกาย เสรีภาพแห่งเจตจำนง เกียรติยศและชื่อเสียง ความมีอิสระส่วนตัว และการเชื่อถือหรือนับถือสิ่งต่าง ๆ
 3. ความสัมพันธ์ทางครอบครัวอันเกี่ยวข้องกับบิดามารดาสามีภรรยา และบุตร
 4. ผลประโยชน์ในเรื่องอันเป็นแก่นสาระสำคัญ รวมถึงการมีทรัพย์สินส่วนบุคคล เสรีภาพในการประกอบอุตสาหกรรมหรือในการทำสัญญาได้ประโยชน์ตามคำมั่นสัญญา เสรีภาพในการสมาคมและการจ้างแรงงานอันต่อเนื่อง
 5. ผลประโยชน์ทางมหาชน คือข้อเรียกร้อง ความต้องการ หรือความปรารถนาที่ปัจเจกชนยึดมั่นอันเกี่ยวพันหรือเกิดจากจุดยืนในการดำรงชีวิตที่เกี่ยวกับการเมือง อันได้แก่ผลประโยชน์ของรัฐในฐานะที่เป็นนิติบุคคลที่จะครอบครองหรือเวนคืนทรัพย์สินรวมทั้งผลประโยชน์ของรัฐในฐานะผู้พิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของสังคม
 6. ผลประโยชน์ของสังคม คือข้อเรียกร้อง ความต้องการ หรือความปรารถนาที่พิจารณาจากแง่ความคาดหมายในการดำรงชีวิตทางสังคม อันรวมถึง ผลประโยชน์ของสังคมในแง่ความปลอดภัยทั่วไป ผลประโยชน์ของสังคมในแง่ความปลอดภัยของสถาบันทางสังคมต่าง ๆ เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมือง หรือสถาบันทางครอบครัว ผลประโยชน์ของสังคมในแง่ศีลธรรมทั่วไป ซึ่งครอบคลุมถึงกฎหมายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการควบคุมการค้าประเวณี การค้าสุราหรือการพนัน ผลประโยชน์ด้านความก้าวหน้าโดยทั่วไป ซึ่งหมายถึง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอันหมายรวมถึงเสรีภาพในการใช้และจำหน่ายทรัพย์สิน เสรีภาพในทางการค้า การอุตสาหกรรม การส่งเสริมการประดิษฐ์ด้วยการรับรองสิทธิบัตร ความก้าวหน้าทางการเมืองอันแสดงออกที่การยอมรับนับถือต่อเสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็นและการสมาคม ความก้าวหน้าทางวัฒนธรรม ซึ่งปรากฏจากการมีเสรีภาพทางศาสตร์ต่าง ๆ วรรณกรรม ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ และการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้

โดยผลประโยชน์แต่ละประเภทจะมีค่าเป็นกลาง ไม่มีประเภทใดสำคัญกว่า จุดมุ่งหมายที่กำหนดความเป็นกลางนี้ มีจุดประสงค์เพื่อลบล้างอคติทางอารมณ์ความรู้สึกในจิตใจของผู้มีอำนาจคานาผลประโยชน์ที่อาจมีความเห็นชอบหรือให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ชนิดหนึ่งเป็นพิเศษ

การคานผลประโยชน์และวิธีการต่าง ๆ ในการกระทำวิศวกรรมสังคมที่กล่าวมาของพาวนด์นับว่าเป็นหัวใจสำคัญยิ่งในทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา ซึ่งพาวนด์ถือว่าเป็นก้าวอย่างใหม่ของการศึกษา และเป็นเสมือนการก้าวสู่จุดสุดยอดของนิติปรัชญานับแต่อดีตกาลมา รวมทั้งเป็นการขยายบทบาทของนิติศาสตร์หรือนักทฤษฎีให้ลงมาสัมผัสกับโลกแห่งความเป็นจริงมากขึ้น แทนที่จะหมกมุ่นกับการถกเถียงเชิงนามธรรมในปรัชญากฎหมายเท่านั้น

ซึ่งคำประกาศดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าข้อความนี้อาจยืนยันได้จากคำประกาศของพาวนด์ได้เกี่ยวกับสาระสำคัญ 6 ประการของนักนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงของสถาบันทางกฎหมายและทฤษฎีกฎหมาย
2. ศึกษาเชิงสังคมวิทยาในเรื่องการเตรียมการนิติบัญญัติโดยเฉพาะในเรื่องผลของนิติบัญญัติเชิงเปรียบเทียบ
3. ศึกษาถึงเครื่องมือหรือกลไกที่จะทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพโดยถือว่า “ความมีชีวิตของกฎหมายปรากฏอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมาย”

4. ศึกษาประวัติศาสตร์กฎหมายเชิงสังคมวิทยา ด้วยการตรวจสอบพิจารณาว่าทฤษฎีกฎหมายต่าง ๆ ได้ส่งผลลัพธ์ประการใดบ้างในอดีต

5. สนับสนุนให้มีการตัดสินใจบุคคลอย่างมีเหตุผลและยุติธรรม ซึ่งมักอ้างเรื่อง “ความแน่นอน” ขึ้นแทนมากเกินไป

6. พยายามทำให้การบรรลุจุดมุ่งหมายของกฎหมายมีผลมากขึ้น

แนวความคิดและทฤษฎีในการกำหนดเหตุจรรยา

เหตุผลและความเป็นมาในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุจรรยา

การกำหนดให้ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุจรรยา มีแนวความคิดมาจากอาชญาวิทยาและแนวคิดในวัตถุประสงค์ของการลงโทษ และเห็นว่าการลงโทษนั้นมีวิธีที่แตกต่างและมีการพัฒนาตามยุคสมัยอีกทั้งการกำหนดโทษจะต้องเป็นการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนกับความผิดและสภาพแห่งความผิด เพราะเนื่องมาจากความร้ายแรงของความผิดแต่ละประเภทแตกต่างกันไป จึงทำให้การกำหนดโทษที่ตายตัวในความผิดแต่ละฐานโดยไม่กำหนดโทษหนักขึ้นในกรณีที่พฤติการณ์ของการกระทำมีความร้ายแรงก็อาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวก็อาจจะกระทำความผิดซ้ำได้อีก โดยการพิจารณาความร้ายแรงของความผิดสามารถพิจารณาได้จากความเสียหายหรืออันตรายที่สังคมได้รับ ซึ่งการกำหนดโทษเพิ่มขึ้นตามระดับความร้ายแรงของความผิดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของการกระทำผิดว่าก่อให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายเพียงใด

ในประเทศไทยได้มีการกำหนดถึงเหตุจรรยาที่จะได้รับโทษหนักขึ้นไว้ตั้งแต่ใน

กฎหมายลักษณะการตีค่าที่บัญญัติถึงการทำร้ายร่างกายทั้งบิดามารดา และการกำหนดไว้ในเรื่อง การละเมิดการกำหนดจำนวนเบี้ยปรับไม่ปรับที่มีความสูงค่าที่แตกต่างกันไปตามศักดินาโดยการรับ โทษในลักษณะนี้จึงถือว่าเป็นการรับโทษเพิ่มขึ้นหรือหนักขึ้นตามพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ เกิดขึ้น ซึ่งการกำหนดเหตุจรรยาดังกล่าวนั้นล้วนมีเจตนารมณ์ของลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนและ ช่มชู้ยั้งอาชญากรรมตามหลักกฎหมายอาญาที่กลายมาเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบ เรียบร้อยในสังคม

จากในปัจจุบันในสังคมไทยมีสถิติของการกระทำความผิดสูงขึ้น อีกทั้งลักษณะของการ กระทำความผิดยังมีความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในหลากหลายรูปแบบจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความจำเป็น อย่างยิ่งที่ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยจะต้องกำหนดให้ผู้กระทำความผิดได้รับ โทษหนักขึ้นอันเนื่องมาจากเหตุจรรยาด้วย

ปัจจัยในการกำหนดเหตุจรรยา

ปัจจัยที่ได้เป็นเหตุอันมีลักษณะของพฤติการณ์ที่มีความร้ายแรงของการกระทำ โดยอาจ แบ่งปัจจัยของการกระทำที่เห็นเหตุของการกำหนดเหตุจรรยาได้ดังต่อไปนี้

1. ความชั่วร้ายของจิตใจ

เป็นการกำหนดโทษโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้กระทำเป็นหลัก โดยพิจารณาในส่วนของ เจตนาที่ชั่วร้ายหรือการมีจิตใจที่ชั่วร้ายกว่าปกติย่อมเป็นเหตุแห่งการได้รับโทษหนักขึ้น ดังนั้น แม้ การกระทำที่มีลักษณะเดียวกันแต่มีความชั่วร้ายในจิตใจของผู้ทำความผิดที่แตกต่างกันย่อมได้รับ โทษหนักเบาที่แตกต่างกันตามไปด้วย โดยหลักการนี้นำมาใช้ในการกระทำความผิดโดยเจตนา ธรรมดาและเจตนาพิเศษเท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำความผิดโดยประมาท

2. ตัวผู้กระทำความผิด

การพิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิดสามารถแบ่งได้โดยพิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิด โดยดูที่บทบาทของผู้กระทำซึ่งขึ้นอยู่กับความสำคัญของบทบาทนั้น โดยดูจากลักษณะความ ร้ายแรงมากกว่าปกติหรือมีลักษณะที่เป็นการอุกอาจหรือไม่

3. ตัวผู้ถูกระทำความผิดหรือตัวทรัพย์สินที่ถูกกระทำ

ในกรณีที่ผู้ถูกระทำความผิดเป็นผู้ที่อ่อนแอ มีกำลังน้อย ไม่สามารถเพียงพอที่จะ ป้องกันหรือต่อสู้กับผู้กระทำความผิดได้ การกระทำต่อบุคคลดังกล่าวย่อมเป็นเหตุพิจารณาในการ กำหนดให้ผู้กระทำได้รับโทษหนักขึ้น นอกจากนี้ทรัพย์สินที่ถูกกระทำนั้นก็ป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการ กำหนดเหตุจรรยาเช่นกัน โดยพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกกระทำว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้ใช้เนื่องจากเหตุ ส่วนตัวหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ถ้ามิใช่หรือมิใช่เป็นสาธารณสถานผู้กระทำย่อมได้รับโทษ หนักขึ้น

4. เหตุจูงใจหรือจุดมุ่งหมายในการก่อให้เกิดการกระทำความผิด

การพิจารณาเหตุจูงใจหรือจุดมุ่งหมายในการก่อให้เกิดการกระทำความผิดเพื่อกำหนดเหตุฉกรรจ์นั้นเป็นการพิจารณาในส่วนของจิตใจผู้กระทำเป็นหลักในการกำหนดให้รับโทษหนักขึ้น

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

การลงโทษต่อความผิดที่มีลักษณะแตกต่างกันย่อมมีความหนักเบาของโทษที่แตกต่างกันไปด้วยโดยพิจารณาจากลักษณะของการกระทำความผิดว่าเป็นการกระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความรุนแรงหรืออันตรายมากน้อยเพียงไร เป็นการกระทำที่มีความรุนแรงไม่ว่าจะส่งผลกระทบต่อเรื่องของการเสียหายหรือความรู้สึกของบุคคลในสังคมก็จะต้องได้รับโทษหนักขึ้น

2. สถานที่

สถานที่ในการกระทำความผิดถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากสถานที่แต่ละแห่งนั้นมีความสำคัญที่แตกต่างกัน จึงเป็นเหตุให้กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นตามความสำคัญของสถานที่ที่ได้ลงมือกระทำความผิดด้วย

3. โอกาสในการกระทำความผิด

ถือว่าเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิดโดยจะเป็นการทำให้การกระทำความผิดนั้นมีความสะดวกสบายและมีโอกาสในความสำเร็จยิ่งขึ้นไปไม่ว่าโอกาสดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากผู้เสียหายขาดความระมัดระวังเองหรือตกอยู่ในสภาวะตื่นตระหนกตกใจก็ตาม หากผู้กระทำความผิดได้เลือกกระทำความผิดย่อมต้องได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากฉวยโอกาสจากผู้เสียหาย

4. ความผิดที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ

การกำหนดโทษให้มีความรุนแรงขึ้นตามกรณีดังกล่าวนี้ มีแนวคิดมาจากวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อยับยั้งหรือข่มขู่ เนื่องมาจากการลงโทษโดยปกติไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการกำหนดโทษที่สูงกว่าเดิมจึงเป็นวิธีที่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายได้

หลักการใช้กฎหมายอาญาไม่ย้อนหลัง

“หลักกฎหมายห้ามย้อนหลังในทางอาญานี้เป็นหลักนิติปรัชญา (Rule of law) มีต้นกำเนิดมาจากกฎหมายลาตินว่า Nullum crimen sine lege คือไม่มีการกระทำความผิดหากไม่มีกฎหมายกำหนด และ Nulla poena sine lege คือบุคคลจะไม่ต้องรับผิดหากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า No crime punishment without a previous penal code ซึ่งหมายความว่ากฎหมายอาญาจะย้อนหลังไปใช้บังคับแก่ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กฎหมายใช้

บังคับเพื่อลงโทษหรือเพิ่มโทษบุคคลให้หนักยิ่งขึ้นมิได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจะใช้บังคับกฎหมายอาญาให้เป็นผลร้ายแก่บุคคลเฉพาะการกระทำผิดที่เกิดขึ้นหลังวันประกาศใช้บังคับกฎหมายเท่านั้น” (วุฒิชัย เต็งพงศธร, 2552)

“ฝ่ายนิติบัญญัติจะบัญญัติให้กฎหมายอาญามีผลย้อนหลังไม่ได้ เนื่องจากจะมีข้อจำกัดข้อห้ามใด ๆ ก็ต้องให้มีการทราบโดยทั่วไปและใช้บังคับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป สมาชิกในสังคมจะได้ยับยั้งชั่งใจหรือพิจารณาว่าจะกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ ไม่ใช่ไปใช้ย้อนหลังกับพฤติกรรมที่กระทำมาก่อน เนื่องจากขณะนั้นไม่มีกฎหมายกำหนด” (สุพิศ ปราณีตพลกรัง, 2560)

ตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 2 บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการ อันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนด โทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่ บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำ เช่นนั้น ไม่เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการ เป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้น ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับ โทษอยู่ที่ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

หลักประกันในกฎหมายอาญาประกอบด้วยหลัก 4 ประการ

1. การห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณีลงโทษทางอาญาแก่บุคคล กฎหมายอาญาต้องเป็นกฎหมายที่เกิดจากบัญญัติเท่านั้น การใช้กฎหมายจารีตประเพณีลงโทษบุคคลจึงเป็นสิ่งต้องห้าม
2. การห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งลงโทษทางอาญาแก่บุคคล หากยอมให้มีการใช้กฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งลงโทษทางอาญา กฎหมายทางอาญาก็จะกลายเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกินขอบเขต
3. กฎหมายอาญาต้องบัญญัติให้ชัดเจน ซึ่งพิจารณาว่าการกระทำใดจะถือเป็นความผิดอาญาเนื่องจากเป็นเรื่องของฝ่ายนิติบัญญัติที่ตัดสินใจในการกำหนด และเนื่องจากโทษทางอาญามีมาตรการลงโทษที่รุนแรงที่ใช้กับประชาชนจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบอย่างสูง

กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง

ตามบทบัญญัติมาตรา 2 วรรคแรกนั้นได้ตีความว่าเมื่อบุคคลใดได้กระทำการอย่างใดลง และในขณะนั้นการกระทำนั้นไม่ถือว่าการกระทำเป็นความผิดอาญา ย่อมไม่อาจจะบัญญัติย้อนหลังได้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด กฎหมายอาญาที่ใช้ลงโทษย้อนหลังไม่ได้ เพราะกฎหมายอาญากำหนดความผิดและลงโทษ ซึ่งการเคารพสิทธิ เสรีภาพ ดังนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติรู้ล่วงหน้าว่ามี

การกระทำอย่างไร มีความผิดตามกฎหมายอาญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 32 ตรงกับมาตรา 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายมิได้

หมายความว่ากฎหมายอาญาจะย้อนหลังไปใช้บังคับแก่ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่กฎหมายใช้บังคับเพื่อลงโทษหรือเพิ่มโทษบุคคลให้หนักยิ่งขึ้นไม่ได้หรืออีกนัยหนึ่งจะใช้บังคับกฎหมายอาญาให้เป็นผลร้ายแก่บุคคลได้ เฉพาะการกระทำความคิดที่เกิดขึ้นหลังวันประกาศใช้บังคับแล้วเท่านั้น

ลักษณะการใช้กฎหมายอาญาที่ว่า กฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายมิได้นี้ ศาสตราจารย์เอคูต์ได้ให้เหตุผลไว้ดังนี้

“หลักนี้มีเหตุผลสนับสนุนได้ง่าย ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในทางอาญากฎหมายได้ระบุการกระทำต่าง ๆ ที่ห้ามไว้ และเอกชนย่อมมีสิทธิที่จะถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่กฎหมายไม่ห้ามไว้ย่อมทำได้ เพราะฉะนั้นถ้าบุคคลใดได้เชื่อโดยสุจริตกระทำการใด ๆ ลงไปโดยเชื่อว่ามีอำนาจกระทำได้แล้ว ผู้นั้นหาควรถูกฟ้องร้องเพราะเหตุที่กฎหมายได้เปลี่ยนแปลงไปไม่จริงอยู่ที่เสียค้ายอยู่ว่า โดยวิธีนี้ผู้ร้ายบางคนอาจหลุดพ้นจากโทษซึ่งใช้ลงโทษแก่ผู้ร้ายที่ทำผิดเช่นเดียวกัน ในกาลต่อมาไม่นานนัก แต่ถ้าไม่ลงโทษได้แล้วจะมีอุปสรรคมากยิ่งกว่านี้อีกทั้งนี้เพราะว่าถ้าให้ลงโทษได้ เสรีภาพจะไม่มีเลย ถ้าบุคคลใดถูกจับเพราะได้กระทำการอันกฎหมายที่ออกมาภายหลังที่ได้กระทำนั้นบัญญัติว่าผิดและ ถ้าศาลอันลงโทษได้อธิบายกฎหมายนี้แล้ว ราษฎรจะไม่แน่ใจเลยว่า การใด ๆ อันตนได้ทำไปนั้นจะเป็นความผิดกำหนดโทษหรือไม่ จริงอยู่ที่การกระทำบางอย่างน่าพึงหวังว่ากฎหมายคงจะต้องห้าม แต่ว่าความผิดเป็นอันมากซึ่งไม่กระทบกระเทือนความรู้สึกในศีลธรรมและความยุติธรรมของปวงชนเท่าใด บุคคลจะละเว้นไม่กระทำก็เฉพาะเมื่อกฎหมายห้ามไว้เท่านั้น เช่น การพนัน เป็นต้น แต่เมื่อไม่มีกฎหมายประกาศใช้อยู่ในขณะนั้นแล้วใครจะไปรู้ก่อนได้อย่างไร” (ชนาคร วันมหาชัย, 2560)

หลักกฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายมิได้นี้ได้จำแนกได้ดังนี้

1. กฎหมายอาญาจะย้อนหลังเพื่อลงโทษไม่ได้ ในเมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ในขณะทำ จะใช้บังคับกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังย้อนกลับไปถือว่ากระทำความผิดนั้นเป็นความผิดและลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดนั้นมิได้

2. กฎหมายอาญาจะย้อนหลังเพื่อเพิ่มโทษหรือเพื่อยุติความไม่ผิด หลักกฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายมิได้นี้ยังครอบคลุมไปถึงกรณีในขณะที่กระทำมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดกำหนดโทษไว้ ต่อมาเมื่อมีกฎหมายใหม่บัญญัติเพิ่มโทษการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น ให้หนักขึ้น หรือเพิ่มอายุแห่งโทษหรืออายุความแห่งการฟ้องร้องผู้กระทำความผิดนั้นยาวนาน จะนำกฎหมายใหม่

ดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำมิได้ ในกรณีนี้ต้องนำกฎหมายที่มีอยู่เดิมใช้บังคับแก่ผู้กระทำ
ความผิด

หลักไม่มีโทษไม่มีกฎหมาย

ถ้าขณะกระทำความผิดไม่มีกฎหมายบัญญัติความผิด และไม่มีบทลงโทษไว้ศาลก็
ลงโทษไม่ได้ และถ้าต่อมามีกฎหมายก็ลงโทษไม่ได้ กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง โดยขณะที่ลงมือ
กระทำความผิด ครอบงำประกอบความผิดแต่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ขณะนั้น ดังนั้นจึงไม่มี
ความผิด แต่ถ้าขณะที่ลงมือกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นมาทำโทษต่อเนื่องลงโทษตามกฎหมาย
ได้ ถ้ากฎหมายอาญาย้อนหลังเป็นคุณได้ มาตรา 2 วรรค 2 ดีความยกผลประโยชน์ให้จำเลย

วิวัฒนาการของเงิน

คำว่า “เงิน” (Money) นั้น นักเศรษฐศาสตร์ใช้ในความหมายที่แตกต่างกันไป ซึ่งอาจ
หมายถึง “สื่อกลางในการแลกเปลี่ยน” หรือ “สื่อกลางในการซื้อขาย”(Medium of exchange) หรือ
“รายได้” หรือ “ความมั่งคั่ง” เมื่อพิจารณารากศัพท์ของคำว่า “เงิน” (Money) สันนิษฐานว่าจากราก
ศัพท์ภาษาละตินคำว่า “Monete” จึงกลายมาเป็น “Money” ในภาษาอังกฤษซึ่งแปลว่าเงิน (บุญเกิด
งอกคำ, 2526)

เงินตรา คือ วัตถุที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน เป็นตัวแทนการวัดมูลค่าของสินค้าที่
แลกเปลี่ยนกัน เงินตราในอดีตเริ่มจากการใช้เปลือกหอย อัญมณี พัฒนามาเป็นโลหะ ปัจจุบัน ใช้
เป็น เหรียญกษาปณ์ และ ธนบัตร (ใจทิพย์ อุไพพานิช, 2535)

ในความหมายของนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้คำนิยามไว้มากมายดังนี้

ซามูเอลสัน (Samuelson, 1980) สรุปไว้ว่า เงินคือ สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและใช้วัด
มูลค่าของสินค้าและบริการได้ทุกชนิด

ลิปเซย์ (Lipsey, 1981) ได้ให้คำนิยามว่า เงินคือสินทรัพย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่ช่วย
ระบบเศรษฐกิจในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นหน่วยในทางบัญชีและเป็นเครื่องรักษา
มูลค่า

จรินทร์ เทศวานิช (2545) กล่าวว่า “เงิน” เป็นสิ่งที่คนในสังคมได้สมมุติขึ้นและเป็นที่ยอมรับกัน
โดยทั่วไปของสังคมขณะนั้น เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ใช้
ในการชำระหนี้และอื่น ๆ ตามต้องการ

กฤษฎา สังขมณี (2552) ให้ความหมายว่า เงินคือสิ่งซึ่งคนในสังคมให้การยอมรับใช้เป็น
สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนชำระราคา ตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกันไว้

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้นิยามคำว่า “เงินตรา” ว่า หมายถึง เงินที่รัฐกำหนดขึ้นไว้ เพื่อใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร

ตามพจนานุกรมไทย-ไทย อาจารย์เปลื้อง ณ นคร ได้ให้นิยาม “เงินตรา” หมายถึง วัตถุ หรือเหรียญ มีเครื่องหมายของรัฐบาลใช้ชำระหนี้ตามกฎหมาย

สรุปได้ความว่า เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ตามวัน เวลา หรือที่ ๆ หนึ่งที่ได้มีการตกลงกันไว้ และเพื่อให้มีเงินนั้นมีความน่าเชื่อถืออาจมีการประทับตราหรือตราของผู้ผลิต ซึ่งปัจจุบันในแต่ละประเทศได้มีการผลิตเงินประจำประเทศของตน โดยมีกฎหมายของประเทศของตนในการรับรองเงินตราโดยมีคุณสมบัติ เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายยอมรับในมูลค่าและยากที่ทำการปลอมแปลงเงินตราดังกล่าวสามารถส่งต่อเปลี่ยนมือกันได้และอยู่สภาพคงทนไม่เสียหายง่าย

ในประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติที่กำหนดความหมายของเงินตราไว้ดังนี้
“มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า “เงินตรา ได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร”

เมื่อจำแนกความหมายของเงินตราตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. เหรียญกษาปณ์ หมายถึง เงินตราโลหะที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไม่เกินจำนวนที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ตามมาตรา 11 ของ พ.ร.บ. เงินตรา พ.ศ. 2501 โดยทั่วไปเหรียญ (Coin) มักเป็น โลหะกรรม มูลค่าที่แท้จริงเป็นตามหน้าเหรียญ และใช้เป็นหน่วยที่มีมูลค่าต่ำกว่าธนบัตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1.1 เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน (Circulated coins) เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน มี 9 ชนิดราคา คือ 10 บาท 5 บาท 2 บาท 1 บาท 50 สตางค์ 25 สตางค์ 10 สตางค์ 5 สตางค์ และ 1 สตางค์ แต่ที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมี 6 ชนิดราคา คือ 10 บาท 5 บาท 2 บาท 1 บาท 50 สตางค์ 25 สตางค์ ส่วนเหรียญชนิดราคา 10 สตางค์ 5 สตางค์ และ 1 สตางค์ มีใช้ในทางบัญชีเท่านั้น

1.2 เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก (Commemorative coins) เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ผลิตออกใช้ในวโรกาสและโอกาสที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันคือชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือเหตุการณ์ระหว่างประเทศ โดยจัดทำ 2 ประเภท คือ ชัดเงา และไม่ชัดเงา

ข้อแตกต่างระหว่างเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน และเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกก็คือการวางลวดลายด้านหน้าและด้านหลัง โคนเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนจะวางลวดลายแบบ American Turning ซึ่งจะต้องพลิกดูลวดลายด้านหลังในแนวดิ่ง สำหรับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกได้จัดวางลวดลายแบบ European Turning ซึ่งจะต้องพลิกในแนวนอนเพื่อดูลวดลายด้านหลัง

2. เหรียญที่ระลึก (Medal) เป็นเหรียญที่ผลิตขึ้นเนื่องในวโรกาสและโอกาสที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างจากเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกตรงที่จะ ไม่มีราคาหน้าเหรียญ เนื่องจากมิใช่เงินตราจึงไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (วิรัช สมิตาสิน, 2550)

3. ธนบัตร หมายความว่า บัตรที่ออกใช้เป็นเงินตราซึ่งใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายโดยไม่จำกัดจำนวน ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501

ในสมัยโบราณมนุษย์แม้มีความเป็นอยู่แบบพึ่งตนเอง แต่ก็ยังคงต้องมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกันอันเนื่องมาจากมนุษย์นั้นไม่สามารถผลิตสิ่งของที่ต้องการใช้ได้ทุกชนิด การแลกเปลี่ยนกันนั้นต้องหาผู้ที่มีความต้องการสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนตรงกันจึงทำให้การแลกเปลี่ยนได้ ซึ่งในอดีตนั้นยังไม่ยุ่งยากเพราะมีการดำเนินชีวิตไม่ซับซ้อน แต่เมื่อมีการขยายตัวทางสังคมและเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้การแลกเปลี่ยนโดยตรงขาดความสะดวกและมีปัญหาหลายประการ อาทิเช่น การหาบุคคลที่มีความต้องการในของแต่ละอย่างไม่เหมือนกันและพบว่ามูลค่าสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนนั้นมีมูลค่าไม่เท่ากัน อีกทั้งสินค้าที่นำมาแลกเปลี่ยนนั้นเกิดปัญหาในการนำเสียดทำให้เกิดความยุ่งยากในการต้องมีการดูแลรักษาสินค้า การกำหนดราคาหรืออัตราแลกเปลี่ยนหากเป็นสินค้าเพียงไม่กี่ประเภทอาจไม่ยุ่งยากแต่หากมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนเป็นจำนวนมากอาจไม่สะดวกในการขนส่งสินค้า เมื่อสังคมมีขนาดใหญ่มากขึ้นการแลกเปลี่ยนโดยตรงจึงไม่สะดวกจำเป็นต้องมาใช้นเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (อัจฉรา หล่อตระกูล, 2558)

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. เงินที่เป็นสินค้า คือการนำสิ่งของหรือสินค้านั้นมาเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน โดยสินค้าที่ถูกเรียกใช้เป็นเงินมันจะเป็นสินค้าที่มีค่าคนในสังคมต้องการ และยอมรับเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน ณ เวลานั้น ได้แก่ ดินเผา หอยมุก เปลือกหอย กระจงแดง เต้าเจี้ยวหมู ฟันปลาวาฬ ฯลฯ

2. เงินโลหะ เป็นการนำโลหะเป็นเงินแทนสินค้า อันเนื่องมาจากไม่สะดวกในหลายประการ อันได้แก่ ยากต่อการเก็บรักษา แบ่งแยกเป็นหน่วยย่อยมากเกินไป มูลค่าไม่แน่นอน ซึ่งในระยะแรกมีการนำโลหะที่มีความคงทน ได้แก่ ทองคำ เงิน ทองแดง

3. เงินกระดาษ ในระยะแรกไม่ได้ใช้เป็นสื่อกลางโดยตรง แต่ใช้ในรูปแบบของสัญญาที่ระบุผู้ถือสิทธิ์ที่จะเรียกเงินโลหะได้ ต่อมาได้วิวัฒนาการเงินกระดาษเปิดบัตรธนาคาร ที่มีลักษณะเป็นเงินใช้แทนเงินที่มีค่าเต็มตัว ปัจจุบันสิทธิในการออกเงินกระดาษเป็นของรัฐบาลหรือธนาคารกลางเท่านั้น ที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

4. เงินเครดิต เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่มาในระบบธนาคารที่มีลักษณะเป็นเงินฝาก อาทิ เช่น เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝาก ถือเป็นเงินเครดิต ซึ่งสามารถส่งจ่ายโอนให้แก่กันได้โดยมีสภาพคล่องตัวเช่นเดียวกับเงินโลหะและเงินกระดาษ

5. เงินดิจิทัล ในปัจจุบันเมื่อมีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต ได้มีการพัฒนาเงินตราขึ้นมาใช้ในโลกไซเบอร์ คือ บิทคอยน์ เพื่อใช้เป็นเงินในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิวัฒนาการและประวัติศาสตร์เงินตราของไทยและหน้าที่ของเงินตรา

สำหรับวิวัฒนาการเงินตราในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่กลุ่มชนดั้งเดิมในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้พบว่าไทยได้ตั้งมั่นอยู่ในสุวรรณภูมิ ตั้งแต่ราว 38,000 ปีมาแล้ว ก่อนจะได้รับวัฒนธรรมจากอินเดีย ที่มาติดต่อกับค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ระบบเงินตราจึงเริ่มต้นตั้งแต่ เงินพูนัน เงินทวารวดี เงินศรีวิชัย เงินตราโยนกเชียงแสน เงินลานนาไทย เงินล้านช้าง เงินสุโขทัย เงินสมัยกรุงศรีอยุธยา เงินตราสมัยกรุงธนบุรี เงินตราสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงเงินในปัจจุบัน จึงขออธิบายโดยสังเขปเป็น 3 ช่วงดังนี้ (อิทธิพันธ์ อนุรักษ์โอฬาร, 2556)

ช่วงที่หนึ่งตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 6-18 เริ่มจากการขยายตัวความรู้เรื่องทางการค้าของอาณาจักรพูนัน ได้มีการนำเงินตรามาใช้ในการค้า มีลักษณะเป็นเหรียญกลมแบน ทำมาจากโลหะเงิน มีสัญลักษณ์เกี่ยวกับกษัตริย์ การปกครองและศาสนา ลวดลายที่เด่นชัดเป็นรูปพระอาทิตย์ครึ่งดวงแผ่รัศมีอันเป็นหลักความเชื่อทางศาสนาที่หมายถึงพระนารายณ์อันได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย และต่อมาเป็นเงินทวารวดี ที่เงินตราใช้เป็นสื่อกลางมีสัญลักษณ์เกี่ยวกับกษัตริย์ อำนาจ การปกครอง ความอุดมสมบูรณ์ และศาสนาพราหมณ์ และพุทธ ลวดลายที่เด่นชัดได้แก่ รูปบุรุษกลมส(หม้อน้ำที่มีน้ำเต็ม)อันหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ และเงินตราศรีวิชัย อันได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธนิกายมหายาน เงินตราที่ใช้ทำเป็นเงินและทองคำอันได้แก่ เงินดอกจัน และเงินนโม

ช่วงที่สองตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงธนบุรี โดยในอาณาจักรสุโขทัยได้มีการติดต่อทางการค้าทางทะเลจีน อินเดียและยุโรปและกลุ่มชนทางตอนเหนือของไทย โดยสื่อกลางที่สำคัญในการแลกเปลี่ยนคือ พดด้วง นับเป็นเงินตราไทยที่มีการใช้แลกเปลี่ยนกันอย่างยาวนาน มีลักษณะเป็นก้อนกลม ทำด้วยโลหะเงิน หลายของอเข้าหากันเป็นปลายแหลม มีรูใหญ่ระหว่างขา มีตราประทับเพื่อแสดงแหล่งที่มาการผลิตส่วนตราประทับได้แก่ได้แก่ ตราราชสีห์ ช้าง หอยสังข์ ธรรมจักร บัว กระต่าย และราชวัตรยังมีเงินประเภทอื่นอันได้แก่ เงินเบี้ย ทำด้วยเปลือกหอยต่างประเทศ เงินหุลมีลักษณะเดียวกับเงินพดด้วงแต่ทำด้วยตะกั่วผสมดีบุก ประทับตราด้วยช้างหรือราชวัติ และในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเงินพดด้วงใช้เช่นเดียวกับสมัยสุโขทัยแต่มีการปรับให้สวยงามและกะทันรัคขึ้น แต่เงินพดด้วงในสมัยนี้มีตราประทับเพียง 2 ตรา โดยตราที่ประทับอยู่

ด้านบนคือ ตราจักร ซึ่งเป็นตราประจำแผ่นดิน ส่วนด้านหน้าเป็นตราประจำรัชกาลลักษณะต่าง ๆ เช่นตราพุ่มข้าวบิณฑ์ ตราพระมหานครินทร์ ตราช่อดอกไม้ ตราช่ออุทุมพร ตราราชวัตร ตราช้าง และตราสังข์ และได้มีการเพิ่มสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอาทิ เงินประจับ เป็นเงินที่ใช้แทนเบี้ยยามขาดแคลนทำด้วยดินเผาขนาดต่าง ๆ ตีตราเป็นดอกบัว ตรากินรี ตรากระต่าย และตราราชสีห์ ไพ และกล้า เป็นเงินที่ไม่ได้ทำด้วยตัวเงิน แต่จะเป็นอะไรแน่มันไม่ปรากฏหลักฐานเนื่องจากกรุงศรีอยุธยาถูกทำลาย ในสมัยกรุงธนบุรี ยังคงใช้เงินพดด้วง สันนิฐานว่ามีการผลิตใช้เพียง เงินพดด้วง ตราตรีศูลและตราทวิวุธ

ช่วงที่สาม สมัยรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 1-3 ยังคงมีการใช้เงินพดด้วง เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงตราประทับประจำรัชกาลที่ใช้ประทับเท่านั้น สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดให้มีการผลิตพดด้วงได้ใช้ประทับตรา “บัวอุณาโลม” และ “พระแสงจักร” ซึ่งเป็นตราประทับแผ่นดินและในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเปลี่ยนเป็นประทับตรา “ครุฑ” และในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ใช้ตราประทับเป็นตรา “ปราสาท” นอกจากนั้นยังมีการเริ่มผลิตพดด้วงเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น พดด้วงตราครุฑเสี้ยว ตราฉลว ตราดอกไม้ และตราใบมะตูม เป็นต้น และในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในช่วงต้นรัชกาลยังคงเป็นเงินพดด้วงประทับตราพระแสงจักรเป็นตราประจำแผ่นดิน และเปลี่ยนตราประจำรัชกาล เป็น “ตรามงกุฏ” แต่ประเทศไทยประสบปัญหาการผลิตพดด้วงไม่ทันต่อความต้องการและมีผู้ทำปลอมกันมากจึงโปรดให้แก้ไขโดยให้ผลิตเงินกระดาษ เรียกว่า “หมาย” ซึ่งใช้วิธีการพิมพ์บนกระดาษอย่างง่าย ๆ ออกใช้ควบคู่กับเงินพดด้วง ถือได้ว่ารัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเงินตราครั้งใหญ่ของไทย นับเป็นจุดกำเนิดของธนบัตรไทยในภายหลัง และจึงโปรดให้สร้างโรงงานผลิตเหรียญกษาปณ์ขึ้นที่หน้าพระคลังมหาสมบัติ ในพระบรมมหาราชวัง พระราชทานนามว่า “โรงกระสาปน์สิทธิการ” เงินเหรียญชุดแรกที่ผลิตจากเครื่องจักรนี้มีลักษณะคล้ายกับเหรียญชุดบรรณาการและให้ใช้ควบคู่ไปกับพดด้วง ในสมัยนี้ยังได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกขึ้นเป็นครั้งแรก คือ เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกตรามงกุฏ - กรุงเทพมหานคร หรือที่นิยมเรียกว่า “เหรียญเต้เม้ง” เพื่อเป็นที่ระลึกในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระชนมายุครบ 5 รอบ เมื่อ พ.ศ. 2407 มี 2 ชนิดคือ ชนิดทองคำ ราคา 4 บาท และชนิดเงิน ราคา 4 บาท และในช่วง พ.ศ. 2399-2400 เกิดการตัดขาดทางการค้าอันเนื่องมาจากรัฐบาลให้ราษฎรใช้เงินเหรียญต่างก็เอาเงินบาทไปซ่อนไม่ยอมเอามาเสียภาษีรัฐบาลจึงซื้อเครื่องจักรทำเงินเหรียญจากอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเมื่อติดตั้งได้มีการผลิตเงินแบบเงินเหรียญ เรียกว่า "เงินแป" มีตราประทับหน้าหนึ่งรูปพระมหาพิชัยมงกุฎอยู่กลาง มีฉัตรอยู่สองข้าง มีกิ่งไม้เป็นเปลวแทรกอยู่ในท้องลาย อีกหน้าหนึ่ง

มีรูปจักร ใจกลางมีรูปช้าง รอบวงจักรชั้นนอกมีดาวแสดงมูลค่าของเงิน นอกจากนี้ยังผลิตเงิน ออกมาอีกแบบหนึ่ง ทำจากทองคำ มีราคาสิบสลึง ต่อมาก็ได้ผลิตเงินทำจากทองแดงออกมาอีกสอง ชนิด คือซึก และเสี้ยว ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ระยะเวลาได้มีการผลิต เหรียญดึบุก โสฬสออกใช้ด้านหน้าเป็นตรา “พระเกี้ยว” หรือตรา “พระจุลมงกุฏ” อันเป็นตราประจำ รัชกาล ด้านหลังเป็นรูปช้างในวงจักรในปี พ.ศ. 2418 ได้โปรดให้สร้างโรงกษาปณ์แห่งใหม่ขึ้น และได้เริ่มผลิตเหรียญเงิน ตราพระบรมรูป- ตราอาร์ม (ตราแผ่นดิน) ซึ่งนับเป็นเหรียญรุ่นแรกที่มี พระบรมรูปพระมหากษัตริย์บนหน้าเหรียญตามแบบสากลนิยมและได้ถือปฏิบัติมาจนถึงรัชกาล ปัจจุบันนอกจากนั้นยังทรงปฏิรูประบบเงินตราครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนหน่วย เงินตราของไทยที่มีมาแต่เดิมซึ่งเป็นระบบที่ยากต่อการคำนวณและการจัดทำบัญชี ด้วยการนำเอา ระบบทศนิยมตามแบบสากลมาใช้ คือหน่วยเงินบาท และสตางค์ อันเป็นมาตราเงินตราไทยมา จนถึงทุกวันนี้ สำหรับเงินพดด้วงซึ่งได้หยุดผลิตตั้งแต่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา แต่ยังไม่มีการประกาศยกเลิกใช้อย่างเป็นทางการ และในวันที่ 28 ตุลาคม 2447 ได้มีการประกาศยกเลิกการใช้พดด้วงทุกชนิดราคา หลังจากที่ได้นำมาใช้มาเป็นเวลานานกว่า 6 ศตวรรษ ซึ่งนับว่าเป็นยุคสิ้นสุดของเงินพดด้วงอย่างแท้จริง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้โรงกษาปณ์ปารีส ผลิตเหรียญตราพระบรมรูป-ไอราพต เพื่อนำออกใช้หมุนเวียนแทน เงินตรารุ่นเก่า แต่ยังไม่ทันออกใช้พระองค์ได้เสด็จสวรรคตเสียก่อน ในสมัยรัชกาลที่ 6 - 8 เป็นช่วง ที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อันเป็นผลมาจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสงครามโลกครั้งที่สอง นอกจากนั้นยังเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญของประเทศไทยสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เงินตราที่ใช้ในช่วงต้นรัชกาลยังคงเป็นเหรียญกษาปณ์ที่ ผลิตตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาจึงทรงให้กรมกระสาปน์สิทธิการ ผลิตเหรียญกษาปณ์ชนิดเงินราคาหนึ่งบาท ด้านหน้าเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว ด้านหลังเป็นรูปไอราพตออกใช้หมุนเวียน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมี การผลิตเหรียญประจำรัชกาลออกใช้ เป็นเหรียญกษาปณ์เงินพระบรมรูป ชนิดราคา 50 สตางค์ และ 25 สตางค์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้มีการผลิตเหรียญชนิดราคา 50 สตางค์ 25 สตางค์ 10 สตางค์ และ 5 สตางค์ ออกใช้หมุนเวียนในรัชกาล 2 รุ่น รุ่นแรกมีพระบรมรูป ขณะทรงพระเยาว์ประทับด้านหน้า ส่วนด้านหลังเป็นพระครุฑพ่าห์ รุ่นที่สองมีลักษณะด้านหน้า และด้านหลังเหมือนกับรุ่นแรก แต่พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เปลี่ยนเป็นพระบรมรูปเมื่อครั้งเจริญพระชนมพรรษา และในสมัยในปี พ.ศ. 2493 ได้มีการผลิต เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนรุ่นแรกออกใช้ เป็นเหรียญอะลูมิเนียมบรอนซ์หรือทองแดง ชนิดราคา 5 สตางค์ 10 สตางค์ 25 สตางค์ และ 50 สตางค์ ลวดลายด้านหน้าเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชด้านหลังเป็นตราแผ่นดินของไทยและในปี พ.ศ. 2529 ได้มีการปรับเปลี่ยนการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนครั้งใหญ่ทุกชนิดราคา ทั้งส่วนผสม ขนาด และรูปแบบ รวมทั้งได้กำหนดให้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ทำให้เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่นำออกใช้มี 8 ชนิดราคา ได้แก่ ชนิดราคา 10 บาท 5 บาท 1 บาท 50 สตางค์ 25 สตางค์ 10 สตางค์ 5 สตางค์ และ 1 สตางค์ และในปี พ.ศ. 2548 ได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ชนิดราคา 2 บาท ออกใช้เพิ่มขึ้นอีก 1 ชนิดราคา ทำให้เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ออกใช้ในปัจจุบันมี 9 ชนิดราคาด้วยกัน แต่เหรียญกษาปณ์ชนิดราคา 1 สตางค์ 5 สตางค์ 10 สตางค์ ไม่ได้นำออกใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวัน หากแต่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในระบบบัญชีเท่านั้น

นอกจากนั้นยังมีการจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกขึ้นใน โอกาสและเหตุการณ์สำคัญ ๆ โดยมีสภาพเป็นเงินตราสามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมายตามราคาที่เป็นจริงโดยเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่ผลิตเป็นเหรียญแรกในรัชสมัยนี้ คือ เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเสด็จนิวัตพระนคร ซึ่งผลิตขึ้นในปี พ.ศ. 2504 ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จนิวัตพระนครหลังจากเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และประเทศในภาคพื้นยุโรป เป็นเหรียญชนิดนิกเกิล ราคา 1 บาท มีลวดลายด้านหน้าเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งนับเป็นเหรียญแรกที่ปรากฏพระรูปเจ้านายฝ่ายหญิงบนเหรียญกษาปณ์ไทย ส่วนด้านหลังมีตราอาร์มและข้อความบอกราคา

ในปี พ.ศ. 2525 ได้มีการทดลองผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกชนิดพิเศษซึ่งได้รับความนิยมในหมู่นักสะสมเหรียญทั่วโลก เป็นเหรียญขัดเงา (Proof coin) ขึ้นเป็นครั้งแรก เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี โดยนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเฉพาะราชวงศ์ ไม่ได้นำออกจ่ายแลกให้กับประชาชนทั่วไปจนกระทั่งในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา 12 สิงหาคม 2535 จึงได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกประเภทขัดเงาให้ประชาชนแลกซื้อได้เป็นครั้งแรก ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงได้มีการผลิตเหรียญประเภทขัดเงาควบคู่ไปกับเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นอกจากนี้ยังมีการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศด้วย และในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งนับเป็นปีแห่งการครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในวโรกาสดังกล่าว กรมธนารักษ์ได้มีการผลิตเหรียญประเภทขัดเงาและลงสีขึ้นเป็นครั้งแรก โดยได้สั่งผลิตเหรียญที่ใช้เทคนิคการพิมพ์สีลงบนโลหะเงินบริสุทธิ์จากโรงกษาปณ์เฟิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ในการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสที่สำนักงานโครงการ

พัฒนาแห่งสหประชาชาติทุกเล้าทุลกระหม่อมถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมใหม่ของการผลิตเหรียญกษาปณ์ไทย (อิทธิพันธ์ อนุรักษ์ โอปาร, 2556)

คุณลักษณะของเงินอันจำแนกออกเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การเป็นที่ยอมรับ ต้องเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
2. การมีความคงทนถาวร อันเนื่องจากการใช้เป็นประจำ หากเนาเปื่อยได้ย่อมทำให้มูลค่านั้นหายไป
3. การเป็นของที่ขนย้ายได้ คือไม่มีขนาดใหญ่จนเกินไป สามารถพกติดตัวได้สะดวก มีน้ำหนักเบา
4. การเป็นสิ่งที่ดูออกได้ง่าย โดยรู้ในทันทีว่าเป็นเงินจริงหรือเงินปลอม
5. การมีเสถียรภาพ การที่เงินนั้นมีค่าค่อนข้างคงที่ ค่าของเงินมีความผันผวนต่ำ เพราะมันมีผลกระทบต่อความเชื่อถือ
6. เงินชนิดเดียวกันย่อมมีมูลค่า เท่ากันและมีอำนาจซื้อเท่าเทียมกัน
7. มีการแบ่งเป็นหน่วยย่อยได้เพื่อสะดวกในการชำระสินค้า
8. มีลักษณะการเป็นของหายากไม่สามารถผลิตได้ทั่วไปจึงทำให้เงินมีมูลค่าสูงที่จะเหมาะมาใช้เป็นเงิน

ปัจจุบันการทำเงินตราออกมามีใช้จึงเป็นของรัฐบาลที่เป็นผู้จัดทำเงินตรา โดยเจ้าพนักงานต้องหลอมเป็นตัวเงินและตีตราเสียก่อนจึงจะนำออกมาใช้ได้ หากนำมาใช้โดยไม่มากตีตรา ผู้เป็นเจ้าของย่อมที่จะถูกลงโทษฐานทำเงินปลอม (บุญเกิด งอกคำ, 2526) ประเทศไทยได้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้จัดทำและผู้นำออกมาโดยได้บัญญัติการนำเงินตราออกมามีใช้ดังต่อไปนี้

“ตามพระราชบัญญัติ เงินตรา พ.ศ. 2501 กำหนดผู้จัดทำและนำเงินตราออกใช้ซึ่งเงินตรา

มาตรา 10 ให้กระทรวงการคลังจัดทำและนำออกใช้ซึ่งเหรียญกษาปณ์เหรียญกษาปณ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ละชนิด ราคา ที่นำออกใช้ให้มีได้เพียงขนาดเดียว และจะมีขนาดเท่ากับเหรียญกษาปณ์ชนิด ราคา อื่นไม่ได้เว้นแต่กรณีการจัดทำและนำออกใช้เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก หรือเหรียญกษาปณ์ที่ใช้แทนเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืน ชนิด ราคา โลหะ อัตราเนื้อ โลหะ น้ำหนัก ขนาด ลวดลาย และลักษณะอื่น ๆ (ถ้ามี) ของเหรียญกษาปณ์รวมทั้งอัตราเนื้อเหลือเพื่อขาด ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 14 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดทำจัดการ และนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ต่อไป

ให้รัฐมนตรีประกาศ ชนิด ราคา สีขนาด และลักษณะอื่น ๆ ของธนบัตรที่จะออกใช้ในราชการ
นุเบกษา เว้นแต่ในกรณีที่จะนำออกใช้ซึ่งธนบัตรถอนคืน”

สรุปได้ว่าหน้าที่ของผู้จัดทำและผู้นำออกมาตามกฎหมายไทยคือ กระทรวงการคลัง โดย
กรมธนารักษ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของเหรียญกษาปณ์ และธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็น
ธนาคารกลางของประเทศทำหน้าที่รับผิดชอบในของธนบัตร หากมีผู้อื่นใดนอกเหนือจากสอง
หน่วยงานได้กระทำการผลิตเงินตราขึ้นมาใหม่หรือทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยที่รู้อยู่แล้วว่าตน ไม่มี
อำนาจ ย่อมเป็นการปลอมหรือแปลงเงินตรา

ความหมายและความสำคัญของเงินตรา

ในสมัยโบราณการแลกเปลี่ยนซึ่งกันใช้การแลกเปลี่ยนของต่อของโดยตรง ต่อมาก็ใช้
สิ่งของในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและพัฒนาเป็น โลหะและกระดาษที่เรียกกันว่า “เงิน”
ถูกยอมรับโดยทั่วไปว่าสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกัน เป็นเครื่องใช้วัดมูลค่าของ
สินค้าและบริการ เป็นเครื่องรักษามูลค่า และใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย โดยเงินที่มีลักษณะที่ดี
ต้องมีความคงทนถาวร ขนย้ายได้ง่าย มีค่าคงที่ แบ่งหน่วยย่อยได้ และเป็นของหายาก

เงินตราเป็นสื่อกลางในการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรามาช้านาน และ
ยิ่งนับวันยิ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นดังนั้นจึงจำแนกบทบาทของเงินตราดังนี้ (จรินทร์ เทศวานิช,
2518)

1. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน การใช้เงินตราช่วยให้การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
สะดวกขึ้นรวดเร็วขึ้น
2. เป็นเครื่องวัดมูลค่า หน่วยของเงินถูกกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวัดมูลค่าสินค้า
และบริการ ทำให้เปรียบเทียบสินค้าและบริการได้
3. เป็นเครื่องรักษามูลค่า เพราะเงินย่อมมีมูลค่าคงที่และยังสามารถลงทุนให้เกิดดอก
ผลได้ง่าย
4. เป็นมาตรฐานชำระหนี้ในอนาคต เงินตราช่วงส่งเสริมให้มีการผ่อนปรนเวลาการชำระ
หนี้ โดยอาศัยเงินเป็นมาตรฐานวัดมูลค่าหนี้ที่จะต้องชำระจึงส่งเสริมให้เกิดการค้าขายด้วยระบบเงิน
เชื่อ และการกู้ยืมเงิน
5. เป็นเครื่องมือในการโอนมูลค่า เงินตราช่วยให้การ โอนหนี้หรือ โอนทรัพย์สินจาก
บุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว
6. เป็นเครื่องประกันฐานะของลูกหนี้ การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมักจะต้องมีการกู้ยืม
เงินกัน หากผู้กู้มีทรัพย์สินหรือมีหลักฐานที่แสดงว่าตนมีเงินในอนาคต อันเป็นการแสดง
ความสามารถในการชำระหนี้ได้ ถือว่าเงินตราที่ผู้กู้มีอยู่จึงเป็นเครื่องประกันฐานะของตน

7. เป็นสิ่งที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เงินตราที่รัฐเป็นผู้ออกใช้ย่อมจะมีกฎหมายบัญญัติให้สามารถใช้ชำระหนี้ได้ ซึ่งในประเทศไทย ธนบัตรทุกชนิดราคาที่ใช้ก็จะมีความว่า “ธนบัตรเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย” อยู่บนด้านหน้าธนบัตร อันสอดคล้องกับบทบัญญัติที่ระบุในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (ชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี, 2549)

ประวัติความเป็นมาของสินทรัพย์ดิจิทัลและความหมายของสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์

บิทคอยน์ถือว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่ง ที่ได้มีการใช้อย่างแพร่หลายและสามารถนำมาเป็นหลักในการพิจารณาสินทรัพย์ดิจิทัลได้ดังต่อไปนี้

ความหมายและความสำคัญของบิทคอยน์

เงินตราได้ถูกนำมาใช้เป็นตัวกลางในการทำธุรกรรมซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า โดยเงินตราที่ใช้กันมาแต่เดิมเป็นมาในรูปแบบของธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ ถูกควบคุมโดยธนาคารและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดค่าเงินด้วยกระบวนการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการติดตามตรวจสอบการเงินของบุคคลอีกด้วยแต่เมื่อมีวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ทั่วโลกได้มีการพัฒนาระบบการเงินที่ควบคุมโดยเทคโนโลยีความสนใจเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลเป็นอย่างมาก และในการแพร่หลายโดยได้มีการนำเงินดิจิทัลมาใช้นั้นทำให้องค์กรอาชญากรรมได้ใช้เป็นช่องทางในการนำเงินดิจิทัลเป็นช่องทางในการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด แม้ในหลาย ๆ ประเทศได้มีการตื่นตัวนำเงินดิจิทัลมาใช้ก็ตามได้มีการหามาตราการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินจากสกุลเงินดิจิทัล การให้ความสำคัญในการหาแนวทางเพื่อป้องกันและปราบปราม (อัญชญา เหมือนนาค, ธนพล พุกเส็ง, ระดม เจือจันทร์ และศิริปรัชญ์ บุญครอง, 2558)

ประวัติความเป็นมาของบิทคอยน์

บิทคอยน์ได้เกิดจากแนวคิดสร้างระบบการเงินที่ควบคุมโดยเทคโนโลยี โดยนักวิจัยนิรนาม Satoshi Nakamoto บุคคลลึกลับที่อ้างว่ามาจากประเทศญี่ปุ่นเริ่มพัฒนา บิทคอยน์ ในเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ.2008 และในปี ค.ศ. 2009 ได้มีการตีพิมพ์เอกสารงานวิจัยเรื่องเกี่ยวกับ บิทคอยน์ อันมีรายละเอียดเกี่ยวกับการถอดรหัสทางคณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อนและระบบการจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบ Peer-to-Peer” Satoshi Nakamoto ได้ประดิษฐ์เทคโนโลยีระบบการเงินไว้หลายอย่าง อาทิเช่น b-money และ Hash cash เพื่อสร้างระบบเงินสดแบบไม่รวมศูนย์ที่มีความสมบูรณ์และไม่ต้องมีหน่วยกลางในการเป็นตัวผ่านในการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนหรือการชำระสินค้าและตรวจสอบความถูกต้องในการทำธุรกรรม โดยมีนวัตกรรมที่สำคัญคือ การนำระบบการ

คำนวณแบบกระจาย (Proof-of-Work) เป็นการประมวลผลทุก ๆ 10 นาทีในการทำธุรกรรมผ่านระบบการเงิน บิทคอยน์ ทั่วโลก โดยระบบดังกล่าวนี้ได้นำมาใช้เพื่อให้เครือข่ายของระบบนั้นไม่ต้องมีศูนย์กลางและทำธุรกรรมในระบบการเงินบิทคอยน์ นั้นให้มีความสมบูรณ์ในการเชื่อมต่อการทำธุรกรรมได้ทั่วโลกโดยไม่ผ่านตัวกลางใด ๆ ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมได้ถึงสองเท่าของเงินจริง

เครือข่าย บิทคอยน์ ได้เริ่มนำมาใช้จริงเมื่อ พ.ศ. 2502 ซึ่ง Satoshi Nakamoto ได้ร่วมกับนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการแก้ไข บิทคอยน์ ใหม่ความสมบูรณ์ในการกระจายความปลอดภัยและความเสถียรในการทำธุรกรรมของ บิทคอยน์ มากขึ้นโดยเพิ่มความสามารถในการประมวลผลของ บิทคอยน์ กับระบบคอมพิวเตอร์ชั้นนำและมูลค่า บิทคอยน์ ในตลาดขณะนั้นมีมูลค่าอยู่ประมาณ 5-10 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐแล้ว บิทคอยน์ ถือว่าเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดและในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินนั้นสามารถดำเนินธุรกรรมผ่านเครือข่ายได้ถึง 150 ล้านเหรียญสหรัฐได้ในทันทีและไม่มีค่าธรรมเนียมใด ๆ (Anthonopoulod, 2010)

ประเทศไทยได้มีการเริ่มรู้จัก บิทคอยน์ อย่างกว้างขวางเมื่อประมาณปี 2556 เมื่อมีบริษัทได้ให้บริการแลกเปลี่ยน บิทคอยน์ โดยมีกระแสความสนใจของหลาย ๆ ประเทศในการเข้ามากำกับดูแลเงินดิจิทัล

1. คำจำกัดความของสกุลเงินดิจิทัล

สกุลเงินดิจิทัล (เงินเสมือน หรือเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือเงินดิจิทัล) มีความแตกต่างไปจากสกุลเงินดั้งเดิม อาทิเช่น ธนบัตร และเหรียญ โดยเห็นได้ชัดทางกายภาพที่แตกต่างกัน โดยนำไปใช้ในการเป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรมและถ่ายโอนไปสู่บุคคลอื่นแบบไร้ขีดจำกัดเหมือนเงินเสมือนจริงและเงินดิจิทัล และใช้ในการซื้อสินค้าและบริการเหมือนกับเงินสกุลจริง แต่ใช้พื้นที่เฉพาะ โดยได้ให้คำจำกัดความของเงินเสมือน เงินอิเล็กทรอนิกส์ และเงินดิจิทัลดังต่อไปนี้

1.1 สกุลเงินเสมือน (Virtual currencies)

สกุลเงินเสมือนที่สามารถนำมาใช้เพื่อซื้อสินค้าหรือบริการเสมือนจริง โดยสกุลเงินเสมือนนั้นถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้การควบคุมของศูนย์กลาง จะเห็นได้ชัดในเกมออนไลน์ เงินที่ถูกนำมาใช้ในเกมได้ถูกกำหนดโดยผู้สร้างเกมและมีเงื่อนไขว่าคนที่ใช้เงินเสมือนนั้นได้ต้องเป็นผู้ที่เล่นเกมนั้น โดยการกำหนดชนิดของเงินเสมือนนั้นเป็นไปตามการควบคุมของผู้สร้างและเงื่อนไข ผู้ใช้สกุลเงินเสมือนจริงนั้นสามารถซื้อสินค้าเสมือนจริง หรือขายสินค้าได้อีกด้วย และอาจถูกนำกลับมาแปลงสภาพเป็นเงินจริง สำหรับเงินเสมือนจริงนั้นทำให้การทำธุรกรรมได้เหมือนเงินจริง จึงทำให้เสี่ยงต่อการฟอกเงิน

สกุลเงินเสมือน (Virtual currencies) อาจแบ่งตามคุณสมบัติใช้งานออกได้เป็น 3 รูปแบบคือ

1. เงินเสมือนที่ไม่สามารถใช้ซื้อสินค้าจริงได้และแลกเปลี่ยนเป็นเงินไม่ได้โดยรับมาจากโลกออนไลน์ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการเล่นเกมออนไลน์แล้วได้รับแต้มหรือเงินเสมือน แต่จะใช้ในโลกออนไลน์เท่านั้น
2. ใช้เงินจริงแลกเปลี่ยนเป็นเงินเสมือน แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินจริงได้ เช่น Facebook credit ซึ่งสามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการออนไลน์หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้
3. สามารถใช้เงินจริงแลกเปลี่ยนกับเงินเสมือนได้ทั้งสองทางสามารถใช้ซื้อของได้ทั้งในโลกออนไลน์และโลกจริง “ (กันตภณ ศรีชาติ, 2556)

สกุลเงินเสมือนสามารถนำมาใช้เพื่อซื้อสินค้าหรือบริการเสมือนจริงหรือใช้ได้จริง สกุลเงินเสมือนถูกจำกัดการใช้งานจำกัดภายในพื้นที่ ๆ หนึ่ง อาทิเช่น ผู้เล่นเกมใช้เงินในเกมซื้อของในเกม โดยการใช้เงินเสมือนในเกมนั้นสามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภท

1. สภาพแวดล้อมแบบปิดล้อม

การใช้สกุลเงินเสมือนในสภาพแวดล้อมแบบปิดล้อมในเกม โดยสามารถใช้ผ่านทางการเล่นและสามารถซื้อสินค้าและบริการในเกมเท่านั้น โดยไม่สามารถโอนเงินระหว่างผู้เล่นได้ และการแลกเปลี่ยนดังกล่าวนี้ไม่มีผลทางเศรษฐกิจ

2. สภาพแวดล้อมแบบโต้ตอบ

เป็นการใช้เงินที่สมมุติในเกมที่อาจมีการ โอนเงินสมมุติขึ้นและอุปกรณ์ภายในเกมระหว่างผู้เล่นเกมด้วยกัน แม้ว่าเงินสมมุติในเกมนั้นผู้เล่นเกมจะสามารถหาได้ในเกมตามปกติ แต่ผู้เล่นเกมก็สามารถใช้เงินจริงซื้อเงินสมมุติได้จากผู้สร้างเกมรวมไปถึงอุปกรณ์ภายในเกมที่ผู้สร้างเกมสร้างขึ้น หรือการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เล่นด้วยกัน โดยกระทำผ่านเว็บไซต์ที่เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน

3. สภาพแวดล้อมแบบ UNI-DIRECTIONAL

การใช้สกุลเงินในระบบนี้สามารถซื้อเงินได้เหมือนในเกมและเงินเสมือนนั้นสามารถนำไปใช้ในการซื้อสินค้าและบริการได้ แต่เมื่อนำเงินจริงไปใช้ในการซื้อเงินเสมือนแล้วจะไม่สามารถโอนเงินกลับมาเป็นจริงได้ โดยนักพัฒนาซอฟต์แวร์ได้สร้างโปรแกรมที่สามารถซื้อเกมและไม่สามารถที่จะโอนถ่ายกันระหว่างผู้เล่นได้ ในระบบจะเป็นการแปลงเงินไปเป็นเงินเสมือน ซึ่งจะเห็นได้จากตัวอย่าง การที่มีผู้ใช้บริการในการซื้อเพลงผ่าน โปรแกรมโมโตโปรแกรมหนึ่งหรือผ่านเว็บไซต์ โดยเมื่อซื้อเพลงดังกล่าวแล้วจะไม่มีทางที่จะเปลี่ยนเพลงกลับไปเป็นเงินได้หรือโอนย้ายเพลงไปให้แก่บุคคลอื่น

4. สภาพแวดล้อมแบบสองทิศทาง

สกุลเงินในระบบสภาพนี้สามารถใช้เสมือนเงินจริงโดยตรง โดยผู้ใช้บริการสามารถซื้อหรือขายสินค้าโดยไม่ต้องผ่านตัวกลางในการแลกเปลี่ยนและสามารถกระทำธุรกรรมได้ทั่วโลก ซึ่งเป็นระบบที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินเป็นที่สุด

1.2 เงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic currencies)

เงินอิเล็กทรอนิกส์ถูกใช้เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้แลกเปลี่ยนเงินระหว่างผู้ใช้ในระบบ Pay-pay หรือการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้วิธีการโอนเงินระหว่างผู้ใช้หรือตัวการทางการเงิน โดยผู้ใช้สามารถแปลงเงินอิเล็กทรอนิกส์เปลี่ยนเป็นเงินจริง (Johnson, 2007)

เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) คืออะไร

“มูลค่าเงินที่บันทึกในชิพคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในบัตรพลาสติก หรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือเงินที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยผู้ใช้บริการได้ชำระเงินล่วงหน้าแก่ผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ใช้บริการสามารถนำไปใช้ชำระค่าสินค้าค่าบริการแทนการชำระด้วยเงินสดตามร้านค้าที่รับชำระ ทำให้มีความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องพกเงินสดให้ยุ่งยาก และไม่เสียเวลารอเงินทอนอีกด้วย โดยสามารถพบเห็นเงินอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของบัตรรถไฟฟ้า บัตรซื้ออาหารในศูนย์อาหาร บัตรเติมเงินมือถือ บัตรชมภาพยนตร์ บัตรรถโดยสาร รวมทั้งการซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์” (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

“หากพิจารณาเงินอิเล็กทรอนิกส์และเงินดิจิทัลอาจมีความคล้ายแต่ในความเป็นจริงแล้วเงินทั้งสองนั้นมีความแตกต่างกัน โดยเงินอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นบริการทางการเงินที่ผู้ใช้นำเงินจริงมาชำระไว้ล่วงหน้าให้แก่ผู้ให้บริการ และมีการบันทึกมูลค่าหรือจำนวนเงินไว้แน่นอน และผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบต่อเงินอิเล็กทรอนิกส์ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ซึ่งเงินคงเหลือที่ถูกบันทึกอยู่ในสื่อต่าง ๆ ยังเป็นของผู้ให้บริการตามมูลค่าเงินนั้นไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งต่างจากเงินดิจิทัลที่เป็นเพียงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีการกำหนดมูลค่ากันเองภายในกลุ่ม” (เพชรินทร์ หงส์วัฒนกุล และรังสิมา บุญธาพิทย์, 2557)

1.3 เงินดิจิทัล (Cryptocurrencies)

“บิทคอยน์ เป็นรูปแบบเสมือนจริงหรือสกุลดิจิทัล ซึ่งยังไม่ได้มีการรับจากทางรัฐบาลให้ถูกต้องตามกฎหมาย ช่วยให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้วิธีการเข้ารหัสคอมพิวเตอร์ เป็นรูปแบบของการแลกเปลี่ยนที่ดำเนินการเหมือนสกุลเงิน แต่ไม่ได้ลักษณะทางกายภาพเหมือนเงินจริง ซึ่งไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางหรือรัฐใดที่ได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในการควบคุม บิทคอยน์” (Michelle, 2014)

“บิตคอยน์ (Bitcoin: Btc) เป็นสกุลเงินที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล สามารถใช้แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว การทำธุรกรรมมีราคาถูก และไม่จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง” (กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง, 2557)

“บิตคอยน์ เป็นสกุลเงินดิจิทัลแบบ Peer-to-Peer สามารถเปิดบัญชีใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยการสร้างกุญแจสาธารณะซึ่งเปรียบเทียบกับเลขที่บัญชี และกุญแจส่วนตัวที่ใช้ในการยืนยันข้อความ สามารถตรวจสอบจำนวนเงินของทุกบัญชีได้ และทุกครั้งที่มีการทำธุรกรรม ข้อมูลจะถูกกระจายไปทั่วเครือข่ายและเป็นระบบไร้ศูนย์กลาง รายแรกของโลก (อัญชญา เหมือนคิด, ธนพล พุกเสิ่ง, ระดม เจือจันทร์ และศิริปัฐ บัญครอง, 2558)

“บิตคอยน์ ว่าเป็นเงินดิจิทัล ซึ่งไม่มีสินทรัพย์หนุนหลังและไม่มีรัฐบาลของประเทศใดรับรองและไม่มีหน่วยงานกลางคอย” (กันตภณ ศรีชาติ, 2556)

“บิตคอยล์ คือ ระบบการชำระเงินแบบใหม่ ของระบบดิจิทัลเงินที่ใช้ในเครือข่ายโดยการกระจายแบบ Peer-to-Peer นั่นคือการขับเคลื่อนโดยผู้ใช้ไม่ถูกควบคุมโดยอำนาจกลางหรือพ่อค้าคนกลาง” (DEVELOPMENTS IN BANKING LAW)

“บิตคอยน์ (Bitcoin) เป็นหน่วยเงินที่ใช้ชื่อย่อสกุลเงินว่า BTC หรือใช้สัญลักษณ์ ₿ โดยตัวเงินสามารถแบ่งได้ถึงแปดทศนิยม ซึ่งเรียกหน่วยย่อยว่า Satoshi เป็นหน่วยเงินตราในระบบบิตคอยน์ เพื่อใช้อ้างอิงราคาหรือจำนวนให้บิตคอยน์มีรูปธรรมขึ้น โดยสมมุติว่าบิตคอยน์เหมือนเหรียญ แต่ถึงอย่างไรบิตคอยน์ก็เป็นเพียงตัวเลขที่อยู่ในบิตคอยน์ แอดเดส ที่เป็นเพียงตัวเลขเท่านั้น” (จุฑารัตน์ ชวคนุช, 2557)

เมื่อพิจารณาสินทรัพย์ประเภทบิตคอยล์กับการก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ระบบการดำเนินการของบิตคอยน์นั้นถูกกำหนดเงินบิตคอยน์หนึ่งหน่วยเป็นตัวเลขที่เข้ารหัสชุดหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ไม่อาจซ้ำหรือลอกเลียนแบบกันได้ เกิดจาการแก้สมการของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีผู้ออกแบบไว้โดยไม่ต้องผ่านการประมวลผลของเครื่องเซิร์ฟเวอร์หรือระบบการควบคุมจากส่วนกลางใด ๆ ดังนั้นผู้ต้องการเงินบิตคอยน์จึงเปรียบเสมือน “นักขุด” หรือ “Miner” และบิตคอยน์นั้นเปรียบเสมือนเหมืองแร่ โดยบิตคอยน์นั้นไม่มีรูปร่างจับต้องได้เหมือนธนบัตรหรือเหรียญที่ตามความหมายของเงินตราตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 แต่โดยระบบก็ไม่สามารถที่จะออกเลียนแบบได้ ดังนั้นจึงขอขยายความลักษณะพิเศษของบิตคอยน์ดังนี้

1. บิตคอยน์ไม่มีคนกลางในการบริหารจัดการระบบเงิน

จากการกระจายอำนาจ คือการกระจายข้อมูลที่เข้ารหัสออกเป็นส่วนย่อยเพื่อป้องกันไม่ให้มีศูนย์กลางอยู่ที่ใดที่หนึ่งทำให้บิตคอยน์ได้ดำเนินการภายใต้โปรแกรมที่ถูกออกแบบไว้ และ

ได้มีการระบุชัดเจนเกี่ยวกับผู้ออกแบบ การจัดการบิทคอยน์นั้นจึงไม่มีคนกลางในการปรับปรุงหรือแก้ไขได้โดยองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แตกต่างจากการติดตามที่ผู้ใช้บริการถอนเงินจาก ATM หรือการดำเนินการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิตที่เมื่อเกิดปัญหาสามารถมีตัวกลางที่เป็นธนาคารในการดูแลและควบคุมระบบ ซึ่งผู้ออกแบบยังขาดวิธีการในการจรรยาบรรณมูลค่าของบิทคอยน์จากผู้เป็นเจ้าของและประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดให้บิทคอยน์เป็นเงินตราที่ได้รับประกันเหมือนการรับประกันเงินฝากธนาคารซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงแก่บุคคลในวงกว้างได้ นอกจากนี้ ในด้านของความมั่นคงของระบบการเงินในประเทศ รัฐไม่สามารถเข้าแทรกแซงเพื่อรักษาเสถียรภาพหรือสร้างสมดุลระหว่างอุปสงค์อุปทานของเงินบิทคอยน์ได้เหมือนที่สามารถที่กำหนดจำนวนธนบัตรในระบบได้โดยแน่นอน การผูกขาดตลาดเงินบิทคอยน์สามารถกระทำได้โดยตามความสมัครใจของผู้ร่วมทำสัญญาโดยไม่มีข้อจำกัดตามกฎหมายแต่อย่างใด

2. บิทคอยน์ไม่มีการระบุตัวตนเจ้าของบัญชีเงินบิทคอยน์

แต่เดิมหาต้องการทำธุรกรรมเปิดบัญชีต้องดำเนินการผ่านธนาคารทั่วไป การเปิดบัญชีกระแสหรือการ โอนก็ต้องการเสียค่าธรรมเนียมแต่บิทคอยน์ทำให้ผู้ต้องการเปิดบัญชีบิทคอยน์เพียงแค่ดาวโหลดโปรแกรมทางอินเทอร์เน็ตและสร้างบัญชีบิทคอยน์ของตนเองโดยไม่จำเป็นต้องแสดงข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นชื่อ อาชีพ ที่อยู่ หรือวัตถุประสงค์การทำธุรกรรม เหมือนกับการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินทั้งหลาย ระบบเช่นนี้ช่วยให้ผู้ใช้เงินบิทคอยน์ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการทำธุรกรรมในการเปิดบัญชีและในการส่งเงินเพียงแค่ใส่ตัวเลขบัญชีบิทคอยน์ของผู้รับให้ถูกต้องเท่านั้นพอ อย่างไรก็ตามอาจเป็นช่องว่างให้อาชญากรรมและนักฟอกเงินสามารถฉวยโอกาสใช้ช่องทางของบิทคอยน์ในการขี้ถ่ายโอนเงินได้มาโดยผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด ซึ่งไม่มีมาตรการใดเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ เนื่องจากไม่มีการแสดงตนของลูกค้าหรือการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจึงทำให้เป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับความสะดวกเป็นอย่างยิ่ง

3. บิทคอยน์แต่ละหน่วยไม่มีประโยชน์ใช้สอยหรือมูลค่าในตัวเอง

เงินบิทคอยน์ไม่มีคุณค่าในตัวเองเมื่อเทียบกับทองคำ ทองคำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ หรือแม้กระทั่งเพื่อการประดับตกแต่ง บิทคอยน์หน่วยหนึ่ง ๆ กลับไม่สามารถนำไปใช้สร้างประโยชน์ใด ๆ ได้ทั้งสิ้น การที่บิทคอยน์มีมูลค่าราคาอยู่ในปัจจุบันได้ก็เพราะความต้องการของผู้ใช้ที่มีมากกว่าจำนวนบิทคอยน์ที่มีอยู่เท่านั้น ชุดรหัสที่เป็นสารัตถะของตัวบิทคอยน์จะกลายเป็นเพียงตัวเลขหากไม่มีธุรกิจหรือผู้ให้บริการรับบิทคอยน์แทนเงิน และบิทคอยน์ก็จะสิ้นคุณค่าอีกเช่นกันหากไม่มีผู้ใดรับซื้อขายแลกเปลี่ยนบิทคอยน์กับสกุลต่าง ๆ ที่มีรัฐ

เป็นผู้รับรองออกใ้ช้อยู่ มูลค่าของบิทคอยน์จึงผันผวนอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของตลาด บิทคอยน์ที่ยังมีขนาดเล็กมากเมื่อเทียบกับตลาดเงินตราอื่น ๆ

4. บิทคอยน์มีค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมน้อยมาก

แต่เดิมการทำธุรกรรมข้ามประเทศผ่านธนาคารต้องมีการเสียค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมผ่านบิทคอยน์ ในการทำธุรกรรมของบิทคอยน์ ไม่ว่าจะเป็นการโอนและการรับเงินปราศจากค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมใด ๆ ทั้งสิ้น แม้ว่าคู่สัญญาที่ทำธุรกรรมด้วยจะอยู่ห่างกันคนละทวีปก็ตาม จึงอาจทำให้บิทคอยน์กลายเป็นเงินตราแห่งโลกอนาคต ที่การทำธุรกรรมจะลดความซับซ้อนและค่าใช้จ่ายรายทางได้เป็นอย่างดีเมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ มักมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมมาด้วยเสมอ อย่างไรก็ตามการทำธุรกรรมบิทคอยน์ที่ยังไม่มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ทำธุรกรรมและยังสามารถโอนรับเงินได้หลายทอด โดยเสียค่าธรรมเนียมน้อยมากซึ่งอาจจะส่งผลให้บิทคอยน์เป็นช่องทางสำหรับใช้เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีได้

5. บิทคอยน์มีความซื่อตรง

การเก็บข้อมูลรายละเอียดในการแลกเปลี่ยนข้อมูลนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลาในระบบเครือข่ายชุดคำสั่งขนาดใหญ่เรียกว่า เครือข่ายบล็อก (Block Chain) ซึ่งจะเปิดเผยข้อมูลทุกประการ เมื่อมีคนใช้บิทคอยน์ไปเท่าไรและเก็บไว้ใน Address เท่าใดแต่จะไม่รู้ว่าใครใช้ไปทำให้ตรวจสอบเช็คไม่ได้รู้แต่เพียงบิทคอยน์ที่ใช้ไปและคงเหลือในระบบเครือข่ายบิทคอยน์เท่านั้น

6. สะดวกรวดเร็ว แต่ไม่สามารถเรียกคืนได้

ผู้ใช้บริการบิทคอยน์สามารถใช้บริการที่ได้ก็ได้ตลอดเวลา โดยระบบบิทคอยน์เป็นผู้ดำเนินการต่อ และเมื่อบิทคอยน์ถูกส่งไปโดยระบบบิทคอยน์แล้วจะไม่สามารถย้อนกลับมาได้เว้นแต่อีกฝ่ายจะส่งมาให้

สำหรับในประเทศไทยตามประกาศฉบับที่ 8/2557 เรื่อง ข้อมูลเกี่ยวกับบิทคอยน์ และหน่วยให้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ลักษณะใกล้เคียง โดยแจ้งเตือนประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยงและให้ระมัดระวังในการศึกษาข้อมูลให้ท่องแท้เกี่ยวกับบิทคอยน์ โดยไม่ได้ห้ามบิทคอยน์ในการทำธุรกรรมในประเทศไทย ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. หน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นี้ยังไม่ถือเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย หากเมื่อชำระสินค้าหรือบริการอาจถูกได้รับการปฏิเสธได้

2. มีความเสี่ยงจากการที่มูลค่าจะมีความผันผวนอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องจากมูลค่าของบิทคอยน์ขึ้นอยู่กับความต้องการในกลุ่มผู้ใช้ด้วยกันและไม่สัมพันธ์กันสภาพเศรษฐกิจจริงจึงมีความเสี่ยงที่จะเสียเงินอย่างรวดเร็ว และเมื่อมีการนำไปใช้ในการชำระสินค้าอาจมีมูลค่าที่ต่ำกว่า

ตอนที่รับมา

3. ความเสี่ยงจากการถูกขโมยข้อมูลอันเนื่องมาจากการดำเนินการผ่านระบบคอมพิวเตอร์และมีการจัดเก็บไว้ในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เท่านั้น นำไปสู่ความเสี่ยงที่จะถูกโจรกรรมข้อมูล

4. มีความเสี่ยงที่ผู้ใช้ไม่ได้รับการคุ้มครอง เนื่องจากยังไม่ถือเป็นสื่อกลางการชำระเงินตามกฎหมาย เมื่อมีการฉ้อโกงหรือหลอกลวงหรือเกิดปัญหาการใช้งาน การติดตามหาพยานหลักฐานจึงกระทำได้ยากหากต้องดำเนินคดี

ในเรื่องการเปรียบเทียบระหว่างสกุลเงินดิจิทัลกับเงินสกุลจริงจำแนกได้ดังนี้

1. ความคุ้มครองโดยการประกันเงินฝาก

เงินสกุลดิจิทัลไม่ได้รับความคุ้มครองโดยการประกันเงินฝากโดยรัฐบาล เนื่องจากสกุลเงินดิจิทัลโดยกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการซื้อขายตามกฎหมาย ดังนั้นเงินดิจิทัลจึงมีความเสี่ยงสูงกว่าเงินจริง สำหรับสกุลเงินจริงได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาล

2. มีสิทธิไต่เบี่ยตามกฎหมาย

เงินสกุลจริงให้การทำธุรกรรมจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายในการยื่นฟ้องตามกฎหมายที่จะไต่เบี่ยได้ตามกฎหมาย การซื้อขายสามารถทำได้จริงและเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นสามารถฟ้องร้องได้ตามกฎหมายได้ แต่ในส่วนของสกุลเงินดิจิทัลนั้นไม่ได้รับการรับรองตามกฎหมายของรัฐ จึงเป็นเรื่องยากที่เมื่อเกิดกรณีข้อพิพาทตามกฎหมายจึงดำเนินการได้ยากจะเห็นได้จากกรณีศึกษา การแลกเปลี่ยน บิทคอยน์ ที่กรุงโตเกียวเมื่อต้นปี 2014 ได้มีการล้มละลายของ บิทคอยน์ ทำให้มีผู้เสียหายจากการแลกเปลี่ยน บิทคอยน์ ได้สูญเสีย บิทคอยน์ ซึ่งเป็นหน่วยแลกเปลี่ยนเหรียญและไม่สามารถกู้คืนเงินของพวกเขาได้ และในขณะเดียวได้มีการดำเนินคดีฟ้องร้องล้มละลายจึงได้มีการพิสูจน์หลักฐานของผู้เสียหายเพื่อดำเนินตามกฎหมาย แต่ไม่มีการรับรองสิทธิตามคดีหรือเงินที่เสียไปจะได้รับคืนหรือไม่

3. การรับความเสี่ยงทางการเงินของผู้บริโภค

เงินสกุลจริงนั้นในทุกประเทศจะได้รับการรับรองและควบคุมตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และในการทำธุรกรรมอัตราของเงินสกุลจริงจะมีความแน่นอนและมีความผันผวนน้อย แต่สกุลเงินดิจิทัลนั้นไม่ได้ถูกควบคุมตามกฎหมายจากรัฐ และการใช้สกุลเงินดิจิทัลแม้จะได้มีการใช้งานเพิ่มมากขึ้นแต่เมื่อเปรียบเทียบกับเงินสกุลจริงยังเป็นส่วนน้อยที่ใช้งานและสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีความผันผวน และขาดเสถียรภาพทำให้ผู้ใช้สกุลเงินดิจิทัลมีความเสี่ยง

4. การใช้บริการหรือการเข้าถึงสกุลเงิน

สกุลเงินจริงนั้นสามารถเข้าใช้และเข้าถึงได้ทั่วไปเนื่องจากได้รับการรองรับตามกฎหมายในการซื้อขาย ชำระสินค้าและบริการ แต่สกุลเงินดิจิทัลมีการเข้าถึงหรือใช้ในวงแคบ โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์

5. การใช้ช่องโหว่ในการโจรกรรมและการแฮกเกอร์

ในขณะที่บิทคอยน์ด้านการรักษาความปลอดภัยของสกุลเงินนั้นอาจถูกขโมยข้อมูลดิจิทัลได้ ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกฉ้อโกงเนื่องจากการติดตามเมื่อมีการทำรายการ ไม่ถูกต้องนั้นกระทำได้ยาก หากเปรียบเทียบสกุลเงินจริงการถูกฉ้อโกงนั้นต้องกระทำทางกายภาพดังเช่นความผิดอาญา อาทิเช่นลักทรัพย์ ฉ้อโกง ปล้นทรัพย์ ย่อมติดตามได้ง่ายกว่า

6. ระยะเวลาในการธุรกรรม

การใช้บริการสกุลเงินดิจิทัลนั้นสามารถกระทำการถ่ายโอนข้อมูลได้เกือบตลอดเวลาโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรม แต่สกุลเงินจริงต้องทำธุรกรรมผ่านสถาบันต่าง ๆ และมีการจำกัดระยะเวลา

การวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของบิทคอยน์

ข้อดีของบิทคอยน์ (กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง, 2557)

1. สามารถนำไปใช้ซื้อสินค้าและบริการได้เหมือนจริง โดยมีต้นทุนในการทำธุรกรรมในการชำระหรือโอนเงินต่ำ และมีความรวดเร็วเพราะ โอนกันโดยตรงระหว่างผู้โอนและผู้รับโอน โดยไม่ต้องผ่านตัวกลาง

2. ใช้ได้เทียบเท่าเงินสดโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมไม่ต้องใช้คนกลาง สะดวก รวดเร็ว

3. การลงทุนนั้นเหมาะแก่การเก็งกำไร

4. เพิ่มความเร็วในระบบประมวลผลธุรกรรมทางการเงิน

5. ระบบสามารถให้คำแนะนำมาตรการในการหยุดการถือเก็งกำไรให้แก่นักลงทุน

6. ลดความเสี่ยงในการฉ้อโกงและเพิ่มความเป็นส่วนตัวในการทำธุรกรรมและทำ

ธุรกรรมเมื่อใดก็ได้

7. ลดปัญหาในการผลิตเงินจริงออกมาใช้และปัญหาการปลอมแปลงเงินตรา

ข้อเสียของบิทคอยน์

1. การธุรกรรมบิทคอยน์ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนและไม่มีหน่วยงานกลางควบคุมดูแล บิทคอยน์จึงมีโอกาสนำไปใช้ในธุรกิจที่ผิดกฎหมายและการฟอกเงินด้วย

2. ระบบ บิทคอยน์ มีความเสี่ยงสำหรับผู้ใช้งานเนื่องจากผู้บริโภคมักถูกหลอกหลวงให้จ่าย Bicoın แต่อาจจะไม่ได้รับสินค้าหรือบริการจริง หรือไม่สามรถแลกกลับมาเป็นเงินจริงได้ตลอดจนภัยจากการหลอกหลวงในลักษณะอื่น ๆ (กันตภณ ศรีชาติ, 2556)

3. ไม่สามารถทำธุรกรรมในหลายสถานที่ในเวลาเดียวกันได้
 4. ระบบ บิทคอยน์อาจเข้าทำลายระบบทิศทางเศรษฐกิจที่แต่เดิมถูกควบคุมโดยธนาคารหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ
 5. ด้วยระยะเวลาใช้งานที่จำกัดทำให้หากยังไม่สามารถพัฒนา บิทคอยน์ เข้าในระบบธนาคารกลางได้ อาจเกิดประโยชน์กับผู้ใช้งานแต่ในช่วงแรก
 6. อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทางกิจกรรมของผู้กระทำความผิดกฎหมายในการฟอกเงิน
 7. เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการหลีกเลี่ยงภาษี
- กระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet)
- รูปแบบการจ่ายเงินแบบใหม่ที่ไม่ต้องใช้ธนบัตร ทำได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ สามารถเก็บช่องทางการชำระเงินทั้งหมดของคุณ ไม่ว่าจะเป็นบัญชีธนาคาร บัตรเครดิตเอาไว้ในบัญชีเดียวกัน และเก็บข้อมูลทั้งหมดไว้ในโทรศัพท์มือถือ เพื่อนำไปแสกนเวลาชำระเงินได้อย่างรวดเร็ว โดยระบบจะตัดเงินจากบัญชีที่ผูกไว้ ใบเสร็จดิจิทัลจะถูกนำส่งเข้าโทรศัพท์ ทำให้สามารถเก็บประวัติการชำระเงินเพื่อให้ผู้ใช้ได้ตรวจสอบการใช้เงิน และในทางฝั่งร้านค้าก็สามารถเก็บประวัติการสั่งซื้อได้ประโยชน์ในการใช้ กระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet) นั้นทำให้การทำให้การทำธุรกรรมสะดวกคล่องตัวโดยผู้ใช้บริการไม่จำเป็นต้องยุ่งยากในการดำเนินเอกสารใด ๆ และทำให้มีความสะดวกในการตรวจสอบเช็คในการทำธุรกรรมและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้ในการที่ไม่ต้องใช้เงินสด (Shum, n.p.)

ในกรณีของ การเข้าถึง กระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet) นั้นที่อยู่ อีเมลล์ (Email) เป็นตัวเชื่อมต่อในการเข้าถึงกระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet) ซึ่งต้องมีความถูกต้องเพราะจะเป็นตัวผูกกันระหว่างบัญชีธนาคารที่ทำการใช้ผูกในการตัดเงินจากบัญชี ทำให้ผู้ใช้มีความเป็นส่วนตัวในการใช้งาน แต่ในการติดตามเมื่อมีการใช้ บิทคอยน์โดยการถือ โกงหรือการขโมยข้อมูลของผู้ใช้บริการทำให้เกิดการสูญหายหรือถูกโกงในการตรวจสอบกระทำได้ยากและการได้คืนย่อมได้คืนยาก ซึ่งแตกต่างจากการธุรกรรมทางการเงินผ่านสถาบันการเงินที่มีการตรวจสอบและบันทึกข้อมูลของผู้ใช้บริการอย่างละเอียด (Mullan, 2014)

ลักษณะของสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์

1. ความคงทน ด้วยลักษณะทางกายภาพ บิทคอยน์ นั้นไม่มีลักษณะทางกายภาพเพราะเป็นสกุลเงินที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลจึงไม่ประสบปัญหาการฉีกขาดหรือสึกหรอเช่นเงินจริง
2. การพกพา การดำเนินการทาง บิทคอยน์ นั้นสามารถโอนได้อย่างง่ายดายระหว่างผู้ใช้ด้วยกัน

โดยดำเนินการผ่านกระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet) โดยผู้ใช้บริการเพียงแค่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงกระเป๋าตังค์ดิจิทัล (Digital wallet) เท่านั้น

1. การใช้ทดแทนกัน โดยลักษณะของ บิทคอยน์ มีลักษณะเดียวกัน ซึ่งใช้ในการทดแทนกันได้

2. ขาดแคลน ในการผลิต บิทคอยน์ เนื่องจาก บิทคอยน์ เป็นระบบการทำเหมืองแร่ ซึ่งมีการกำหนดความหมุนเวียนในการผลิตเหรียญไม่ให้ความขาดแคลน

3. การปลอมแปลง เนื่องจากระบบ บิทคอยน์ เป็นแบบอัลกอริทึมทำให้ไม่สามารถปลอมแปลงได้และเมื่อมีความผิดปกติจะมีการแจ้งเตือนความผิดปกติผ่านระบบ

การดำเนินการของสินทรัพย์ดิจิทัลใช้ระบบเงินอิเล็กทรอนิกส์ Peer-to-peer โดยเงินสดอิเล็กทรอนิกส์แบบ Peer-to-Peer จะช่วยให้การชำระเงินในระบบออนไลน์ที่ส่งโดยตรงจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยไม่ต้องผ่านสถาบันการเงิน ดาต้าเซ็นดิจิทัลได้ถูกใช้เป็นกุญแจในการเข้าถึงระบบ Peer-to-peer (P2P) เป็นรูปแบบเครือข่ายทางเลือกที่มาจากระบบ Client-server เป็นต้นแบบของระบบ Peer-to-peer ลักษณะการทำงานของระบบเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจและมีประสิทธิภาพและความผิดพลาดดีกว่าระบบ Client-server โดยมีการป้องกันการคุกคามและเพิ่มความปลอดภัยในการป้องกันข้อมูลของผู้ใช้ทั่วโลก

สินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์ผู้ใช้สามารถได้ครอบครองบิทคอยน์นั้นสามารถกระทำได้หลายทาง

1. การซื้อบิทคอยน์จากการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่กำหนดให้มีการชำระโดยบิทคอยน์โดยตรง

2. การแลกเปลี่ยนเงินจริงมาแปลงเป็นบิทคอยน์

3. การรับชำระสินค้าหรือบริการที่สามารถจ่ายเป็นเงินจริงหรือจ่ายเป็นบิทคอยน์ได้

4. การซื้อบิทคอยน์จากการแลกเปลี่ยนค่าเงิน

5. เป็นสินค้าแจกแนะนำ

6. การทำเหมืองแร่ (Mining) ซึ่งจะคล้ายการทำเหมืองแร่อุตสาหกรรมที่ต้องมีการลงแรงในการสร้างเงินใหม่อย่างซ้ำทำให้ค่ากับการขุดเหมืองแร่ในระบบบิทคอยน์มีค่าเทียบเท่าทองคำ โดยการขุดจะอาศัยฮาร์ดแวร์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการดำเนินการรับโปรแกรมคำนวณในการสุ่มจับไปเรื่อยในการแก้โจทย์ทางคณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อนเมื่อแก้ได้ก็จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน โดยการมอบเงินบิทคอยน์ให้กับตนเองหรือโอนเงินบิทคอยน์ออกจากบัญชีในรูปแบบค่าธรรมเนียมที่รวมกับผู้ขุดรายการอื่น โดย ค่าธรรมเนียมจะ โอนเข้าบัญชีในส่วนที่ตนเอง โอนเข้าได้เท่านั้น

ขั้นตอนการทำงานของสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์

การยืนยันความถูกต้องของ บิทคอยน์ นั้นได้มีการนำรหัสแบบกุญแจสาธารณะ (Public-Key Cryptography) (อัญชญา เหมือนคิด, ธนพล พุกเสิ่ง, ระดม เจือจันทร์ และศิริปัฐ บัญครอง, 2558) มาประยุกต์ใช้ การเข้ารหัสแบบกุญแจสาธารณะนั้น ผู้ใช้ต้องเป็นคนสร้างกุญแจขึ้นมาในการเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้เองและกุญแจสาธารณะในการให้ผู้อื่นรับทราบ โดย บิทคอยน์ จะถูกใช้งานเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ และจำเป็นต้องมีบัญชีผูกในการรองรับการตัดบัญชี โดยใช้ซอฟต์แวร์แวร์แวร์สร้าง Bitcoin Wallet สำหรับเก็บรักษา บิทคอยน์ ซึ่งสามารถติดตั้ง Bitcoin Wallet บนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์พกพาต่าง ๆ หรือสามารถฝากไว้กับผู้ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตได้ โดย Wallet จะมีสร้างรหัสการเข้าใช้เป็นตัวเลขผสมกับตัวอักษร 34 ตัวอักษรซึ่งเป็นกุญแจสาธารณะ ตัวอย่างที่อยู่ของ Wallet แสดงดัง Figure 1 Bitcoin Wallet จะเก็บยอดเงินคงเหลือ ประวัติการทำธุรกรรมเบื้องต้น และที่อยู่ของผู้ทำธุรกรรมด้วย แต่จำไม่มีการเปิดเผยข้อมูลของผู้ใช้ว่าเป็นใคร และไม่จำเป็นต้องแสดงตัวตัวตนในการใช้บริการ (กสิกรไทย, 2557)

การทำธุรกรรมนั้นทำโดยการส่งข้อมูลพร้อมลายเซ็นดิจิทัลเฉพาะบุคคลและต้องสัมพันธ์กับ Wallet ของผู้ส่งรายการธุรกรรมไปยังผู้ใช้บุคคลอื่น ภายในโครงสร้างของ บิทคอยน์ จะทำหน้าที่ตรวจสอบลายเซ็นของผู้ส่งก่อนที่จะอนุมัติการทำรายการ

กรณีศึกษาเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์

ปัญหาการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์นั้นได้เกิดการนำไปใช้เป็นที่ถกเถียงในการดำเนินทางอาชญากรรมเป็นจำนวนมากดังจะ ได้ยกเป็นกรณีศึกษาดังต่อไปนี้

กรณี Silk Road

ประมาณเดือนธันวาคม ค.ศ.2011 ได้มี ROBERT M. FAIELLA หรือ BTCKing ได้เปิดดำเนินการปิดบังการแลกเปลี่ยนบิทคอยน์บนเว็บไซต์ที่ผิดกฎหมาย ที่รู้จักนาม Silk Road เป็นตลาดสินค้าที่ไม่ระบุชื่อสำหรับจำหน่ายยาผิดกฎหมาย ได้ใช้บิทคอยน์เป็นช่องทางในการซื้อขายผ่านเว็บไซต์ ขั้นตอนการดำเนินการนั้นเมื่อมีคำสั่งจากผู้ใช้นบนเว็บไซต์ Silk Road คำสั่งจะส่งไปยังฐานปฏิบัติการในนิวยอร์กในการให้อำนาจในการแลกเปลี่ยนเงินสดเป็นบิทคอยน์โดยไม่ได้รับระบุชื่อผู้ซื้อและไม่มีข้อมูลในการระบุตัวตนผู้ซื้อ โดยบริษัทได้ค่าธรรมเนียมจากการให้บริการ และบิทคอยน์ที่ได้รับได้นำไปขายยังเว็บไซต์ Silk Road ต่อไป (จุฑารัตน์ ชวนนุช, 2557) แต่เว็บไซต์ Silk Road ยังถูกใช้เป็นตลาดมืดออนไลน์ที่ให้บริการนำบิทคอยน์ไปใช้ในการซื้อขายสินค้าที่ผิดกฎหมายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ต่อมาได้มีการประกาศปิดตัวในเดือนตุลาคม ค.ศ.2013 ของเว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับเรื่องผิดกฎหมายหรือที่รู้จักในชื่อ Silk Road โดยการจับกุมผู้ก่อตั้งชื่อว่า Robert Ulbricht

และถูกฟ้องโดยศาลรัฐบาลกลาง อันมีผลมาจากการเปิดเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์ในฟอกเงินที่ได้มาจากการซื้อและขายยาเสพติดและอาวุธหรือของผิดกฎหมาย โดยทำธุรกรรมที่ไม่ระบุชื่อผู้ใช้บริการ และแหล่งที่มาของเงิน โดยไม่กฎหมายกำหนดขอบเขตของธุรกรรมซึ่งดำเนินผ่านเว็บไซต์ที่มีเครือข่าย Tor (อัญญา เหมือนคิด, ธนพล พุกเส็ง, ระดม เจือจันทร์ และศิริรัฐ บุญครอง, 2558) เป็นระบบที่ออกแบบมาช่วยในการออนไลน์แบบไร้ตัวตนและอาการเข้ารหัสข้อมูลในการส่งของข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์และคอมพิวเตอร์ด้วยกัน โดยใช้ Bitcoin เป็นตัวกลางในการเป็นตัวแทนการแลกเปลี่ยน แต่จากการร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐในการสกัดกั้นการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาจากการดำเนินการตรวจสอบบราวเซอร์ของ Silk Road ที่ไม่ได้มีการระบุตัวตนของผู้ใช้บริการเมื่อตรวจสอบพบว่า เว็บไซต์ Silk Road การซื้อขายยาเสพติดสูงถึง 1.2 พันล้านเหรียญสหรัฐภายในระยะเวลาสองปีครึ่งเท่านั้นและรวมไปถึงค่าดำเนินการและค่าคอมมิชชั่นที่ผู้ดูแลเว็บไซต์ Silk Road ได้รับจากการให้บริการที่เรียกว่า “Dread Pirat Roberts” ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงการใช้ บิทคอยน์ เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินจากการนำเงินผิดกฎหมายมาฟอกเงินซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนมาใช้ในการฟอกเงินที่ได้มาจากการขายยาเสพติด และการซื้อขายยาเสพติดออนไลน์โดยใช้ บิทคอยน์ กำลังเป็นที่นิยมเพราะเนื่องจากมีความซับซ้อนและความหลากหลายทางเทคนิคในการตรวจสอบผู้ใช้บริการอีกทั้งยังสามารถซื้อขายกันได้ทั่วโลกอีกด้วย ซึ่งลดความเสี่ยงในการถูกจับ ดังเช่น การซื้อขายตามท้องถนน

อย่างไรก็ตามการบังคับใช้กฎหมายในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินโดยแนวคิดจากการผู้กระทำความผิดไม่ประสงค์ต่อการเปิดเผยตัวตนนั้นเป็นปัญหาที่สำคัญเนื่องจากจะดำเนินการตรวจสอบแบบวิธีเหมือนบุคคลธรรมดาไม่ได้ เพราะมีความซับซ้อนในการตรวจสอบข้อมูลอีกทั้งการทำธุรกรรมผ่านระบบออนไลน์นั้นเป็นการตรวจสอบได้ยาก (Apaiyanukorn, 2015)

แม้ว่า Silk Road จะได้มีการปิดตัวไป แต่ก็ยังเป็นแนวทางที่จะจัดตั้งเว็บไซต์ในการลอกเลียนแบบที่การดำเนินการค้าที่ผิดกฎหมาย และในกรณีศึกษาดังกล่าวนั้นเป็นแนวทางให้ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาได้ตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการเข้าใจถึงการเข้าถึงสกุลเงินดิจิทัลให้มากขึ้น

กรณี MtGox และ GREGORY GREENE

ปัญหาด้านความปลอดภัยมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ไม่ปลอดภัยเหมือนกับธนาคาร

จากการบิทคอยน์ถูกสร้างโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรมการถูกคุกคามจากไวรัสคอมพิวเตอร์อาจทำให้บิทคอยน์เผชิญความเสี่ยงที่จะ

สูญหาย (วรัญญา อุมากุศลศรีม, 2557) จากการถูกคุกคามจากไวรัสคอมพิวเตอร์ได้ เมื่อได้มีการค้นพบมัลแวร์ที่ถูกออกแบบมาใช้ในการขโมยบิตคอยน์ โดยเซิร์ฟเวอร์ในประเทศโปแลนด์ที่มีชื่อมัลแวร์ ที่เรียกว่า “Infostealer.Coinbit” (Zetter, 2014)

จากกรณี MtGox และ GREGORY GREENE ได้มีการยื่นฟ้องที่ศาลแขวงในสหรัฐอเมริกา

จากการที่โจทก์ได้ยื่นคำร้องโดยยึดหลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนพึงมีและพึงกระทำและเป็นสิ่งที่ทำเพื่อทุกคน อันพิจารณาว่าถึงความสูญเสียจากการหลอกลวงของบิตคอยน์ที่หลอกลวงผู้บริโภคเป็นจำนวนมากจากการนำเงินจริงมาแลกเปลี่ยนเป็นบิตคอยน์ และเมื่อบริษัทปิดตัวจากการถูกแฮกข้อมูลทางคอมพิวเตอร์จึงทำให้เกิดความสูญเสียต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรณีศึกษามีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

จากการที่เงินดอลลาร์ได้ถูกเปลี่ยนเป็นเงินดิจิทัลที่มานามบิตคอยน์ที่ไม่เหมือนเงินตราทั่วไป บิตคอยน์ได้ถูกรองรับโดยผู้ใด เป็นเพียงการสร้างจากบุคคลด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์และได้นำจำหน่ายต่อผู้บริโภคผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า การแลกเปลี่ยนบิตคอยน์

จากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ Bitcoin ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2014 โดย Mt.Gox ในขณะนั้นที่ถือว่าเป็นหน่วยแลกเปลี่ยนเงินที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้มีการระงับการเบิกถอนทั้งหมดจากเว็บไซต์ เนื่องจากได้ตรวจพบบัคในระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบรักษาความปลอดภัยอันนำไปสู่การสูญเสเงินหลายล้านดอลลาร์ไปที่ละน้อยของผู้ใช้บิตคอยน์ ทำให้ราคาบิตคอยน์ร่วงและการตรวจพบการถูกเจาะข้อมูลความปลอดภัยของบิตคอยน์ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ส่งผลให้ Mt.Gox ระงับบัญชีของผู้ใช้โดยปราศจากการเตือนล่วงหน้าและได้ปิดเว็บไซต์ลงและปิดการดำเนินการทั้งหมดโดยสิ้นเชิง ทำให้ระบบเงินไม่มีสินทรัพย์หนุนหลังของผู้ใช้บริการบิตคอยน์ ถึงการล้มละลายของ MT.Gox ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Bitcoin Exchang รายใหญ่ที่สุดในโลกได้มีการยื่นต่อศาล ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นเพื่อขอล้มละลายและพิทักษ์ทรัพย์ โดยสืบเนื่องมาจากระบบการซื้อขายของ MT.Gox ได้มีการถูกแฮกข้อมูลทำให้ บิตคอยน์ ของลูกค้า MT.Gox จำนวน 750,000 หน่วยและ บิตคอยน์ ที่เป็นของ MT.Gox เองอีกจำนวน 100,000 หน่วยรวมเป็นมูลค่าทั้งหมด 480 ล้านเหรียญหรือคิดเป็นมูลค่า 7%ของมูลค่า บิตคอยน์ ทั้งระบบในโลก ได้สูญหายไป โดยมีผู้เสียหายทั้งหมด 127,000 คนจากความเสียหายนี้และในขณะเดียวกัน MT.Gox มีมูลค่าทรัพย์สินคงเหลือเพียง 32.4 ล้านดอลลาร์เท่านั้นซึ่งเพียงพอต่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น

ยังมีเหตุการณ์เกี่ยวกับเว็บไซต์ Flexico.in ที่เป็นเว็บให้บริการฝาก บิทคอยน์ ที่มีการปิดตัวลงหลังพบว่า บิทคอยน์ ของลูกค้าถูกโจรกรรมไปทั้งหมดทำให้ บิทคอยน์ สูญหายไปเป็นจำนวน 896 หน่วย รวมมูลค่า 600,00 ดอลลาร์สหรัฐ

การล้มละลายของ MT.Gox ทำให้ผู้ใช้บริการ บิทคอยน์ ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีอยู่มากของ บิทคอยน์ ในการที่จะถูกโจรกรรมหรือความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการจะเลิกกิจการ และหน่วยงานได้ให้ความสำคัญ บิทคอยน์ ในเรื่องการถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือใช้ในการทำธุรกรรมซื้อขายสินค้าผิดกฎหมายมากขึ้น MtGox เป็นตลาดซื้อขาย บิทคอยน์ รายใหญ่ที่สุดในโลกมีเงินหายจากในระบบจนต้องปิดกิจการล้มละลายและได้ (จุฑารัตน์ ชวคนุช, 2557) สร้างความเสียหายให้กับผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ทำธุรกรรมผ่าน MtGox ไม่สามารถเบิกถอนได้ และอาจไม่รับเงินคืนจากความเสียหายดังกล่าว

บทที่ 3

หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

สินทรัพย์ดิจิทัลได้มีการรองรับรับตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561 อันเป็นการกำหนดสถานะของสินทรัพย์ดิจิทัลให้มีสถานะตามกฎหมาย แต่กระนั้นในเรื่องการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศไทยก็ยังไม่ชัดเจน อีกทั้งยังคงมีเพียงบทบัญญัติที่มีบทลงโทษผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นมีเพียงมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เท่านั้นที่เป็นบทลงโทษได้ แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างความรับผิดตามมาตรา 14 (1)และ(2) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นการบัญญัติใช้เกี่ยวกับความผิดการปลอมหรือการแปลงอันเป็นความผิดที่เป็นบทโดยทั่วไป ในบทนี้ได้พิจารณาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือการแปลงทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จัดว่าเป็นกฎหมายอาญาเฉพาะเรื่องนี้ ย่อมสื่อความหมายให้เห็นว่า การกระทำความเข้าใจกฎหมายอาญานี้ได้ต้องมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายอาญา โดยเฉพาะในเรื่องโครงสร้างความรับผิดทางอาญา เพราะการที่บุคคลใดจะกระทำความผิดและต้องรับโทษในทางกฎหมายนั้น บุคคลนั้นต้องกระทำครบถ้วนทั้งองค์ประกอบความผิดภายนอกและองค์ประกอบความผิดภายในของความผิดอาญานั้น ๆ (สุเนติ คงเทพ, 2558)

เจตนารมณ์ของกฎหมายในการบัญญัติพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เนื่องมาจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือ ใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้อิทธิพล หรือ ทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดี

ของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, 2550) โดยต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงทำการแก้ไข (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560, 2560)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 บัญญัติให้การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่มาตรา 5 ถึงมาตรา 16 โดยกำหนดองค์ประกอบความผิด และบทลงโทษไว้ เมื่อพิจารณาถึงความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลปลอม ข้อมูลเท็จ ข้อมูลอันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ข้อมูลที่มีลักษณะอันลามก หรือส่งต่อข้อมูลดังกล่าว ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบไปด้วยความผิดดังต่อไปนี้ “มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1. โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

2. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง

ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ โครงสร้าง พื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือ ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

3. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

4. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

5. เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1)(2)(3)หรือ(4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค (1)มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่ หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

ข้อสังเกตเบื้องต้นว่า มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นเรื่องที่ระบบคอมพิวเตอร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดสำหรับมาตรา 14 การพิจารณาองค์ประกอบความผิดฐานนำเข้ามาสู่ระบบคอมพิวเตอร์ปลอมหรือเป็นเท็จมีองค์ประกอบดังนี้

1. ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมหรือเป็นเท็จ องค์ประกอบภายนอก

(1) ผู้ใด

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

คำว่า “นำเข้าสู่” แสดงให้เห็นว่า ผู้กระทำความผิดฐานนี้อาจเป็นผู้ทำการปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเองแล้วเป็นผู้นำข้อมูลปลอมนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้กระทำความผิดไม่ได้เป็นผู้ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม แต่เป็นผู้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ก็ได้ ดังนั้นหากเพียงแต่การทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมยังไม่เป็นความผิดฐานนี้ แต่ความผิดจะเกิดเมื่อการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผู้มีอำนาจทำข้อมูลไม่ได้ทำ หรือไม่ได้ทำไปโดยผู้ได้รับมอบอำนาจให้ทำ เป็นการลวงให้หลงในตัวตนของผู้ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ แต่ต้องไม่ใช่เรื่องการมอบอำนาจให้กระทำการแทนในฐานะตัวการหรือตัวแทนตามกฎหมาย ดังนั้น การทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมคือ การทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใหม่ แสดงให้เห็นว่า

ข้อมูลคอมพิวเตอร์มาจากผู้อื่น ไม่ใช่ผู้ที่ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น และ ผู้อื่น จะมีตัวตนหรือไม่ก็ตามตามความปลอม ในความผิดฐานปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์ ไม่จำเป็นต้องมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แท้จริงอยู่ก่อนเลยก็สามารถปลอมขึ้นได้ และไม่ต้องทำให้เหมือนจริงก็เป็นการปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้

(1) ทำปลอมขึ้นทั้งหมด คือทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมขึ้นทั้งหมด เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดเชื่อว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แท้จริง โดยที่อาจจะมิ หรือไม่มีข้อมูลคอมพิวเตอร์อันแท้จริงนั้นอยู่เลยก็ได้หรือ

(2) ปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์แต่เพียงบางส่วนหนึ่งส่วนใด คือได้มีการทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แท้จริงขึ้น แต่ยังไม่เสร็จครบถ้วน ถ้าผู้ใดปลอมข้อมูลต่อไปจนครบถ้วน หรือแม้จะยังไม่เสร็จครบถ้วนก็ตาม ก็เป็นการปลอมแต่บางส่วนแล้ว

ดังนั้น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม คือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นโดยผู้กล่าวอ้างมิได้ทำ หรือมิได้ให้อำนาจผู้อื่นทำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น เท่ากับสร้างขึ้นโดยเข้าใจว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่คนอื่นทำ หรือลอกในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องคำนึงว่าข้อความที่เขียนลงในข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นจริงหรือเป็นเท็จ

ข้อมูลคอมพิวเตอร์เท็จ

เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นมีข้อมูลเป็นเท็จหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง ซึ่งผู้ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์เท็จจะกระทำโดยมีอำนาจหน้าที่หรือไม่ก็ได้ แต่ต้องไม่มีกรกล่าวอ้างว่าผู้อื่นทำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น หรือเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ทำข้อมูลคอมพิวเตอร์เอง ไม่ใช่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์เท็จต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในอำนาจของตนที่จะทำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ แล้วทำขึ้นไม่ตรงต่อความจริง แต่ถ้าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผู้กระทำไม่มีอำนาจที่ทำได้ แต่ทำขึ้นในนามผู้อื่น

ข้อมูลคอมพิวเตอร์เท็จ คือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่ใช่ข้อมูลจริง อาจจะไม่ใช่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมก็ได้ แต่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมบางอย่าง มีข้อความอันเป็นเท็จ(อยู่ในตัว) และข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมบางอย่างก็อาจมีข้อความแท้จริงก็ได้ ตัวอย่างการเป็นเอกสารเท็จไม่เป็นเอกสารปลอมเช่น นายแดงทำสัญญากู้เงินระบุนายดำกู้เงิน แต่ในความเป็นจริงไม่ได้ส่งมอบเงิน เพื่อสมคบกันฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้เป็นหนี้ตามคำพิพากษาโดยนายแดงได้บังคับคดียึดที่ดิน เพื่อไม่ให้นายเขียวเจ้าหนี้ที่แท้จริงบังคับคดีได้ เช่นนี้นายแดงและนายดำไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสารแต่เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารเท็จ

(1) โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน หมายถึงการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จนั้น มีลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน เมื่อได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แท้จริง

(2) อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา ต้องเป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ปลอมหรือเป็นเท็จ ที่มิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามกฎหมายอาญา

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์

(1) เจตนาธรรมดา

เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรค 2 และวรรค 3 กล่าวคือ ผู้กระทำจำต้องกระทำโดยรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของความผิด และในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นเพราะฉะนั้น ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าข้อมูลที่ตนนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นเป็นข้อมูลปลอมหรือข้อมูลเท็จ อันน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน หากไม่รู้ย่อมไม่ผิด

(2) เจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจ

เจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(1) คือ “โดยทุจริต” กล่าวคือ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น ผู้กระทำความผิดผิดต้องมีเจตนาให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการเจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจ ถ้าไม่ได้หวังประโยชน์เพียงแต่ต้องการล่อลวง ไม่ได้ต้องการทรัพย์สินในขณะที่ล่อลวงนั้น หรือมีมูลเหตุจูงใจที่ดีให้ล่อลวงไปก็เพื่อประโยชน์ของตัวผู้ล่อลวงนั่นเอง ก็จะไม่เป็นความผิดฐานดังกล่าว

ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

องค์ประกอบภายนอก

(1) ผู้ใด

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” คือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่ใช่ข้อมูลจริง กล่าวคือ ความจริงเป็นอย่างหนึ่ง แต่นำเสนอข้อมูลอีกอย่างหนึ่งซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงต่อความเป็นจริง

(3) โดยประการที่ น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

คือการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ จะต้องน่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน สำหรับความตื่นตระหนกใช้หลักมาตรฐานของวิญญูชนทั่วไปที่จะตื่นตระหนกกับข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นหรือไม่

องค์ประกอบภายใน

เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59

ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

องค์ประกอบภายนอก

(1) ผู้ใด

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ การนำเข้าอันเกี่ยวกับความมั่นคงซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาได้ระบุนความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร คือ ความผิดเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งความผิดก่อการร้าย 135/1 คือ (1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือการกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใด ๆ หรือ (2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ (3) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคล หรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาล

ไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ในกระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วน โดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้นั้นกระทำความผิดฐานก่อการร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท ชูเชิญว่าจะก่อการร้าย หรือตระเตรียมการก่อการร้าย มาตรา 135/2 สนับสนุนการก่อการร้าย หรือสนับสนุนตระเตรียมการก่อการร้าย มาตรา 135/1 และมาตรา 135/2 เป็นสมาชิกการก่อการร้ายสากลมาตรา 135/4

ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

องค์ประกอบภายนอก

(1) ผู้ใด

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก

คำว่า“ลามก” หมายความว่าหยาบซ้ำตำทราวม หยาบ โยน อันเป็นที่น่ารังเกียจของคนดีมีศีลธรรม เป็นคำสามัญที่ไม่การนิยามศัพท์ แต่ได้มีการให้คำนิยามโดยเทียบเคียงกับประมวลอาญา มาตรา 287 คำว่า “อันลามก” หมายถึงนำอับอายในทางเพศต่อหูตา นำอูจาตบดลี ที่น้อมนำไปสู่ความต่ำความชั่ว หรือความไคร่ทางกามารมณ์ โดยการพิจารณาว่าสิ่งใดมีลักษณะอันลามกนั้น จะต้องพิจารณาตามความรู้สึกของวิญญูชนผู้มีใช้บุคคลที่เคร่งต่อจารีตประเพณีโดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตามโลก โดยได้แบ่งสื่อลามกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ Pornography อันได้แก่การแสดงถึงพฤติกรรมทางเพศไม่ว่าจะเป็นการเขียนหรือภาพที่นำไปสู่การตื่นเต้นทางเพศหรือยั่วยุคมารมณห์ หรือทำให้เกิดกำหนด อีกลักษณะหนึ่งเรียกว่า Obscenity หมายถึงสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกอันน่ารังเกียจ เช่น แสดงถ้อยคำหรือวัตถุสิ่งของทางเพ.ในลักษณะที่หยาบซ้ำน่าเกลียด

ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

องค์ประกอบภายใน

เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการนำคริปโทเคอร์เรนซี และโทเคนดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน เป็นสื่อกลาง ในการแลกเปลี่ยน รวมถึงนำมาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล (ณรัช โพร้พัฒนาชย์, 2561) แต่ยังไม่มีความหมายที่กำกับหรือควบคุมการดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย จึงได้มีการตราพระราชกำหนดพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ซึ่งทำให้มีการ

ประกอบธุรกิจหรือ การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และเพื่อกำหนดให้มีการ กำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจและ การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และเพื่อ รองรับการนำเทคโนโลยีมาทำให้เกิดการพัฒนา ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบธุรกิจ ที่มีศักยภาพมีเครื่องมือในการระดมทุนที่ หลากหลาย รวมทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ชัดเจน เพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกิด ความโปร่งใสในการดำเนินการ และป้องกันมิให้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจน ไปใช้ประโยชน์หรือกระทำการใดในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงประชาชนหรือ ที่เกี่ยวข้องกับการ ประกอบอาชญากรรม และ โดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราช กำหนด อันมีสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561 ดังต่อไปนี้

สินทรัพย์ดิจิทัล คือคริปโทเคอร์เรนซี และ โทเคนดิจิทัลเป็นหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ ต้องดำเนินการผ่านกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์อันมีความซับซ้อนมาใช้ในการประกอบธุรกิจ และการกระทำกิจกรรมทางการเงินและเศรษฐกิจอย่างแพร่หลาย

ประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลตามบทบัญญัติมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดการประกอบ ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

1. คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูก สร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการ แลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการหรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล

2. โทเคนดิจิทัล (Digital Token) หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้น บนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วม ลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ หรือกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่ เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ

ประเภทของธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่เปิดดำเนินการเป็นประเภทแรกในประเทศไทยคือ ธุรกิจผู้ค้าคริปโทเคอร์เรนซี ให้บริการรับซื้อและขาย โดยหากกำไรจากส่วนต่าง ๆ ของราคาซื้อ และราคาขายเป็นหลักโดยในประเทศไทยมีผู้ค้ารายใหญ่สองรายคือ Coins.co.th และ Bitcoin.co.th ทั้งสองรายให้บริการซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซี ชนิดบิตคอยน์เป็นหลัก และมีการ โอนเงินเข้าและ ออกบัญชีธนาคารของลูกค้าไปสู่กระเป๋าเงินดิจิทัลของผู้ใช้บริการที่เป็นทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

ที่สมัครเป็นสมาชิก และมีบัญชีซื้อขายส่วนตัวรวมกันกว่าล้านบัญชี โดยมีจุดประสงค์ในการโอนเงิน

กฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดที่บัญญัติไว้ในลักษณะ 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ร.ศ. 121 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2445 โดยมีคำปรารภว่า “..มีพระบรมราชโองการฯให้ประกาศทราบโดยทั่วกันว่า การค้าขายในพระราชอาณาจักร ณ บัดนี้ ย่อมสมบูรณ์ขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก การรับส่งเงินทอง ซึ่งเป็นของกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนในระหว่างสินค้าทั้งหลาย ย่อมมีจำนวนที่รับจ่ายมากขึ้น การที่นำเงินไปครวระมาก ๆ เช่นนั้น ย่อมให้เป็นเครื่องลำบากเสียเวลาของอาณาประชาราษฎร์ผู้รับจ่ายเงินมาก ๆ เป็นอเนกประการ เพื่อประโยชน์ต่อความสะดวกของประชาชน ให้เจ้าพนักงานกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดทำตัวสำคัญที่ใช้แทนเงินเรียกว่า ธนบัตรขึ้น เพื่อรับแลกเปลี่ยนของประชาชน เก็บรักษาไว้ และจำหน่ายธนบัตรให้ออกใช้จ่ายแทนเงิน เพื่อสะดวกต่อการนับและตรวจตรา หรือจะพาไปมาก็ง่ายกว่าที่จะขนเงินอันจำนวนมากไปนั้น..” (บุญเกิด งอกคำ, 2526) อันเป็นการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตราครั้งแรกและต่อมมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา ร.ศ.122 กำหนดเกี่ยวกับการทำเงินตราและการใช้เงินตราให้เป็นระเบียบ นำไปสู่การแก้ไขจนในที่สุดกลายเป็น พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 อันเป็นการวางค่านิยมและกำหนดผู้มีอำนาจในการผลิตและนำออกมาใช้ซึ่งเงินตรา รวมไปถึงบทลงโทษที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

“มาตรา 6 เงินตราได้แก่เหรียญกษาปณ์และธนบัตร”

“มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดทำจำหน่าย ใช้หรือนำออกใช้ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายใด ๆ แทนเงินตรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี”

“มาตรา 35 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ”

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบัญญัติห้ามมิให้นำสิ่งอื่นใดที่ไม่ใช่เงินตราออกมา จำหน่ายใช้ หรือนำออกมาใช้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีการจัดการกับเงินตรา ไม่ได้มุ่งเน้นถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือแปลงเงินตรา การกำหนดโทษเป็นแต่เพียงการจัดการเงินตราให้มีประสิทธิภาพ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 240 และมาตรา 241 เป็นบทบัญญัติที่ใช้กับการกระทำ ความผิดฐานปลอมหรือแปลงเงินตรา ซึ่งเป็นความผิดที่ใช้หลักอำนาจลงโทษสากล ไม่ว่าผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายจะเป็นสัญชาติใด ถึงแม้ว่าความผิดจะได้กระทำภายนอกประเทศ ก็นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษภายในประเทศได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7 และโทษในทางอาญาในความผิดฐานปลอมหรือแปลงเงินตรานั้น ได้แก่ โทษจำคุกและโทษปรับ และศาลจะลงโทษริบทรัพย์ได้ก็ต่อเมื่อพิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิดอาญาตามฟ้องจริงโดยทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้ใช้เพื่อใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา 32 มาตรา 33 และมาตรา 34

กฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดที่บัญญัติไว้ในลักษณะ 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 240 -247 บททั่วไปของการปลอมหรือแปลงเงินตรา

ปัจจุบันการทำเงินตราออกมาใช้จึงเป็นของรัฐบาลที่เป็นผู้จัดทำเงินตรา โดยเจ้าพนักงานต้องหลอมเป็นตัวเงินและตีตราเสียก่อนจึงจะนำออกมาใช้ได้ หากนำมาใช้โดยไม่มากตีตรา ผู้เป็นเจ้าของย่อมที่จะถูกลงโทษฐานทำเงินปลอม (บุญเกิด งอกคำ, 2526)

ประเทศไทยได้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้จัดทำและผู้นำออกมาโดยได้บัญญัติการนำเงินตราออกมาใช้ดังต่อไปนี้

“ตามพระราชบัญญัติ เงินตรา พ.ศ. 2501 กำหนดผู้จัดทำและนำเงินตราออกใช้ซึ่งเงินตรา มาตรา 10 ให้กระทรวงการคลังจัดทำและนำออกใช้ซึ่งเหรียญกษาปณ์หรือเหรียญกษาปณ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ละชนิด ราคา ที่นำออกใช้ให้มีได้เพียงขนาดเดียว และจะมีขนาดเท่ากับเหรียญกษาปณ์ชนิด ราคา อื่นไม่ได้เว้นแต่กรณีการจัดทำและนำออกใช้เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก หรือเหรียญกษาปณ์ที่ใช้แทนเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืนชนิด ราคา โลหะ อัตราเนื้อโลหะ น้ำหนัก ขนาด ลวดลาย และลักษณะอื่น ๆ (ถ้ามี) ของเหรียญกษาปณ์รวมทั้งอัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 14 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดทำจัดการ และนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ต่อไปให้รัฐมนตรีประกาศ ชนิด ราคา สี ขนาด และลักษณะอื่น ๆ ของธนบัตรที่จะออกใช้ในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ในกรณีที่จะนำออกใช้ซึ่งธนบัตรถอนคืน”

สรุปได้ว่าหน้าที่ของผู้จัดทำและผู้นำออกมาตามกฎหมายไทยคือ กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของเหรียญกษาปณ์ และธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นธนาคารกลางของประเทศทำหน้าที่รับผิดชอบในของธนบัตร หากมีผู้อื่นใดนอกเหนือจากสอง

หน่วยงานได้กระทำการผลิตเงินตราขึ้นมาใหม่หรือทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยที่รู้อยู่แล้วว่าตน ไม่มีอำนาจ ย่อมเป็นการปลอมหรือแปลงเงินตรา

ความหมายของเงินตราได้แก่ สิ่งที่ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนโดยมีค่านิยมต่าง ๆ เช่น พงณานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำนิยามคำว่า “เงินตรา” หมายถึง เงินที่รัฐกำหนดขึ้นไว้เพื่อใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร

พจนานุกรม ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร ได้ให้คำนิยามคำว่า “เงินตรา” ไว้ว่าหมายถึงวัตถุหรือเหรียญ มีเครื่องหมายของรัฐบาล ใช้ชำระหนี้ตามกฎหมาย

เงินตรามีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจมากเพราะเงินตราเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยน การผลิต และการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมทั้งในประเทศ หรือระหว่างประเทศด้วย ดังนั้น การกระทำผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเงินตราย่อมทำให้เกิดอุปสรรคในการหมุนเวียนของเงินตราในฐานะตัวกลางในการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ

เงินตราที่ได้รับการคุ้มครอง

เงินตราที่ได้รับการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญานี้ ได้แก่

1. เงินตราไทย

เงินตราไทยที่จะได้รับการคุ้มครอง หากพิจารณาจากคุณธรรมทางกฎหมายที่คุ้มครองความน่าเชื่อถือของเงินตราที่จะให้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ แล้วเงินตราที่จะได้รับการคุ้มครองที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำต่อนี้จะต้องเป็นเงินตราที่ออกใช้หมุนเวียนในปัจจุบันเท่านั้น หากเป็นเงินตราที่ยกเลิกไปแล้วเช่น เหรียญเงินสมัยรัชกาลที่ 5 หรือธนบัตรมูลค่า 5 บาทซึ่งยกเลิกไปแล้ว แม้มีผู้ทำปลอมขึ้นเพื่อไปจำหน่ายสำหรับผู้สะสมธนบัตร ผู้นั้นก็ไม่ใช่ความผิดฐานปลอมเงินตรา แต่อาจมีความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น

2. เงินตราต่างประเทศ

สำหรับการรับโทษกรณีการทำความผิดเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 245 กำหนดเกี่ยวกับการรับโทษกรณีทำความผิดเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศว่า ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในหมวดนี้เป็นการกระทำเกี่ยวกับเงินตราทั้งหลาย ไม่ว่าจะ เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศออกใช้ หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศ หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1116/2501 วินิจฉัยว่า มีและจำหน่ายธนบัตรรัฐบาลต่างประเทศปลอมเป็นความผิด แต่ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งตามมาตรา 245 ประมวลกฎหมายอาญา

คำนิยามการปลอมหรือแปลงเงินตรา

การปลอมเงินตรา หมายความว่า การกระทำให้สิ่งใดโดยตั้งใจให้สิ่งใดเหมือนเงินตราจริง คือดูเจตนาของผู้กระทำว่ามีความตั้งใจ โดยสิ่งนั้นจะเหมือนเงินตราจริงมากน้อยหรือไม่ก็ตาม

การปลอมเงินตราหมายถึง การทำสิ่งใดให้เหมือนเงินตรา โดยไม่มีอำนาจทำ ความผิดเกิดขึ้นเมื่อทำสิ่งนั้นให้เหมือนเงินตราโดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกันโดยแยกไม่ออก (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, 2555)

คำพิพากษาฎีกาที่ 744/2521 การปลอมผิดจากของจริงที่ตั้งใจทำให้เหมือนมากน้อยเพียงใดไม่สำคัญ เส้นสีแดงที่กระดาษของกลางต่างกับของแท้ ไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกับของแท้ จนไม่รู้ว่าเป็นของแท้หรือของปลอม ก็เป็นความผิดตามมาตรา

คำพิพากษาฎีกาที่ 1969/2505 จำเลยไม่ใช่ตัวการในการทำเงินตราปลอม เพราะมิได้ร่วมในการทดลองด้วย แต่การที่จำเลยยอมให้ใช้สถานที่ ภาชนะ เต้าไฟของตนนั้น เป็นการให้ความสะดวก เลยมือเครื่องมือไว้เพื่อใช้ในการปลอมเงินตรา ส่วนเหรียญกษาปณ์ที่รับฝากไว้ นั้น เป็นการรับฝากไว้มิใช่เพื่อนำออก ใช้ผิด ตาม ม 246, 240, 86 ต้องลงโทษตามมาตรา 240, 86 กระทั่งเดียวตาม ม 248

คำพิพากษาฎีกาที่ 1394/2522 เหรียญห้าบาทปลอมของกลางมีแร่เหล็กและสังกะสีผสมอยู่ทำให้ด้านไม่ขึ้นเงา (เช่นของจริง) จำเลยใช้น้ำยาขัดเหรียญเท่านั้น ไม่พอฟังว่าจำเลยปลอมเหรียญกษาปณ์ของกลาง เพราะข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยไม่ได้ร่วมในการทำปลอมเหรียญมาแต่ต้น เป็นแต่เพียงได้เหรียญปลอมมา แต่ปรากฏว่าโลหะผสมไม่ขึ้นเงานำออกใช้ไม่ได้ จำเลยจึงนำมาขัดให้ขึ้นเงาเสียก่อน การขัดให้ขึ้นเงาไม่เป็นการกระทำที่เป็นส่วนหนึ่งของการปลอม

คำพิพากษาฎีกาที่ 3493/2532 ทดลองทำเหรียญ 50 สตางค์ ปลอม แต่ยังไม่เหมือนของจริง ต้องทดลองทำอีก ดังนี้เป็นความผิดสำเร็จแล้ว

การแปลงเงินตรา หมายความว่า การทำให้เงินตราที่แท้จริงผิดไปจากเดิม อาจจุดแก้แต่งเดิมอักษรตัวเลขต่าง ๆ แต่จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าที่เป็นจริงเท่านั้น (จิตติ ดิงศภัทย์, 2548)

กฎหมายอาญาเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเงินตรา

ตามประมวลกฎหมายอาญา (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลง หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

“มาตรา 240 ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะปลอมขึ้นเพื่อให้ เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้ อำนาจให้ออกใช้ หรือทำปลอมขึ้นซึ่งพันธบัตร

รัฐบาลหรือใบสำคัญ สำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอม เงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท”

เมื่อพิจารณาความผิดฐานนี้ต้องมีเจตนาทำปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเงินตรา เจตนาของผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งสำคัญเพียงแต่กระทำโดยตั้งใจให้เหมือนของจริงก็เป็นความผิดแล้ว ไม่ได้ดูที่ผลว่าเหมือนของจริงมากน้อยเพียงใด (สถิตย์ ไพเราะ, 2553)

“มาตรา 241 ผู้ใดแปลงเงินตรา ไม่ว่าจะเป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือแปลง พันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ให้ผิดไป จากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐาน แปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท”

มาตรานี้ต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ถ้าทำให้เชื่อว่ามีมูลค่าเท่าเดิมหรือต่ำกว่าที่เป็นจริง ไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานแปลงเงินตรา

“มาตรา 242 ผู้ใดกระทำโดยทุจริตให้เหรียญกระษาปณ์ซึ่งรัฐบาลออก ใช้มีน้ำหนักลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักร นำออกใช้หรือมิไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่ง เหรียญกระษาปณ์ที่มีผู้กระทำให้โดยทุจริตให้นำหนักลดลงตามความ ในวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา 243 ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด ๆ อันเป็นของ ปลอมตาม มาตรา 240 หรือของแปลงตาม มาตรา 241 ต้องระวาง โทษดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา นั้น ๆ

มาตรา 244 ผู้ใดมิไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ อันคนได้มาโดยรู้ว่าเป็นของแปลงตาม มาตรา 240 หรือของแปลงตาม มาตรา 241 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 245 ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมตาม มาตรา 240 หรือของแปลงตาม มาตรา 241 ถ้า ต่อมารู้ว่าเป็น ของปลอมหรือของแปลงเช่นนั้น ยังขึ้นนำออกใช้ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 246 ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงเงิน ตรา ไม่ว่าจะเป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งใด ๆ ซึ่งรัฐบาล ออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือสำหรับปลอมหรือแปลงพันธบัตร รัฐบาลหรือใบสำคัญ สำหรับ รับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นว่านั้นเพื่อใช้ในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 247 ถ้า การกระทำความผิดกล่าวในหมวดนี้เป็นการกระทำเกี่ยวกับเงินตรา ไม่ว่าจะเป็นเหรียญ กระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใดซึ่ง รัฐบาลต่างประเทศออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือ เกี่ยวกับ พันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำความผิด ระวังโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา 248 ถ้าผู้กระทำความผิดตาม มาตรา 240 มาตรา 241 หรือ มาตรา 247 ได้กระทำความผิดตาม มาตรา อื่นที่บัญญัติไว้ใน หมวดนี้อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนปลอมหรือแปลงนั้นด้วย ให้ ลงโทษผู้นั้นตาม มาตรา 240 มาตรา 241 หรือ มาตรา 247 แต่กระหนเดียว”

คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับการปลอมหรือแปลงเงินตรา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9047/2551 การที่จำเลยที่ 3 ยอมให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 กับพวกพักที่บ้านของจำเลยที่ 3 เพื่อใช้เป็นสถานที่ปริกษาหารือกันในการนำธนบัตรปลอมของกลางไปใช้นั้น ถือได้ว่าจำเลยที่ 3 ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ในการนำธนบัตรปลอมของ กลางไปใช้ จำเลยที่ 3 จึงเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 และที่ 2 แม้โจทก์ฟ้อง ขอให้ลงโทษจำเลยที่ 3 ในฐานะเป็นตัวการ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 3 กระทำความผิดในฐานะ เป็นผู้สนับสนุน ศาลฎีกาก็กึ่งโทษจำเลยที่ 3 ในความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1106/2547 จำเลย ที่ 1 ทำปลอมขึ้นซึ่งธนบัตรซึ่งรัฐบาลไทยออก ใช้กับธนบัตรซึ่งรัฐบาลสหรัฐอเมริกาออกใช้ เป็นการกระทำที่มีเจตนาให้เกิดผลแตกต่างกัน จึง เป็นความผิดหลายกรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 476/2542 หากจำเลยรู้ว่าธนบัตรที่นำมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทย เป็นธนบัตรปลอมแล้วจำเลยน่าจะนำไปแลกเปลี่ยนที่ร้านค้า หรือสถานที่รับแลกเปลี่ยนเงินแห่งอื่นและ แลกเปลี่ยนครั้งเดียว เพื่อที่ผู้รับแลกเปลี่ยนเงินจากจำเลยจะได้จำเลยไม่ได้ และจำเลยจะได้ หลบหนีไปให้ไกลจากสถานที่ดังกล่าวไม่น่า จะนำมาแลกเปลี่ยนที่สถานที่ที่ตนเคยมารับประทานอาหาร และเดินเล่น กับทำการแลกเปลี่ยน 3 ครั้ง ภายในระยะเวลาประมาณ 13 ชั่วโมงทั้งเมื่อแลกเปลี่ยนได้แล้วก็มีได้ หลบหนีไปไหน ซึ่งผิดวิสัยของผู้ที่ กระทำผิดทั่วไปที่จะ ไม่กระทำความผิดในสถานที่ที่ตนเคยไป และ เมื่อกระทำความผิดมาแล้วก็จะรีบหลบหนีไปให้ไกลจากสถานที่นั้น ๆ ทั้งส.และธ. ซึ่งมีหน้าที่รับ แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศต่างรับว่าธนบัตรที่จำเลยนำมา แลกดูไม่ออกว่าเป็นธนบัตรปลอม และตอนที่เจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปจับจำเลยนั้น ไม่ปรากฏว่า จำเลยมีอาการผิดปกติแต่อย่างใด ตามพฤติการณ์น่าจะเชื่อว่า จำเลยไม่รู้ว่าจะธนบัตรที่นำมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยเป็น ธนบัตรปลอม พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมารับฟังลงโทษจำเลยในข้อหาไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่ง เงินตราของ รัฐบาลต่างประเทศอันตนได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2177/2542 เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาจำเลยเฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย ฉะนั้น ปัญหาข้อเท็จจริงตามที่จำเลยฎีกาซึ่งยุติไปตาม คำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว ศาลฎีกาจึงไม่ยกขึ้นวินิจฉัยอีก จำเลยมีธนบัตรรัฐบาลไทยปลอมไว้เพื่อนำออกใช้ และจำเลยได้นำธนบัตรดังกล่าว ไปใช้ซื้อผลไม้จากผู้เสียหาย ถือได้ว่า เป็นความผิดสำเร็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 244 แล้ว แม้ว่าผู้เสียหายจะยังไม่ทันรับไว้สมบูรณ์ด้วยการทอนเงินที่เหลือจากค่าซื้อผลไม้แก่จำเลยก็ตาม ปัญหาว่า ศาลอุทธรณ์วางโทษจำคุกแก่จำเลยหนักเกินไปหรือไม่แม้เป็นปัญหาข้อเท็จจริงอันต้องห้ามฎีกาก็ตาม แต่เมื่อฎีกาของจำเลยได้ขึ้นสู่ศาลฎีกาโดยปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่า โทษที่จำเลยจะพึงได้รับตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รุนแรงเกินไป ศาลฎีกาก็ชอบที่จะยกขึ้นพิจารณาได้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ความยุติธรรม และพิพากษาวางโทษจำคุกแก่จำเลยในสถานเบาว่านั้น ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4103/2541 การที่จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งธนบัตรรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยรู้ว่าเป็นธนบัตรปลอมนั้น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 244 บทหนึ่ง และมาตรา 247 ประกอบด้วยมาตรา 244 อีกบทหนึ่ง อันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ต้องลงโทษตามมาตรา 244 ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6126/2540 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 248 ให้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานปลอมเงินตราตามมาตรา 240 หรือผู้กระทำความผิดฐานแปลงเงินตราตามมาตรา 241 หรือผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือแปลงเงินตราต่างประเทศตามมาตรา 247 ซึ่งได้กระทำความผิดตามมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวด 1 ลักษณะ 7 อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนปลอมหรือแปลงนั้นตามมาตรา 240 มาตรา 241 หรือมาตรา 247 แต่กระทางเดียว ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 244, 246 และมาตรา 247 นั้น เป็นการพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดฐานมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งธนบัตรปลอมของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งตน ได้มาโดยรู้ว่าเป็นของปลอมกระทางหนึ่ง และฐานมีเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมเงินตราของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อ ใช้ในการปลอมเงินตราดังกล่าวอีกกระทางหนึ่ง โดยศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษาว่าจำเลยที่ 1 ได้กระทำความผิดฐานปลอมหรือแปลงเงินตราต่างประเทศตามมาตรา 247 กรณีจึงไม่ต้องด้วยมาตรา 248 ที่จะต้องลงโทษจำเลยที่ 1 ตามมาตรา 247 แต่กระทางเดียว การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เรียกกระทางลงโทษจำเลยที่ 1 จึงชอบแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 553/2536 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 248 บัญญัติว่า "ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 240 มาตรา 241 หรือมาตรา 247 ได้กระทำความผิดตามมาตราอื่นที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้อันเกี่ยวกับสิ่งที่ตน ปลอมหรือแปลงนั้นด้วย ให้ลงโทษผู้นั้นตามมาตรา 240

มาตรา 241 หรือมาตรา 247 แต่กระงเดียว" ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดตามมาตรา 240, 244 และ 246 แล้วเรียงกระงลงโทษจำเลยทั้งสองเป็น 3 กระง จึงขัดต่อบทกฎหมายดังกล่าว กรณีนี้ต้องถือว่าศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองตามมาตรา 240 เพียงกระงเดียว มีกำหนด 14 ปี คดีสำหรับจำเลยที่ 1 แม้ศาลอุทธรณ์พิพากษาขึ้นความผิดตามมาตรา 244 ซึ่งลงโทษจำคุกไว้ 4 ปีก็ไม่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และคดีสำหรับจำเลยที่ 2 สมควรคำนวณลดโทษเสียใหม่ให้ถูกต้อง ปัญหาแม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาขึ้นมา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยได้ ทั้งเป็นเหตุลักษณะคดี ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยที่ 2 ที่มีได้ฎีกาคด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3145/2527 โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2525 เวลากลางคืนหลังเที่ยง ดังนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(11) เวลาเกิดเหตุตามฟ้องของโจทก์ ก็คือตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ตกของวันที่ 9 มิถุนายน 2525 ถึงเวลา 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง เข้าใจได้ว่าจำเลยได้รู้อยู่ว่าธนบัตรดังกล่าวเป็นเงินตราซึ่งมีผู้ทำปลอม ขึ้นไม่สามารถใช้ได้ตามกฎหมาย แต่จำเลยได้ขึ้นนำออกใช้เมื่อเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกของวันที่ 9 มิถุนายน 2525 จนถึงเวลา 24.00 นาฬิกาของวันเดียวกัน อันเป็นระยะเวลาหลังจากจำเลยได้มาซึ่งเงินตราที่มีผู้ทำปลอมขึ้น ฟ้องโจทก์จึงมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาซึ่งเกิดการกระทำผิดตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158(5)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 757/2527 จำเลยมีธนบัตรของกลางเพียงฉบับเดียวนำไปชำระค่าร่วมประเวณีแก่หญิงเป็นธนบัตรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับธนบัตรฉบับละ 500 บาทที่แท้จริง จำเลยมีอาชีพค้าขายปลีกเนื้อสัตว์ในต่างจังหวัด อาจได้รับธนบัตรของกลางมาจากลูกค้าซื้อเนื้อสัตว์ โดยจำเลยไม่รู้ว่าป็นธนบัตรปลอม ดังนี้ จำเลยไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 245

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 332/2503 กรณีตาม มาตรา 249 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นเรื่องที่ทำบัตรหรือโลหะธาตุอย่างใดให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับ เงินตราขึ้นเท่านั้น โดยผู้กระทำไม่เจตนาทำปลอมให้เป็นเงินตราเพื่อนำออกวางใช้เป็นเงินตราที่แท้จริง ฉะนั้น เมื่อจำเลยเจตนาทำปลอมให้เป็นเงินตราเพื่อนำออกวางใช้เป็นเงินตราที่แท้จริง กรณีจึงปรับด้วย มาตรา 249 ไม่ได้ต้องปรับด้วย มาตรา 240

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1116/2501 การมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งธนบัตรปลอมของรัฐบาลต่างประเทศนั้น แม้ภายหลังการกระทำผิด รัฐบาลเจ้าของธนบัตรจะได้ประกาศเลิกใช้ธนบัตรนั้นก็ ตาม ถ้าไม่ใช่เป็นการยกเลิกกฎหมายที่บัญญัติถึงความผิดแล้ว ผู้กระทำผิดก็ยังคงต้องรับโทษอยู่ การกำหนดสถานะ

สินทรัพย์ดิจิทัลในต่างประเทศ

จากการที่ต่างประเทศได้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้ในการเงินอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัล ในการกำหนดสถานะ ควบคุมและกำกับดูแลสถานะสินทรัพย์ดิจิทัลให้เป็นตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

สินทรัพย์ดิจิทัลในแคนาดา

คำนิยาม

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่การให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้เงินสินทรัพย์ดิจิทัล โดยแต่เดิมได้มีให้จำกัดความตามพระราชบัญญัติเงินตราของประเทศแคนาดาที่ระบุว่า “เงินเป็นหนี้ได้ตามกฎหมาย...” (Government of Canada, 2014) จึงทำให้สินทรัพย์ดิจิทัลไม่ถือเป็นเงินตราตามกฎหมายแคนาดา มีเพียงสกุลเงินดอลลาร์แคนาดาเท่านั้นที่ถือเป็นสกุลเงินอย่างเป็นทางการในแคนาดา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ดิจิทัลไม่มีสถานะเป็นเงินตราและไม่สามารถเป็นเงินที่ใช้หนี้ได้ตามกฎหมาย การทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลจะถือเป็นแต่เพียงการแลกเปลี่ยนที่ไม่ต้องใช้สกุลเงินจริงและสินทรัพย์ดิจิทัลได้ถูกจำแนกเป็นเพียง “สินทรัพย์ไม่มีตัวตน” ซึ่งเป็นการกำหนดในลักษณะทางกายภาพ อันได้แก่ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ แพรนไฮส ค่าความนิยม เครื่องหมายการค้า ชื่อทางการค้า ซึ่งประเทศแคนาดาได้ตีความรวมถึง ซอฟต์แวร์ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่น ๆ ด้วย และในประเทศแคนาดาได้มีการกำหนดคำนิยามเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลดังต่อไปนี้

“สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสาระสำคัญคือเงินดิจิทัล การดำเนินงานผ่านซอฟต์แวร์โอเพนซอร์สเป็นเครือข่ายการชำระเงินแบบ Peer-to-peer ที่ไม่ขึ้นกับหน่วยงานกลางธนาคารผู้ดำเนินการหรือสถาบันการเงินใด ๆ ”

“สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเงินเสมือนที่สามารถใช้ในการซื้อและขายสินค้าหรือบริการบนอินเทอร์เน็ตได้ บิทคอยน์ เป็นตัวอย่างของสกุลเงินดิจิทัล บิทคอยน์ ไม่ได้รับการควบคุมโดยธนาคารกลางหรือประเทศใด ๆ และสามารถซื้อขายได้โดยไม่ระบุตัวตน สามารถซื้อและขายบิทคอยน์ เพื่อแลกกับสกุลเงินดั้งเดิมและยังสามารถถ่ายโอนจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง”

(Government of Canada, 2014)

“สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเงินอิเล็กทรอนิกส์ ไม่สามารถใช้เป็นตัวหรือเหรียญได้ โดยสกุลเงินดิจิทัลที่สร้างโดยใช้อัลกอริทึมคอมพิวเตอร์ที่นิยมที่สุดคือ บิทคอยน์ สกุลเงินดิจิทัลใช้เครือข่ายแบบกระจายอำนาจ peer-to-peer (P2P) "เพื่อน" ในเครือข่ายนี้คือบุคคลที่มีส่วนร่วมในธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลและคอมพิวเตอร์สร้างเครือข่าย” (Financial Consumer Agency of Canada, 2017)

ต่อมารัฐบาลแคนาดาได้มีการร่างกฎหมายพระราชบัญญัติงบประมาณของรัฐบาลกลางที่เป็นการ

ควบคุมสินทรัพย์ดิจิทัลให้อยู่ภายใต้กฎหมายการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการจัดหาเงินทุนเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศแคนาดา เพื่อให้แก้ไขเกี่ยวกับการฟอกเงินของที่เกี่ยวข้อง อาชญากรรมและแก้ไขบัญญัติการก่อการร้ายทางการเงินเพื่อขยายความในการที่สถาบันการเงินหรือตัวกลางที่ดำเนินการเกี่ยวกับ สินทรัพย์ดิจิทัลทำให้สถานะของสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นมีสถานะเป็นเงินทุนซึ่งเป็นรองรับสถานะของสินทรัพย์ดิจิทัล โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รับการอนุมัติให้กลายเป็นกฎหมายของแคนาดาอันมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการฟอกเงินและการจัดหาเงินทุนสนับสนุนผู้ก่อการร้ายสำหรับธุรกิจของประเทศแคนาดา รวมไปถึงการควบคุมผู้ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลที่ยังไม่มีความชัดเจน เพื่อเป็นการจำกัดธุรกิจบริการทางการเงินของประเทศแคนาดาให้ครอบคลุมถึงการ ใช้สินทรัพย์ดิจิทัลแต่ปัจจุบันยังไม่มีผลบังคับใช้ เพียงแต่ยังคงเป็นขั้นตอนในการอนุมัติให้เป็นกฎหมายและยังอยู่ในขั้นตอนการร่างข้อกฎหมายเท่านั้น

การควบคุมบังคับใช้สินทรัพย์ดิจิทัล

จากแนวทางในการร่างกฎหมายพระราชบัญญัติงบประมาณของรัฐบาลกลางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นที่จะดำเนินธุรกรรมในประเทศแคนาดาได้ต้องได้มีการจดทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐในฐานะธุรกิจบริการเงินและศูนย์วิเคราะห์ของประเทศแคนาดา (Fintrac) ซึ่งต้องมีการตรวจสอบในการให้ใบอนุญาต ทำให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายฟอกเงินและกฎหมายการจัดหาเงินทุนสนับสนุนผู้ก่อการร้ายต้องมีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยเกี่ยวกับการทำธุรกรรม เพื่อเป็นการกำกับควบคุมดูแลและเป็นการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงิน โดยมีขั้นตอนในการปฏิบัติในการรายงานธุรกรรมดังนี้

1. การทำธุรกรรมเงินสดตั้งแต่ 10,000 เหรียญขึ้นไป
2. การทำธุรกรรมขายหรือซื้อตั้งแต่ 3,000 เหรียญขึ้นไปรวมถึงเช็คเดินทางหรือสิ่งที่คล้ายกันเครื่องมือ
3. การทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนสกุลเงินของ ตั้งแต่ 3,000 หรือมากกว่าสำหรับสกุลเงินอื่น
4. การทำธุรกรรมส่งหรือรับเงินโอนเงินระหว่างประเทศ 1,000 เหรียญขึ้นไปหรือสงสัยว่าการทำธุรกรรมหรือการทำธุรกรรมที่พยายามทำเงินใด ๆ เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการกระทำความผิดทางการเงินของผู้ก่อการร้าย

โดยต้องมีการตรวจสอบบัตรประชาชนลูกค้าผ่านเว็บและมีหน้าที่ต้องบันทึกข้อมูลอย่างน้อย 5 ปีนับจากการทำธุรกรรมโดยบันทึกต้องสะดวกในการตรวจสอบหากหน่วยงานของรัฐต้องสามารถให้ข้อมูลภายใน 30 วันนับจากที่หน่วยงานรัฐร้องขอ

บทลงโทษ

เมื่อพิจารณาบทลงโทษเมื่อไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามร่างกฎหมายพระราชบัญญัติงบประมาณของรัฐบาลกลาง ได้มีการกำหนดบทลงโทษทางทั้งทางแพ่งและบทลงโทษทางอาญาไว้ดังนี้

“หากไม่ทำการรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยภายในกำหนด กำหนดให้ลงโทษปรับเป็นเงิน 2,000,000 CAD หรือมีโทษจำคุก 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ถือเป็นการกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนและเป็นบทลงโทษที่มีการกำหนดบทลงโทษหนักอันทำให้ผู้กระทำความผิดอาจชังใจที่จะกระทำความผิด

สินทรัพย์ดิจิทัลในออสเตรเลีย

คำนิยาม

ในเดือนธันวาคมปี 2013 Mr. Glenn Stevens ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดธนาคารกลางได้ให้สัมภาษณ์พิเศษกับ The Australian Financial Review โดยกล่าวว่าสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยหรือธนาคารใดที่จะรับรองในการทำธุรกรรมย่อมจะมีความเสี่ยงโดยมองบิทคอยน์เป็นสกุลเงินที่ใช้ในการแข่งขัน เก่งกำไรและมีความเสี่ยง ต่อมาในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2017

“ประเทศออสเตรเลียได้มีการยืนยันอย่างเป็นทางการว่า บิทคอยน์ มีสถานะเช่นเดียวกับเงิน”

“สำหรับปี 2017-18 รัฐบาลระบุว่าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการ ทำให้ง่ายขึ้น” สำหรับธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลในการดำเนินงานในประเทศ จะทำให้แน่ใจได้ว่าไม่มีที่ไหนเลยในห่วงโซ่อุปทานคือภาษีขายทั่วไป (GST) ที่จ่ายเงินมากกว่าหนึ่งครั้งรัฐบาลจะช่วยให้ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ สามารถดำเนินธุรกิจได้ง่ายขึ้นในออสเตรเลีย บทสรุปอ่านนับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 การซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลจะไม่ต้องอยู่ภายใต้หลักกาเก็บภาษีทั่วไปอีกต่อไปซึ่งจะทำให้สินทรัพย์ดิจิทัลได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินเพื่อวัตถุประสงค์ของ

(GST) ปัจจุบันผู้บริโภคที่ใช้สินทรัพย์ดิจิทัลได้แบกรับภาษีทั่วไป GST ด้วยกัน 2 ทางคือเมื่อซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลและใช้อีกครั้งเพื่อแลกกับสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้ภาษีทั่วไป (GST)

การควบคุมบังคับใช้สินทรัพย์ดิจิทัล

ปัจจุบันประเทศออสเตรเลียได้มีการให้ความสนในเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลโดยได้มีการเสนอร่างกฎหมายเพื่อกำหนดเกี่ยวกับผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล หากร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดเกี่ยวกับผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลผ่าน สินทรัพย์ดิจิทัลย่อมอยู่ภายใต้หลักกฎหมายการฟอกเงินและการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย อันเนื่องมาจาก

การทำธุรกรรมที่ให้บริการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลต้องได้รับการลงทะเบียนร่วมกับ
กระทรวงการคลังและหน่วยงานด้านการกำกับดูแลของประเทศออสเตรเลีย และต้องรายงานข้อมูล
เกี่ยวกับการทำธุรกรรมซึ่งหน่วยที่ผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราบิทคอยน์เรียกว่า AUSTRAC และ
ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามที่ AUSTRAC กำหนดและผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลต้อง
ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของลูกค้าโดยการระบุตัวตนและยืนยันตัวตนของลูกค้า ซึ่งได้กำ
หนดให้มีการรายงานธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินสินทรัพย์ดิจิทัลตั้งแต่ 10,000 AUD ขึ้นไป และต้องมี
การตรวจสอบความเสี่ยงด้านการฟอกเงินกับระบบการฟอกเงินและการต่อต้านการก่อการร้าย และ
มีหน้าที่ต้องเก็บรักษาเกี่ยวกับการที่ลูกค้าทำธุรกรรมเป็นเวลา 7 ปีนับตั้งแต่ได้มีการทำธุรกรรม
(Mckenzie, 2017)

บทลงโทษ

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับบทลงโทษหากได้กระทำ
ผิดทางอาญาเพื่อให้บริการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลโดยไม่ได้ลงทะเบียนกับ AUSTRAC ดังนี้
“เมื่อทำธุรกรรมใด ๆ ในการแลกเปลี่ยนเงินตราดิจิทัลตั้งแต่ 10,000 AUS ขึ้นไปโดยยังมีได้มีการ
จดทะเบียนกับ AUSTRAC ต้องจำคุกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปหรือโทษปรับได้มีการนำบทบัญญัติตาม
กฎหมายแพ่งมาบังคับใช้ โดยหากผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลมีโทษปรับถึง 2,100,000 AUD
และในกรณีเป็นบุคคลธรรมดา มีโทษปรับถึง 420,000 AUS หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศสหรัฐอเมริกา

คำนิยาม

ในเดือนกันยายนปีพ. ศ. 2516 ผู้พิพากษาสหรัฐตัดสินว่า "Bitcoins เป็นเงินทุนภายใน
ความหมายธรรมดาของคำว่ามีกรณีศึกษาเกี่ยวกับบิทคอยน์ถึงการกำหนดสถานะเป็นเงินของบิท
คอยน์ ซึ่งเป็นผู้พิพากษาของรัฐบาลกลางตัดสินในการตัดสินใจเชื่อมโยงกับคดีอาญาที่มีต่อการ
โจมตีระบบแฮ็กโดยเจฟฟรีย์แกนเซสแอนด์โคและ บริษัท อื่น ๆ ดังกรณีศึกษา The case is U.S. v
Murgio et al, U.S. District Court, Southern District of New York, No. 15-cr-00769.

“Alison Nathan ผู้พิพากษาแห่งรัฐแมนฮัตตันของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงบิทคอยน์นั้นมีความ
หมายเป็น สามารถรับเป็นเงินสำหรับซื้อสินค้าและบริการโดยตรง อีกทั้งบิทคอยน์เป็น
สื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จากกรณีพิพาทในเรื่องการ” และในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการ
ควบคุมเกี่ยวกับกฎระเบียบของการแลกเปลี่ยนบิทคอยน์ ทำให้ได้มีการตระหนักถึงการควบคุมจึง
ได้มีการนำคำวินิจฉัยที่นำมาปรับใช้ตามการบังคับใช้ของ FinCen ต่อการใช้บิทคอยน์ไว้ดังนี้
Fin-2013-G001 วันที่ 18 มีนาคม 2013

ได้มีการจำกัดคำนิยามของเงินตราเป็นธนบัตรของสหรัฐอเมริกา หรือเหรียญ หรือของประเทศอื่นที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และหมุนเวียนใช้ภายในประเทศ เป็นเงินตราที่ใช้เป็นปกติและยอมรับเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนภายในประเทศที่ผลิตธนบัตร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นตามคำนิยามดังกล่าว คือการเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนทำงานเหมือนกันกับเงินตราแต่ต่างสถานที่กัน และไม่สามารถมีคุณสมบัติเหมือนเงินตราจริงทั้งหมด

การควบคุมบังคับใช้สินทรัพย์ดิจิทัล

กฎหมายที่มีผลบังคับในด้านการทำธุรกรรมทางการเงินอันเกี่ยวกับการดำเนินการก่อนการร้ายหรือผิดกฎหมาย หรือเป็นการออกแบบเพื่อเป็นการกระทำความผิดทางการเงิน อาชญากรรมการฟอกเงินนั้นเกี่ยวข้องกับธุรกรรมซึ่งได้ถูกดำเนินการผ่านสถาบันทางการเงิน อันเรียกว่ากฎหมายว่าด้วยความลับทางธนาคาร ได้มีกำหนดความหลากหลายของการบันทึกข้อมูลและตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบงานการทำธุรกรรมทางการเงินภายนอกประเทศ (Foreign Transaction Reporting Act) เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยความลับทางธนาคาร ได้กำหนดให้สถาบันการเงินต้องส่งรายงานเอกสารของการทำงานธุรกรรมทางการเงินตามที่กระทรวงการคลังกำหนดรวมทั้งเอกสารรายงานการกระทำอันต้องสงสัยสำหรับการกระทำที่เข้าข่ายกิจกรรมทางการเงินอย่างชัดเจน หรือเจตนาหลบเลี่ยงการรายงานของสถาบันการเงินนั้น กฎหมายยังกำหนดให้กลุ่มสถาบันการเงินนั้น กฎหมายยังกำหนดให้กลุ่มสถาบันการเงินต้องจดทะเบียนกับกระทรวงการคลัง มีสาระสำคัญที่ว่า การกระทำหรือพยายามกระทำการสนับสนุน ช่วยเหลือในการกระทำความผิดเกี่ยวกับเงิน ปกปิด ซ่อนเร้นในการกระทำความผิดหลีกเลี่ยงไม่รายงานการโอนเงิน บดบังโทษ

กฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบงานการทำธุรกรรมทางการเงินภายนอกประเทศ (Foreign Transaction Reporting Act) กำหนดมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน โดยกำหนดโทษดังนี้ โทษปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐหรือสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลในต่างประเทศ

จากการที่สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นการกระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นตัวกลางในการดำเนินการธุรกรรมต่าง ๆ เป็นตัวรับส่งข้อมูลไปมาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ก็มีผู้แสวงหาประโยชน์อันมิชอบของเทคโนโลยีอันนำไปสู่อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่มีความร้ายแรงและสะดวกรวดเร็วกว่าอาชญากรรมแบบเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฟิชชิ่ง (กุลธิดา อาธิเจริญสุข, 2560)

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้นในต่างประเทศได้มองเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฟิชซิ่ง ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการสร้างเว็บปลอมในระบบคอมพิวเตอร์ ที่ทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อจากการสร้างเว็บไซต์ปลอม นั้น เป็นผลให้ผู้เสียหายที่หลงเชื่อได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงินมหาศาล ในต่างประเทศได้มีกฎหมายที่ใช้ในการจัดการเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเว็บไซต์ที่เป็นปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฟิชซิ่ง

จากคำนิยาม ฟิชซิ่ง คือคำที่ใช้เรียกลักษณะการหลอกลวงโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือหน้าเว็บไซต์ปลอมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจริง อันสร้างความเสียหายทางการเงินอย่างมากในต่างประเทศได้มีการบัญญัติกฎหมายในการควบคุมและป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังจะเห็นได้จากประเทศดังต่อไปนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นระบบกฎหมายในแต่ละรัฐนั้นมีการบัญญัติใช้กฎหมายในแต่ละรัฐเป็นของตนเอง ทำให้มีการแต่ต่างออกไป โดยประเทศสหรัฐอเมริกานั้นได้มีการร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการหลอกลวงจากการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และหน้าเว็บไซต์ปลอม อันมีชื่อว่า “ร่างกฎหมายป้องกันฟิชซิ่ง (Anti-phishing act)” โดยมีสาระสำคัญในการร่างดังนี้

“มาตรา 2 ฟิชซิ่ง การกระทำฟิชซิ่งของบุคคลหรือนิติบุคคลจะเป็นความผิดต่อเมื่อ มีเจตนาหลอกลวงหรือทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย โดยใช้ความรู้ในการอำนวยความสะดวกในทางทุจริตหรือทำให้เกิดความเสียหาย โดยการกระทำผิดทางกฎหมายต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดย

1. ผู้กระทำหลอกลวงโดยส่งออกข้อมูล ซึ่งแสดงว่าเป็นตัวแทนหรือนามของธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยปราศจากอำนาจหรือไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจที่แท้จริง และ

2. ผู้กระทำการ โดยใช้การติดต่อสื่อสารที่จะทำให้เกิดการร้องขอ หรือเรียกร้องให้บุคคลใดระบุข้อมูลส่วนบุคคลหรือทรัพย์สิน

ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เป็นเพียงการร่างเกี่ยวกับการฟิชซิ่งในประเทศสหรัฐที่ยังไม่ได้มีการกำหนดบทลงโทษที่แน่ชัด และจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีการแบ่งแยกออกเป็นรัฐแต่ละรัฐและได้มีการบัญญัติกฎหมายออกมาใช้แตกต่างกันไป ทำให้มีกฎหมายบางรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปลอมเว็บไซต์ดังต่อไปนี้

รัฐเทนเนสซี

ได้มีการบัญญัติกฎหมายในรัฐอันชื่อว่า “กฎหมายของรัฐเทนเนสซี (AN ACT to amend Tennessee Code Annotated) ที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปลอมข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และทำให้มีผู้เสียหายไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีการบัญญัติการรับโทษไว้อย่างเหมาะสม โดยได้บัญญัติไว้ดังนี้ “มาตรา 47-18-5103(a) การกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายของบุคคล โดยการหลอกลวงโดยตรง หรือโดยปริยายในการแสดงตัวว่าเป็นบุคคลอื่น โดยปราศจากอำนาจหรือไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลดังกล่าวผ่านการใช้อินเทอร์เน็ต ข้อความจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ รวมถึงการติดต่อสื่อสารแบบไร้สาย และเพื่อร้องขอเรียกรื่อง หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการชักจูงเพื่อให้ผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลหรือเอกสารส่วนบุคคล

(b) การกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายของบุคคลอื่น โดยไม่มีอำนาจหรือได้รับอนุญาตจากบุคคลผู้ซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีเจตนาที่จะหลอกลวง ในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เพื่อตนเองหรือเพื่อบุคคลอื่นหรือเพื่อจำหน่ายหรือแจกจ่าย

(1) การได้มาโดยการหลอกลวงโดยการบันทึกหรือเข้าถึงข้อมูลที่จะช่วยในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเงิน เอกสารประจำตัว หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น ๆ

(2) ได้รับสินค้าหรือบริการผ่านการใช้ข้อมูลของบุคคลอื่น

(3) ได้รับเอกสารแสดงตนในชื่อของบุคคลอื่นนั้น

(c) เป็นความผิดตามกฎหมายสำหรับบุคคลใดที่มีเจตนาที่จะหลอกลวงโดยปราศจากอำนาจหรือได้รับอนุญาตจากผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ได้รับอนุญาตจากหน้าเว็บเพจหรือเว็บไซต์เพื่อ

(1) ทำซ้ำหรือเลียนแบบทั้งหมดหรือบางส่วนใด ๆ ของเว็บไซต์หรือเว็บเพจ

(2) ควบคุมเส้นทางหรือเปลี่ยนเส้นทางของข้อความจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จากที่อยู่เลขรหัสประจำคอมพิวเตอร์ที่ต่ออยู่บนเครือข่าย จากเลขรหัสประจำคอมพิวเตอร์ที่ต่ออยู่บนเครือข่าย ที่แท้จริงเป็นเลขรหัสประจำคอมพิวเตอร์ที่ต่ออยู่บนเครือข่ายอื่น ๆ

(3) การใช้เครื่องหมายการค้า ตราสัญลักษณ์ ชื่อ หรือลิขสิทธิ์ของบุคคลในหน้าเว็บ หรือ

(4) การสร้างการเชื่อมโยง แต่การเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บของบุคคลที่ถูกกำหนดโดยเปลี่ยนเส้นทางไปยังหน้าเว็บหรือที่อยู่เลขรหัสประจำคอมพิวเตอร์ที่ต่ออยู่บนเครือข่ายที่แตกต่างจากแท้จริง

(d) เป็นความผิดตามกฎหมายสำหรับบุคคลใดที่จะพยายามที่จะกระทำความผิดตามมาตรา”

“ผู้ได้รับความเสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายได้มากกว่าความเสียหายที่แท้จริงหรือเป็นจำนวนห้าแสนดอลลาร์สหรัฐ

บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบ อาจฟ้องเรียกค่าเสียหายได้ มากกว่าค่าเสียหายที่แท้จริงเป็นจำนวนสามเท่าหรือห้าพันดอลลาร์สหรัฐต่อการฝ่าฝืนหนึ่งครั้ง พนักงานอัยการหรือทนายความสามารถฟ้องผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 47-18-5103 ต่อศาลได้ และสามารถเรียกค่าเสียหายทางแพ่งได้สูงสุดเป็นจำนวนสองพันห้าร้อยดอลลาร์สหรัฐต่อการฝ่าฝืนหนึ่งครั้ง

การฟ้องคดีตามบทบัญญัตินี้ศาลอาจกระทำการดังต่อไปนี้

(1) กำหนดค่าเสียหายได้สูงสุดเป็นจำนวนสามเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงแม้ว่าค่าเสียหายนั้นจะได้มีการชดใช้แล้วก็ตาม หากว่าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้เข้าร่วมในการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 47-18-5103

(2) กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าธรรมเนียมให้การว่าความที่เหมาะสมแก่โจทก์ผู้ชนะคดี

การชดใช้ค่าเสียหายตามบทบัญญัติ นี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายที่ฟ้องคดีอาญาภายใต้กฎหมายอื่น (กุธธิดา อาธิเจริญสุข, 2560)

รัฐนิวยอร์ก

ได้มีบัญญัติเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเว็บไซต์ในรัฐนิวยอร์ก ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายธุรกิจทั่วไป (New York General Business) ดังต่อไปนี้

“มาตรา 26-390-B การกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลโดยใช้เว็บเพจ ข้อความจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมืออย่างอื่นผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อร้องขอเรียกร้อง หรือเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้อื่นไม่ว่าจะโดยตรงหรือปริยาย โดยการแสดงว่าเป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือหน่วยงานของรัฐ โดยปราศจากอำนาจหรือไม่ได้รับความยอมรับจากผู้ประกอบธุรกิจหรือหน่วยงานรัฐที่แท้จริง”

“มาตรา 26-390-B

(a) ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงหรือ

(b) หนึ่งพันดอลลาร์ในแต่ละกรณีที่มีการละเมิด โดยการร้องขอข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบด้วยกฎหมายในการดำเนินการ ศาลอาจจะ

(1) กำหนดค่าเสียหายสูงสุดเป็นจำนวนสามเท่า หากว่าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้เข้าร่วมในการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติการฟิชซิงและ

(2) กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าธรรมเนียมในการว่าความที่เหมาะสมแก่โจทก์ ผู้ชนะคดี

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัล

ตามที่ได้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์มาใช้ในประเทศไทยนั้น เป็นเรื่องในการให้บริการทางธุรกรรมการเงินที่ตอบสนองต่อความก้าวหน้าในปัจจุบันที่มีการพัฒนาอย่างกว้างขวาง และในการนำบิทคอยน์มาใช้ นั้น เป็นการทำธุรกรรมที่มีเงินจำนวนมากในการหมุนเวียนในระบบ ทำให้มีผู้ใช้ช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์โดยมุ่งไปยังผู้ที่ความรู้และความเข้าใจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่เพียงพอให้หลงเชื่อและได้รับความเสียหายจากการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์โดยกระทำผ่านซอฟต์แวร์ของระบบคอมพิวเตอร์

วิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

ตามที่พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ได้มีวัตถุประสงค์ที่บัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการจัดการเกี่ยวกับการจัดทำเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้เงินตราของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 เป็นตัวกำหนดสถานะความเป็นเงินตราเมื่อพิจารณาความเป็นเงินตรา ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ได้ให้ความหมายของความเป็นเงินตราดังนี้
“เงินตราได้แก่เหรียญกษาปณ์และธนบัตร”

การพิจารณาบิทคอยน์ตามความหมายของเงินตรา แม้ว่าบิทคอยน์ในภาษาอังกฤษมีความหมายในตัวเองว่าเป็นเงินเหรียญ แต่เมื่อพิจารณามาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ซึ่งเป็นตัวกำหนดคำนิยามของเงินตรา พบว่าเงินบิทคอยน์เมื่อพิจารณาตามคำนิยามย่อมไม่ใช่เงินตราเพราะไม่ใช่เหรียญกษาปณ์หรือธนบัตร และไม่ได้มีการจัดขึ้นโดยผู้มีอำนาจตามมาตรา 10 และมาตรา 14 อันเป็นการจัดทำขึ้นโดยกระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้มีหน้าที่การจัดทำหรือนำออกใช้เหรียญกษาปณ์และธนบัตรอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยและผู้อื่นนอกเหนือจากสองหน่วยงานนี้ถ้าได้นำสิ่งได้ให้เหมือนเงินตราย่อมมีความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตราอันเป็นการบัญญัติจำกัดความเกี่ยวกับเงินแต่เพียงทางกายภาพที่ระบุว่าเงินตราต้องมีรูปร่างจับต้องได้ ทำให้บิทคอยน์ไม่มีสถานะเงินตราตามคำนิยามในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 เมื่อมีการกระทำความผิด

เกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลจึงมีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็นบทเดียวที่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ และในกฎหมายต่างประเทศนั้นในประเทศแคนาดาบิทคอยน์ไม่ถือเป็นเงินตราตามกฎหมายแคนาดาและไม่สามารถใช้หนี้ได้ตามกฎหมาย การทำธุรกรรมจึงถือเป็นแต่เพียงการแลกเปลี่ยนที่ไม่ใช้เงินจริง แต่ได้กำหนดให้บิทคอยน์มีสถานะเป็นเพียงสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนเท่านั้น อันเป็นการจำแนกทางกายภาพ และในประเทศออสเตรเลียได้มีการกำหนดสถานะบิทคอยน์เป็นเพียงทรัพย์สินเพื่อการเสียภาษี ตามหมวด 108-5 ของพระราชบัญญัติ Tax Assessment Act 1997 ได้มีการกล่าวถึงบิทคอยน์ในหมวดการให้คำนิยามว่า

คำว่า “สินทรัพย์” ตาม พระราชบัญญัติ Tax Assessment Act 1997 ได้จำแนกดังนี้

1. สินทรัพย์ใด ๆ
2. สินทรัพย์ตามกฎหมายที่ไม่ใช่ทรัพย์สิน

โดยวิเคราะห์ถึงความเกี่ยวข้องกันของบิทคอยน์กับลักษณะของทรัพย์สินได้ดังนี้

1. บิทคอยน์เป็นสิ่งที่เป็นตัวแทนดิจิทัลอันเป็นสาธารณะสิ่งเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโดยทั่วกันทั้งรัฐและเอกชน
2. สิทธิในการถือครองบิทคอยน์นั้นได้มีการกำหนดการเข้าถึงโดยซอฟต์แวร์ และการเข้าถึงชุมชนของบิทคอยน์ เพื่อชำระเงินหรือการทำธุรกรรม
3. บิทคอยน์เป็นสิทธิที่สามารถโอนย้ายกันระหว่างผู้ใช้ด้วยกันในกลุ่มได้ มีตลาดและมีการเปลี่ยนมือกันระหว่างผู้ใช้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นบิทคอยน์จึงมีสถานะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีวัตถุประสงค์ตามกฎหมาย ที่สามารถโอนย้าย แลกเปลี่ยนมือกันระหว่างผู้รับและผู้โอน ในระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายบิทคอยน์ด้วยกันเองอีกด้วย จึงสรุปได้ว่าข้อดีของการที่กำหนดสถานะบิทคอยน์ในประเทศออสเตรเลียได้ให้มีสถานะบิทคอยน์เป็นสินทรัพย์อันมีลักษณะความหมายตามพระราชบัญญัติ Tax Assessment Act 1997 และในประเทศสหรัฐอเมริกาในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นได้มีปัญหาเกี่ยวกับบิทคอยน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดสถานะของบิทคอยน์อันได้ถูกนำมาใช้ในกิจกรรมทางอาญาเป็นเป้าหมายของอาชญากรซึ่งเป็นช่องทางใหม่ที่จะใช้การเปลี่ยนเงินหรือสินทรัพย์ในการฟอกเงิน โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายที่ไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับสถานะบิทคอยน์และการทำธุรกรรมที่ไม่ได้มีการทำผ่านสถาบันการเงินหรือธนาคาร เพื่อเป็นการรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของบิทคอยน์และธุรกิจที่เกี่ยวกับบิทคอยน์ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีบทบัญญัติเพื่อควบคุมและบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการใช้บิทคอยน์ นอกจากนี้ยังได้กำหนดนิยามของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับบิทคอยน์และข้อบังคับที่บังคับใช้กฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับบิทคอยน์ดังจะเห็นได้จากกฎหมายด้าน

อาชญากรรมทางการเงินหรือ FINCEN อันเป็นบทบัญญัติที่เป็นแนวทางการปฏิบัติในการควบคุม บริหารการแลกเปลี่ยนหรือการใช้สกุลเงินดิจิทัลซึ่งรวมไปถึงบิทคอยน์ด้วยในประเทศ สหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้มีการบัญญัติให้บิทคอยน์มีสถานะเป็นเงินตราและไม่ได้มีการยอมรับตาม กฎหมาย แต่ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินและสถาบันทางการเงินได้บัญญัติไว้ใน 18 US Code § 1956 เป็นการอธิบายโดยรวมเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินและสถาบันการเงินของ ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยธนาคาร บริษัททางการเงินและธุรกิจบริการ ทางการเงิน (Money Service Business หรือ MSB) ซึ่งทำให้ธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับบิทคอยน์ จัดเป็น MSB เพื่อเป็นการยับยั้งการนำบิทคอยน์ไปใช้ในการกระทำความผิด อันเป็นการกำหนด สถานะให้บิทคอยน์มีสถานะที่รองรับโดยกฎหมายในฐานะธุรกรรมทางการเงินและเมื่อวันที่ 18 มีนาคม ค.ศ.2013 ได้มีการกำหนดสกุลเงินดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเงินตรา ที่ทำงาน เหมือนสกุลเงินจริงในบางกรณี แต่สกุลเงินดิจิทัลไม่ได้เป็นเหมือนเงินจริงทั้งหมดและไม่ได้ กฎหมายหรือสถานะใดที่จะรับรองตามกฎหมาย Invalid source specified. แต่ได้มีผู้พิพากษาแห่ง รัฐแมนฮัตตันของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงบิทคอยน์นั้นมีความหมายเป็น สามารถรับเป็น เงินสำหรับซื้อสินค้าและบริการโดยตรง อีกทั้งบิทคอยน์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และได้มีคำ พิพากษาของศาลที่กล่าวว่า บิทคอยน์ มีความหมายเป็นเงินทุน ทำให้บิทคอยน์มีสถานะโดยถูกกำหนด ตามคำพิพากษาของศาลว่าบิทคอยน์มีสถานะเป็นเงินตราตามคำพิพากษาของผู้พิพากษารัฐแมนฮัต ตันและจากประเทศสหรัฐอเมริกามีระบอบการปกครองแบบระบบกฎหมายคอมมอนลอว์" เป็น ระบบกฎหมายซึ่งให้น้ำหนักในการปฏิบัติตามคำพิพากษาที่มีมาก่อนเป็นอย่างมาก บนแนวคิดซึ่ง เชื่อว่าจะเป็นการยุติธรรมหากตัดสินดำเนินคดีต่อข้อเท็จจริงที่คล้ายคลึงกันในโอกาสที่ต่างกัน ทำ ให้การตัดสินคดีตาม "คอมมอนลอว์" ผู้ก่อกองตัดสินคดีในอนาคตตามไปด้วย ในกรณีการกำหนด คำนิยามของบิทคอยตามคำพิพากษาของรัฐแมนฮัตตันที่กำหนดให้บิทคอยน์มีสถานะเป็นเงินทุนอัน เป็นแนวทางที่ศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์จะมีแนวโน้มใช้แนวทางตามคำพิ พากษาหากข้อพิพาทที่คล้ายคลึงกันได้รับการแก้ไขแล้วในอดีต ศาลจะถูกผูกมัดให้ตัดสินคดีตามการ ให้เหตุผลซึ่งใช้ในการตัดสินคดีครั้งก่อน ๆ แต่เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครอง ระบอบชิวิลลอว์ที่เป็นระบบกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยบัญญัติไว้เป็นประมวล กฎหมายต่าง ๆ จึงแตกต่างกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่ยึดตามคำพิพากษาอันกำหนดให้บิทคอยน์มี สถานะเป็นเงินทุนตราคำพิพากษาของผู้พิพากษาแห่งเมืองแมนฮัตตัน

เมื่อพิจารณาบิทคอยน์ทั้งกฎหมายต่างประเทศและในประเทศตามพระราชบัญญัติ เงินตรา พ.ศ. 2501 เมื่อนำหลักการไม่มีโทษไม่มีกฎหมาย เมื่อพิจารณาสถานะของบิทคอยน์ตาม พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ได้กำหนดให้บิทคอยน์มีสถานะเป็นเงินตราจึงไม่สามารถให้

ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชบัญญัติ
เงินตรา พ.ศ. 2501 ได้

เมื่อพิจารณาความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามความผิดที่บัญญัติไว้ใน
ลักษณะ 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรานั้น ในเรื่องคุณธรรม
ทางกฎหมายเป็นเรื่องที่ประสงค์จะคุ้มครองความน่าเชื่อถือของเงินตรา ซึ่งเมื่อได้รับการปลอมหรือ
แปลงย่อมกระทำต่อความน่าเชื่อถือต่อเงินตราของประเทศ อีกทั้งเงินตรามีความสำคัญในระบบ
เศรษฐกิจเนื่องจากเป็นสื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยน การผลิต และการจัดสรรทรัพยากร
ได้อย่างเหมาะสมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือแปลง
เงินตรานั้น ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 240-249 โดยตามความหมายเงินตราตาม
ประมวลกฎหมายอาญานั้นเมื่อพิจารณาออกจกจะมีความหมายตาม พระราชบัญญัติเงินตรา
พ.ศ. 2501 มาตรา 6 ได้บัญญัติเงินตราที่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา อันได้แก่
เงินไทยและเงินต่างประเทศ รวมไปถึงการให้ความคุ้มครองรวมถึงสิ่งต่าง ๆ อาทิเช่น สิ่งอื่นใด
ซึ่งรัฐบาลออกใช้ หรือให้อำนาจออกใช้เช่นเงินตรา เช่น บัตรธนาคาร และพันธบัตรรัฐบาลหรือ
ใบสำคัญสำหรับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

มาตราในการปลอมและแปลงเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 240 ผู้ใดทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตรา ไม่ว่าจะเป็ปลอมขึ้นเพื่อให้เป็นเหรียญ
กระษาปณ์ ธนบัตรหรือสิ่งอื่นใดซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือทำปลอมขึ้นซึ่ง
พันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ๆ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอม
เงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่น
บาทถึงสี่หมื่นบาท”

“มาตรา 241 ผู้ใดแปลงเงินตรา ไม่ว่าจะเป็เป็นเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใด ซึ่ง
รัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้ หรือแปลงพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ย
พันธบัตรนั้น ๆ ให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐาน
แปลงเงินตรา ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่ง
หมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

เมื่อพิจารณาสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์นั้นตามบทบัญญัติกฎหมายอาญาเกี่ยวกับ
การปลอมและแปลงเงินตราและพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 จึงไม่มีสถานะเป็นเงินตรา จาก
ปัญหานี้เมื่อได้มีการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์ขึ้น การปลอมและแปลง
สินทรัพย์ดิจิทัล จึงไม่อยู่ภายในองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอาญาว่าด้วยการปลอมและการ
แปลงเงินตราจึงไม่สามารถนำกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงเงินตรามาและ

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาบังคับใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลได้ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดใช้เป็นช่องว่างของกฎหมายในการกระทำความผิด อันเมื่อเทียบกับสัดส่วนผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อกระทำความผิดทำให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะกระทำความผิดนั้น

เมื่อพิจารณาการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรานั้นได้สร้างความเสียหายและเป็นอันตรายต่อสังคมเป็นอย่างมาก และยังเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ได้สร้างผลกระทบ โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างมหาศาล และในความคิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรานั้น ได้มีกฎหมายอาญาในการบัญญัติให้เป็นความผิดและได้กำหนดบทลงโทษไว้ แต่ในความคิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติบทลงโทษหรือความผิดไว้ชัดเจน เมื่อพิจารณาตาม “หลักอันตรายต่อสังคม” ของ จอห์น สจ๊วต มิลล์ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลจำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎหมายในการบังคับและควบคุมคนในสังคมให้ปลอดภัยจากการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษจากการกระทำความผิดนั้น แม้ว่าตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 จะได้กำหนดสถานะความเป็นเงินตราไว้เพียงธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ แต่เมื่อมีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้แทนเงินตราและมีสถานะเทียบเท่าเงินตราตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ที่ทำให้สินทรัพย์ดิจิทัลมีสถานะตามกฎหมายเทียบเท่ากับเงิน ซึ่งเมื่อพิจารณากฎหมายในปัจจุบัน ไม่ว่าจะพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 หรือประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานปลอมและแปลงเงินตรา เมื่อมีการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเกิดขึ้น ก็ไม่ได้มีบทบัญญัติใดกล่าวถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล เมื่อพิจารณาจาก “หลักอันตรายต่อสังคม” ของ จอห์น สจ๊วต มิลล์ จะเห็นได้ว่าการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างมหาศาลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นในส่วนของรัฐควรคำนึงว่ากฎหมายในปัจจุบันยังไม่เพียงพอในการป้องกันอันตรายไม่ให้เกิดต่อสังคมได้ แต่รัฐต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นมาโดยใช้หลักวิศวกรรมทางสังคม ของ รอสโต ปาวนด์ ที่ได้กล่าวการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นต้องมีการบัญญัติกฎหมายให้เกิดประโยชน์และแก้ไขสังคมให้ดีขึ้น ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์จึงเป็นการทำให้สังคมสมดุลและอยู่ร่วมกันได้

เมื่อพิจารณากฎหมายจากประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการฟิชซึ่งที่เป็นการบัญญัติการปลอมหรือการแปลงเว็บไซต์ที่สร้างความเสียหายทางการเงิน และในบางรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น อาทิ รัฐเทนเนสซีและรัฐนิวยอร์กได้มีการบัญญัติการปลอมข้อมูล

ทางคอมพิวเตอร์และทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างชัดเจน และเมื่อเทียบเคียงกับการปลอมและการแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แล้วนั้นก็มีการบัญญัติเกี่ยวกับบทลงโทษที่หนักกว่าบทลงโทษที่บัญญัติไว้ในประเทศไทย ดังนั้นจึงถือว่าการที่จะปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล การพิจารณาบทบัญญัติไว้ในรัฐเทนเนสซี และรัฐนิวเจอร์ซีย์ จึงอาจเทียบเคียงได้เช่นเดียวกับบทบรรณคดีของกฎหมายได้

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้มีการประกาศใช้เพื่อรองรับการนำคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน รวมถึงนำมาใช้ซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล โดยออกกฎหมายกำกับและควบคุมเพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพทางการเงิน รวมไปถึงการกำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังป้องกันมิให้การนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจนไปใช้ประโยชน์หรือกระทำการใดในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงประชาชนหรือที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม บทบัญญัติมาตรา 3 ได้มีการให้คำนิยามเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลไว้

“สินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล”

“คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้มีความหมายรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด

“โทเคนดิจิทัล” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(1) กำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด

(2) กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกหรือผู้ซื้อ และให้มีความหมายรวมถึงหน่วยแสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด”

เมื่อพิจารณาความหมายของสินทรัพย์ดิจิทัลทำให้การกำหนดสถานะบิทคอยน์นั้นได้มีการกำหนดสถานะไว้ในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยบิทคอยน์เป็นคริป

โทเคอร์เรนซีที่เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่งอันถือเป็นหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากซอฟต์แวร์ที่ดำเนินการในระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีจุดประสงค์ในการใช้บิตคอยน์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ในปัจจุบันได้รับความนิยมในการใช้บริการเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีเงินจำนวนมหาศาลในการหมุนเวียนในระบบการแลกเปลี่ยน การดำเนินการของบิตคอยน์นั้นดำเนินการผ่านสื่อกลางโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ลักษณะของบิตคอยน์ตามคำนิยามในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 นั้น มิได้มีบทบัญญัติใดที่กล่าวถึงเมื่อมีการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเกิดขึ้นที่จะกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลได้ เป็นบทบัญญัติที่ให้สถานะสินทรัพย์ดิจิทัลมีตัวตนตามกฎหมายหมายเท่านั้น และการกำหนดในการกำกับดูแลการให้บริการทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลและการนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีแหล่งที่มาไปใช้ประโยชน์และกระทำในลักษณะเป็นการหลอกลวงประชาชนหรือที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม หากพิจารณาพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการกระทำความผิดการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนั้นในเรื่อง “หลักอันตรายศต่อสังคม” ของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ทำให้รัฐควรมีการออกกฎหมายหมายรับรองการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลโดยการบัญญัติกฎหมายต้องเป็นไปตามหลักวิศวกรรมทางสังคม ของ รอส โค พาวนด์ ที่ต้องการทำให้สังคมอยู่ร่วมกัน

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ. 2550

จากการที่มีการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลอันเป็นความผิดอาญาที่ร้ายแรง ซึ่งในขณะนี้แม้เพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่เป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าว แต่บทลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ตามมาตรา 14 เพียงมาตราเดียวที่ได้กำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเพียงที่ได้กำหนดบทลงโทษไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา 14 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แล้วนั้นพบว่าการบัญญัติมาตราดังกล่าวเป็นการบัญญัติคุ้มครองการปลอมหรือการแปลงที่บัญญัติบทลงโทษโดยทั่วไปทำให้ยังไม่ชัดเจนในเรื่องการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิตคอยน์ ที่มีความร้ายแรงซึ่งควรมีการกำหนดบทลงโทษให้มีความเหมาะสม โดยจะเห็นได้จากตามบทบัญญัติมาตรา 14 แห่ง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นเพียงมาตราเดียวที่เอาผิดกับผู้กระทำความผิดฐานปลอมและแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลดังบทบัญญัติต่อไปนี้

“มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1. โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

2. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

3. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

4. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

5. เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1)(2)(3)หรือ(4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค (1) ๆ มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่ หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัตินี้ดังกล่าวในการบัญญัติกฎหมายนั้นยังไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลแต่อย่างใด ยังคงเป็นการบัญญัติการกระทำความผิดที่บัญญัติไว้โดยทั่วไป อันเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่ได้รับจากการปลอมแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลแล้วนั้นมีผลกระทบต่อนามันคง ความน่าเชื่อถือของประเทศ กระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมที่มีมูลค่ามหาศาล โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบความผิดที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 14 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นยังไม่ชัดเจน อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมถึงการปลอมและการแปลงของสินทรัพย์ดิจิทัล และเมื่อนำทฤษฎีพิจารณาตามหลักอันตรายต่อสังคมของ จอห์น สจ๊วต มิลล์ในเรื่อง “ความเรียงว่าด้วยเสรีภาพ”เมื่อนำมาปรับ

ใช้กับความผิดที่เกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล การบัญญัติกฎหมายจึงพึงควรกระทำเท่าที่การกระทำหรือการใช้เสรีภาพของบุคคลนั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมหรือผู้อื่น เมื่อนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้กับการกระทำความคิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลทำให้เกิดความเสียหายเทียบเท่ากับการก่อการร้าย ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชนอย่างมหาศาลไม่ว่าจะเป็นระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อีกทั้งความน่าเชื่อถือในการลงทุนของประเทศ อันเป็นไปตามหลักอันตรายต่อสังคม

วิเคราะห์การบัญญัติบทลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

การบัญญัติกฎหมายในการกำหนดให้การปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลขึ้น โดยเฉพาะก็เพื่อเป็นการคุ้มครองสมาชิกในสังคม และป้องกันประชาชนให้ที่ไม่ได้รับความเสียหายให้พ้นจากภัยอันตราย อันเกิดจากผู้กระทำความผิดที่ประสงค์จะสร้างความเสียหายให้เกิดจากการปลอมหรือแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล และในส่วนคุณธรรมทางกฎหมายนั้นเป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายอาญาการที่ต้องมีการผนวกไว้ในกฎหมายอาญาทุกมาตรา อันเป็นเครื่องมือในการตีความกฎหมายอาญา โดยการตีความในการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นมีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เท่านั้นในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงในระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นหลักโดยทั่วไป ซึ่งยังไม่ชัดเจนอีกทั้งในเจตนารมณ์ที่แท้จริงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นเป็นการบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานปลอมและแปลงระบบคอมพิวเตอร์โดยทั่ว อันเมื่อพิจารณาถึงความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ที่สร้างความเสียหายและผลกระทบอันมหาศาล บทลงโทษจึงไม่สามารถเทียบได้กับสัดส่วนผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดตัดสินใจกระทำความผิดขึ้น

ในหลักวิศวกรรมทางสังคมนั้น ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการคานผลประโยชน์ในสังคมให้เกิดความสมดุล ซึ่งการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นเป็นกลไกการคานผลประโยชน์ในสังคมอันเกิดจากความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม การที่ผู้กระทำความผิดต้องการได้รับผลประโยชน์จากการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีมูลค่ามหาศาล อันนำไปสู่การบัญญัติกฎหมายที่จะคานผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยกฎหมายมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้สังคมมีระเบียบและดำรงต่อไปให้เกิดความสงบสุขในสังคม ซึ่งบทบัญญัติการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเมื่อพิจารณาอย่างแท้จริง จะเห็นได้ว่าการบัญญัติกฎหมายตามมาตรา 14 แห่ง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นยังไม่ตอบสนองต่อความผิดที่ควรได้รับของผู้กระทำความผิดและผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับนั้นมีสัดส่วนที่มาก จึงไม่เป็นการคานผลประโยชน์ตามหลักวิศวกรรมทางสังคม จึงควรมีการปรับกฎหมายให้เหมาะสมในเรื่องการคานผลประโยชน์และความผิดที่กฎหมายได้บัญญัติ

แนวความคิดในการกำหนดความผิดและโทษในกฎหมายอาญาในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น แต่เมื่อมีความขัดแย้งกันภายในสังคมอันทำให้สังคมมีความวุ่นวายจึงจำเป็นต้องระบียบและกฎเกณฑ์ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันและควบคุมสังคมและกำกับพฤติกรรมของคนในสังคม นั่นคือการบัญญัติกฎหมาย และในการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิตคอยน์ มีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อันเป็นบทบัญญัติเพียงบทเดียวที่ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลได้จึงไม่ชัดเจนและเพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวโทษที่จะได้รับ อีกทั้งแนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาเมื่อเปรียบเทียบแล้วได้เน้นความสงบสุขของประชาชน “ปรากฏการณ์อาชญากรรม หมายถึง เหตุการณ์ที่ได้ถูกกำหนดให้เป็นความผิดและถูกลงโทษด้วยกฎหมายอันเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม” เป็นแนวคิดที่จะเป็นการกำหนดให้ประเทศไทยได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ประเภทบิตคอยน์ควรมีบัญญัติให้เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา และเมื่อนำหลักการคิดตามแนวความคิดสัดส่วนการลงโทษเพื่อที่จะกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสมควรที่จะเป็นเหตุจรรยาจรรยา เมื่อพิจารณาความร้ายแรงความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเทียบเท่ากับความร้ายแรงเท่ากับการก่อการร้ายที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงความน่าเชื่อถือในการลงทุนกับภาครัฐ การนำหลักแห่งการได้สัดส่วนมาปรับใช้ในการกำหนดบทลงโทษเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมและมีบทลงโทษที่เหมาะสมในการกระทำความผิดนั้น ต้องเป็นไปตามหลักความเหมาะสม ความจำเป็น และได้สัดส่วน อันเป็นหลักที่จะบัญญัติบทลงโทษดังกล่าวให้เป็นเหตุจรรยาจรรยา เพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับผู้ที่มีความเสียหายจากกระทำความผิดดังกล่าว และผู้กระทำความผิดได้รับโทษอย่างเหมาะสมและไม่กลับไปทำกระทำความผิดซ้ำอีก และการพิจารณาการลงโทษเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นเมื่อพิจารณาตามมาตรา 14 อันเป็นการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นบทบัญญัติที่อยู่ในบทบัญญัติกฎหมายนั้น เมื่อพิจารณาโครงสร้างความรับผิดทางอาญานั้นเมื่อพิจารณาตามมาตรา 14 แล้วพบว่าการกระทำความผิด(Actus reus) อันเป็นองค์ประกอบภายนอกทางความผิดนั้นมีลักษณะการปลอมหรือการแปลงที่บัญญัติ

ความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นความผิดทั่วไปเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงอันเป็นเท็จที่เป็นบทลงโทษโดยทั่วไป โดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะกระทำความผิดโดยมีเจตนาร้ายอันถือเป็นโครงสร้างความผิดที่สำคัญควบคู่กับองค์ประกอบภายนอกทางความผิดที่ต้องมีควบคู่กัน โดยมีทั้งเจตนาธรรมดาและเจตนาพิเศษอันเป็นบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนา อันตรงกับภาษาอังกฤษที่ว่า An act does not make a different guilty without a guilty mind. ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในที่เป็นตัวยืนยันว่าผู้กระทำความผิดมีความผิด แต่เมื่อพิจารณาถึงผลการกระทำแล้วนั้นจะพบว่าเมื่อมีการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเกิดขึ้นและผลที่เกิดขึ้นมีพฤติการณ์ความรุนแรงในการสร้างความเสียหายอย่างมหาศาล และเมื่อเทียบกับบทลงโทษทางอาญาที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทางผู้วิจัยพิจารณาแล้วไม่สมสัดส่วนที่ผู้กระทำความผิดพึงจะได้รับเพราะการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลได้สร้างความเสียหายให้ประเทศอย่างมหาศาล อีกทั้งกระทบถึงความต่อประเทศร้ายแรงเทียบเท่ากับการก่อการร้าย และเมื่อคำนึงผลตอบแทนที่ผู้กระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดมุ่งกระทำความผิดเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ดังกล่าวย่อมทำให้ตัดสินใจกระทำความผิดหรือกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกและแนวคิดทฤษฎีในการกำหนดเหตุการณ์ การกำหนดโทษให้ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องมาจากเหตุการณ์ อันมาจากแนวคิดที่ว่ากำหนดโทษจะต้องเป็นการกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนกับความผิดและสภาพแห่งความผิด เนื่องจากความผิดความร้ายแรงของความผิดที่ก่อนนั้นต้องนำพฤติการณ์ความร้ายแรงของการกระทำหรือผลกระทบบที่เกิดขึ้นนำมาพิจารณาในการกำหนดโทษ ในเรื่องการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษหนักขึ้นจากการกระทำที่ผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น ที่มุ่งให้เห็นว่าการกำหนดให้การปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลสมควรที่จะกำหนดให้เป็นเหตุการณ์เมื่อนำสัดส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นมาพิจารณาว่าการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นควรมีบทลงโทษที่แตกต่างจากบทบัญญัติที่กำหนดโทษโดยทั่วไปไปตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้น ก็เนื่องมาจากพฤติการณ์ของการกระทำมีความร้ายแรงและผลประโยชน์ที่ได้รับมีจำนวนมากจนทำให้ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดโดยและไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งการกำหนดโทษเพิ่มขึ้นต้องตามระดับความร้ายแรงนั้นและขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการกระทำความผิดว่าเสียหายเพียงใด ก็ย่อมที่จะมีบทลงโทษที่ร้ายแรงตามมา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้หรือไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีก เมื่อพิจารณาถึงความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลพบว่าเป็นไปตามหลักปัจจัยในการกำหนดเหตุการณ์

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การใช้สินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์ได้เริ่มเป็นที่นิยมและมีแนวโน้มในการทำธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์เพิ่มสูงขึ้นในการนำไปใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและการให้บริการต่าง ๆ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเป็นเงินจริง และในปัจจุบันร้านค้าใหญ่ได้ยอมรับการบิทคอยน์เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้ามากขึ้น รวมไปถึงการให้บริการ Bitcoin Atm อันเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าในการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลแทนเงินตราจริง

จากความก้าวหน้าดังกล่าวทำให้ประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายที่ออกมารองรับสถานะของสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 อันเป็นกฎหมายที่รองรับสถานะของสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องการบังคับใช้ในกรณีสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นได้มีการปลอมและการแปลงผ่านซอฟต์แวร์ในระบบคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาถึงกฎหมายอาญาในการพิจารณาถึงปัญหาดังกล่าวว่ามีบทบัญญัติทางกฎหมายที่ครอบคลุมถึงหรือไม่

1. เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัลตามการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์นั้นเมื่อพิจารณาความหมายเงินตราตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 อันเป็นบทบัญญัติที่ให้คำนิยามเงินตราที่ใช้ในประเทศไทย ทำให้บิทคอยน์ไม่มีสถานะเป็นเงินตราตามกฎหมายไทย แต่เป็นเพียงตัวกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่มีลักษณะคล้ายเงินตราแต่ไม่ใช่เงินตรา และในการพิจารณาว่าบิทคอยน์เมื่อได้มีการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเกิดขึ้นจะนำบทบัญญัติทางอาญาในเรื่องการปลอมและการแปลงเงินตราตามมาตรา 240-249 มาบังคับใช้นั้น ย่อมกระทำไม่ได้เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญานั้นได้ใช้คำนิยามเกี่ยวกับเงินตราเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ดังนั้นจึงไม่ทำให้บิทคอยน์มีสถานะเป็นเงินตรา และเมื่อมีการปลอมและแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์เกิดขึ้นย่อมไม่เข้าองค์ประกอบความผิดฐานปลอมและแปลงเงินตามประมวลกฎหมายอาญาและไม่เป็นความผิดตามมาตรา 9 อันเป็นความผิดฐานทำ จำหน่าย หรือนำมออกมาใช้ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายแทนเงินตรา

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561

ตามที่ประเทศไทยได้มีการออกพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 อันเป็นบัญญัติให้สินทรัพย์ดิจิทัลมีสถานภาพบังคับใช้ได้ตามกฎหมายและกำหนด สถานภาพของสินทรัพย์ดิจิทัลให้มีตัวตนตามกฎหมายอันเป็นการกำหนดประเภทและการดำเนิน กิจกรรมการประกอบธุรกิจอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลแต่ไม่มีบัญญัติเกี่ยวกับการปลอมหรือการ แปลงสินทรัพย์ดิจิทัล

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสิน ทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

การบังคับใช้การปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์นั้น ในปัจจุบันมี เพียงบทบัญญัติตาม มาตรา 14 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพียงมาตราเดียวที่เป็นบทลงโทษเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ ดิจิทัล แต่บทบัญญัติมาตราดังกล่าวเป็นเพียงบทบัญญัติที่ใช้ในการควบคุมการปลอมหรือการแปลง ความผิดคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป อันยังไม่ครอบคลุมถึงการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลที่ ควรจะบัญญัติไว้เป็นพิเศษ

4. วิเคราะห์การบัญญัติบทลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ ดิจิทัล

แต่เนื่องมาจากความรุนแรงและผลกระทบเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ ดิจิทัล ได้สร้างความเสียหายต่อผู้ได้รับความเสียหายอย่างมหาศาล อีกทั้งผู้กระทำความผิดยังใช้ ช่องว่างเกี่ยวกับกฎหมายที่ยังไม่ชัดเจนในการบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดการปลอมหรือการแปลง สินทรัพย์ดิจิทัล ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 รวม ไปถึงสัดส่วนในการที่ผู้กระทำความผิดได้รับเมื่อกระทำความผิดนั้นแล้วนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงคอมพิวเตอร์โดยทั่วไปกับการกระทำความผิด เกี่ยวกับการปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น ไม่สมควรที่จะใช้บทลงโทษเช่นเดียวกับการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป เพราะความเสียหายของ การปลอมและการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น โดยพฤติการณ์มีความรุนแรงเทียบเท่ากับการก่อการ ร้าย และส่งผลกระทบในระดับประเทศ จึงใช้บทลงโทษทั่วไปไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการที่สินทรัพย์ดิจิทัลประเภทบิทคอยน์เป็นธุรกรรมที่ได้รับความนิยมในอนาคต โดยผู้ใช้สามารถเข้าถึงระบบได้ง่ายโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและจากการที่เข้าถึงได้ง่ายนั้นย่อม อาจเป็นช่องทางให้ผู้ที่มีเจตนาร้ายที่จะใช้ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือมีความถูกต้องจากผู้ที่มีงมงาย

ปลอมหรือแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลโดยการสร้างซอฟต์แวร์ปลอมที่ทำให้เป็นที่เข้าใจว่าได้ดำเนินธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลจริง ดังนั้นประเทศไทยจึงควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายให้มีความครอบคลุมและชัดเจน

1. การบัญญัติในเรื่องการปลอมหรือการแปลงเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญาอาจได้บัญญัติให้เป็นเหตุยกเว้นโทษเกี่ยวกับการปลอมหรือแปลงสินทรัพย์ดิจิทัล ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

2. ในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561 อันเป็นบทเฉพาะที่ได้บัญญัติถึงสินทรัพย์ดิจิทัลในการกำหนดให้สินทรัพย์ดิจิทัลมีสถานะตามกฎหมายและรองรับในการให้อำนาจในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล อาจเพิ่มเป็นบทลงโทษเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงทรัพย์สินดิจิทัลอันบทลงโทษนั้นก็เป็นผลดีที่จะทำให้ตอบสนองต่อความเป็นในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินครอบคลุม

3. การบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นบทลงโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 (1) และ(2) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเพิ่มให้เป็นบทลงโทษในวรรคสองที่ได้บัญญัติเป็นบทเพิ่ม โทษที่คำนึงถึงสัดส่วนการกระทำความผิดและความเสียหายจากการกระทำความผิด

4. ประเทศไทยควรที่จะปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยอาจมีการออกพระราชกำหนดที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลอันเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นรุนแรงและมีเงินจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด อีกทั้งผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างแท้จริงที่ทำให้เกิดความเสียหายโดยใช้ความหลงเชื่อหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้เสียหายในการสร้างความเสียหายให้ผู้หลงเชื่อ

บรรณานุกรม

- กฤษฎา สังขมณี. (2552). *การเงินและการธนาคาร*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง. (2557). *Bitcoin สกุลเงินดิจิทัล: บทเรียนใหม่เปลี่ยนโลกการเงินและภัยคุกคามมั่นคง*. กรุงเทพฯ: กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง.
- กสิกรไทย. (2557). *Bitcoin...เงินยุคดิจิทัล กับหลากหลายความเสี่ยงที่ต้องคำนึงถึง*. กรุงเทพฯ: ธนาคารกสิกรไทย.
- กัณฑ์ ศรีชาติ. (2556). *เงินเสมือน (Virtual Currency) ต่างจากเงินจริงอย่างไร*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- กุลธิดา อาธิเจริญสุข. (2560). *การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับฟิชซิง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2552). *นิติปรัชญา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จรินทร์ เทศวานิช. (2518). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงิน*. กรุงเทพฯ: พันนี้พับบริชซิง.
- จรินทร์ เทศวานิช. (2545). *การเงินและการธนาคาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิตติ ตังศภัทย์. (2548). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1*. กรุงเทพฯ: จีรรัชการพิมพ์.
- จุฑารัตน์ ชวดนุช. (2557). *ปัญหากฎหมายในการนำบทกอนันมาใช้สำหรับทำธุรกรรมออนไลน์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ใจทิพย์ อุโพพานิช. (มีนาคม 2535). *ธนบัตรไทยในอดีต*. กรุงเทพฯ: หลักเมือง.
- ฉัตรปวีณ์ ตรีปชชาลวงศ์. (2557). *Bitcoin เงินสกุลใหม่ในโลกไซเบอร์ที่ไทยไม่ยอมรับ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทย์ยุทธศาสตร์อสมท.
- ชมรมลูกพ่อขุน. (2558). *นิติปรัชญา*. กรุงเทพฯ: ชมรมลูกพ่อขุน.
- ชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี. (2549). *ระบบเงินตราเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นศึกษากรณีเบ็ญกุดชุม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ณรรณ โปธิ์พัฒนชัย. (2561). *Cryptocurrency สำหรับนักกฎหมาย ตอนที่ 5 การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: กองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- ณรรณ โปธิ์พัฒนชัย. (2561). *Cryptocurrency สำหรับนักกฎหมาย ตอนที่ 5 การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

- ชนาคร วันมหาชัย. (2560). *กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.laslaws.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538722841&Ntype=2>
- บุญเกิด งอกคำ. (2526). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเหรียญกษาปณ์ ชนบัตร และทุนสำรองเงินตรา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ฝ่ายกฎหมายและพัฒนาสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). *สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์.
- พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561. (2561, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 43-68.
- เพชรินทร์ หงส์วัฒนกุล และรังสิมา บุญชาติพิชัย. (2557). *บทความเรื่อง "เงินในโลกดิจิทัล"*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561. (2561). *สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561*. (2561). กรุงเทพฯ: ก.ล.ต.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. (2550, 10 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1-9.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560, 23 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 24-35.
- รองพล เจริญพันธุ์. (2529). *นิติปรัชญา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรัญญา อุมากุศลศรีม. (2557). *วิกิตำนา MiGox สะท้อนวงการ "เงินดิจิทัล" และ "เงินกระดาษ" ทั่วโลก*. ม.ป.ท.
- วีรชัย สมิตาสิน. (2550). *หนังสือเหรียญกษาปณ์ไทย พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: เชียว เชื้อะ กี่.
- วุฒิชัย เต็งพงศธร. (2552). *หลักกฎหมายห้ามย้อนหลังในประมวลกฎหมายอาญา*. *วารสารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติวิชาการ*, 13(25), 67-79.
- สถิตย์ ไพเราะ. (2553). *รวมคำบรรยายเนติบัณฑิตยสภา ภาคหนึ่ง สมัยที่ 63 ปีการศึกษา 2553*. กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.
- สมยศ เชื้อไทย. (2561). *นิติปรัชญาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุนเดี คงเทพ. (2558). *คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: ปณรัชช.
- สุพิศ ปราณิตพลกรัง. (2560). *หลักและทฤษฎีกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- สุรศักดิ์ สีขลิทธิวัฒนกุล. (2555). *คำอธิบายเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- อนันต์ ลิขิตชนสมบัติ. (2557). *มาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในคดีสิ่งแวมดล่อม*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม.
- อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2552). *ทฤษฎีอาญา*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อภิรัตน์-พรทิพย์ เพชรศิริ. (2521). *ขอบเขตทางกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา หล่อตระกูล. (2558). *เงิน: ความหมายและความสำคัญ*. พระนครศรีอยุธยา: ราชภัฏกรุงเก่า.
- อัญญา เหมือนนาค, ธนพล พุกเสิ่ง, ระดม เจือจันทร์ และศิริปัฐ บัญครอง. (2558). *Bitcoin: สกุดเงินของการเข้ารหัสที่น่าจับจ้อง*. ม.ป.ท.
- อิทธิพันธ์ อนุรักษโอฟาร. (2556). *เงินตราไทย*. นครนายก: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก.
- อุทัย อาทิวะช. (2558). *ทฤษฎีอาญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. กรุงเทพฯ: วี.เจ.พรินต์ติ้ง.
- Anthonopoulod, A. M. (2010). *Mastering bitcoin*. n.p.
- Apaiyanukorn, P. (2015). *Anti-laundering against virtual currency in of using bitcoin*.
Bangkok: Thammasat University.
- Developments in banking law. (n.d.). *Bitcoin and money laundering*. n.p.
- Financial Consumer Agency of Canada. (2017). *Digital currency*. Candana: Government of Candana.
- Government of Candana. (2014). *Currency act*. Toronto: Government of Candana.
- Johnson, E. (2007, 20 June). *Digital currency: Legal and practical implications for forensic investigations and the forensic*. Toronto: University of Toronto.
- Lipsey, R. G. (1981). *Economics*. New York: Harper & Row.
- Mckenzie, B. (2017). *Bitcoin to be regulated in Australia*. n.p.
- Michelle, K. (2014). *Bitcoins - virtual currency*. n.p.
- Mullan, P. (2014). *The digital currency callange: Shapinf online payment systems through*.
New York: Financial Regulations.
- Samuelson, P. A. (1980). *Economics*. New York: McGraw.
- Shum, V. (n.d.). *Regulatind digital currencies: A study on bitcoin*. Toronto: University of Toronto.
- Zetter, K. (2014). *FBI Fears bitcoin's popularity with criminals*. n.p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงาน
เข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์
หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรและ

(๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

หมวด ๒

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๓) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๔) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔ (๔) (๕) (๖) (๓) และ (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๔ (๔) (๕) (๖) (๓) และ (๔) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๔ (๔) (๕) (๖) (๓) และ (๔) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๔ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๔ (๔) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้ยาวนานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีคำสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้

ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการ นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การให้บริการสิ้นสุดลง

ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์ หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการจับ ควบคุม กั้น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีมีอำนาจร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่วันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ และลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๑ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๒/๑ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจสังเกตเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย

ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๖/๑ ในคดีความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(๑) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(๒) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(๓) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๖/๒ ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา ๑๖/๑ ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ ในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๗/๑ ความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖/๑ มาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิด หรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รีบรวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ดำเนินการตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงาน

เจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้

มาตรา ๑๙ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

(๑) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ ในภาค ๒ ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ

ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์ จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ มีคำสั่ง ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติ ว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชน ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กรรมการ ได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้อื่นให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรี ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือ ลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการ ทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความ เห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงาน ให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยมีชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วย

การสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ในการกำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมาก คุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๓๑ ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

- (๑) การสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๒๐
- (๓) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑

พระราชกำหนด
การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล
พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อให้การกำกับและการควบคุมการดำเนินกิจกรรมและการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้การดำเนินกิจกรรมและการประกอบธุรกิจดังกล่าวมีความโปร่งใส อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศและการคุ้มครองผู้ลงทุนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“โทเคนดิจิทัล” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) กำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ

(๒) กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ และให้หมายความรวมถึงหน่วยแสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“สินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล

“ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า การประกอบธุรกิจตามประเภทดังต่อไปนี้

(๑) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

(๒) นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

(๓) ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล

(๔) กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

“ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า ศูนย์กลางหรือเครือข่ายใด ๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการจับคู่หรือหาคู่สัญญาให้ หรือการจัดระบบหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถทำความตกลงหรือจับคู่กันได้ โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงศูนย์กลางหรือเครือข่ายในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่า พร้อมจะให้บริการเป็นนายหน้าหรือตัวแทน เพื่อซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลให้แก่บุคคลอื่น โดยกระทำเป็นทางค้าปกติและได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่า พร้อมจะให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในนามของตนเองเป็นทางค้าปกติ โดยกระทำนอกศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่รวมถึงการให้บริการในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“ผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล” หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองลักษณะของโทเคนดิจิทัลที่จะเสนอขาย คุณสมบัติของผู้ออก และความครบถ้วนถูกต้องของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัล และร่างหนังสือชี้ชวน หรือข้อมูลอื่นใดที่เปิดเผยผ่านผู้ให้บริการดังกล่าว

“คณะกรรมการ ก.ล.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“สำนักงาน ก.ล.ต.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ไม่ให้ถือเป็น คริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๖ ในกรณีที่ต้องมีการส่งมอบ การโอน การยึดถือหรือส่งคืนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ให้ใช้คริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลประเภทและชนิดเดียวกัน และจำนวนเท่ากันแทนกันได้

มาตรา ๗ ให้ถือว่าผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัลตามพระราชกำหนดนี้เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มาตรา ๘ ในกรณีที่ต้องคำนวณราคาสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเงินไทย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดนี้จะรับคริปโทเคอร์เรนซีเป็นการตอบแทนหรือในการทำธุรกรรม แล้วแต่กรณี ให้รับได้เฉพาะคริปโทเคอร์เรนซีที่ได้มาจากการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือที่ได้ฝากไว้กับผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้เท่านั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

หมวด ๒

การกำกับและควบคุม

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการกำกับและควบคุมการออกและเสนอขายโทเคนดิจิทัลและการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีหน้าที่และอำนาจงานนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับและควบคุมสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้ หน้าที่และอำนาจดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกและเสนอขายโทเคนดิจิทัลและการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(๒) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับคำขออนุญาต การอนุญาต คำขอความเห็นชอบ การให้ความเห็นชอบ การยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัล การยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี การยื่นคำขอต่าง ๆ หรือการประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับความเห็นชอบ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชกำหนดนี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลอันอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อประโยชน์ของประชาชนในวงกว้าง ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. รายงานข้อเท็จจริงและประเมินผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการดำเนินการต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. มอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๒ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ก.ล.ต. และปฏิบัติงานอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้ หน้าที่และอำนาจดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ออกประกาศหรือคำสั่งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้

(๒) รับค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามพระราชกำหนดนี้

ค่าธรรมเนียมตาม (๒) ให้ตกเป็นของสำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๑๕ เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองผู้ลงทุน ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดและการลงโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลอื่นใดที่ได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

หมวด ๓

การเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้นำมาใช้บังคับกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัลประเภทที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ต่อประชาชน ผู้ออกโทเคนดิจิทัลที่ประสงค์จะเสนอขายโทเคนดิจิทัลดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. และให้กระทำได้เฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูล

การเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนต่อสำนักงาน ก.ล.ต. โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับโทเคนดิจิทัลที่ผู้เสนอขายได้ออกไว้แล้วและมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอขายเป็นการทั่วไปต่อประชาชนด้วย

การขอเสนอขายโทเคนดิจิทัลและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ ให้เสนอขายได้เฉพาะต่อผู้ลงทุนตามประเภทและภายใต้เงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ การเสนอขายโทเคนดิจิทัลจะกระทำต่อเมื่อแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับแล้ว และต้องเสนอขายผ่านผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. เท่านั้น

การมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวน การเผยแพร่ข้อมูลและการโฆษณาชี้ชวนเกี่ยวกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัล กระบวนการและหลักเกณฑ์ในการเสนอขายโทเคนดิจิทัล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

การให้ความเห็นชอบผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของโทเคนดิจิทัลหรือลักษณะการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับการยกเว้นการยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๑ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของผู้ขออนุญาตตามมาตรา ๑๗ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่เสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชนตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด โดยให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการดังกล่าวด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัลตามมาตรา ๑๙ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ภายหลังจากวันที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและ
ร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ตรวจพบว่าข้อความหรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูล
การเสนอขายโทเคนดิจิทัลและหนังสือชี้ชวนเป็นเท็จ หรือขาดข้อความที่ควรต้องแจ้งในสาระสำคัญ
อันอาจทำให้ผู้ลงทุนเสียหาย ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดง
รายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวน และมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น
ได้ในทันที

(๒) ในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ตรวจพบว่าข้อความหรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูล
การเสนอขายโทเคนดิจิทัลและหนังสือชี้ชวนคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญ หรือมีเหตุการณ์ที่มีผลให้ข้อมูล
ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและหนังสือชี้ชวนเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ
ทั้งนี้ อาจมีผลกระทบต่อความตัดสินใจในการลงทุนของผู้ลงทุน ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งระงับ
การมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนเป็น
การชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการดำเนินการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องและดำเนินการอื่นใดตามที่
สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนดเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการแก้ไขข้อมูลดังกล่าว และหากไม่ดำเนินการ
ตามที่กำหนด ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้นได้

(๓) ในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ตรวจพบว่าข้อความหรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูล
การเสนอขายโทเคนดิจิทัลและหนังสือชี้ชวนคลาดเคลื่อนในลักษณะอื่นที่ไม่ใช่กรณีตาม (๑) หรือ (๒)
ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ยื่นแบบดังกล่าวแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง และ
หากไม่แก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดง
รายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มี
การดำเนินการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง

การสั่งการของสำนักงาน ก.ล.ต. ตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการดำเนินการใด ๆ ของผู้เสนอ
ขายโทเคนดิจิทัลก่อนที่จะมีการสั่งการดังกล่าว และไม่กระทบถึงสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย
ของบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓

มาตรา ๒๓ ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖
แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๘๙/๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัลโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ การมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวน มิได้เป็นการแสดงว่าคณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงาน ก.ล.ต. ได้รับรองถึงความถูกต้องของข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและในหนังสือชี้ชวนดังกล่าว หรือได้ประกันราคาของโทเคนดิจิทัลที่เสนอขายนั้น

มาตรา ๒๕ ให้ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลจัดทำและส่งข้อมูลดังต่อไปนี้ ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๑) รายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน

(๒) ข้อมูลใด ๆ ที่อาจมีผลต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือโทเคนดิจิทัล หรือต่อการตัดสินใจลงทุน หรือต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาหรือมูลค่าของโทเคนดิจิทัล

หมวด ๔

ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

มาตรา ๒๖ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมการขออนุญาตและการอนุญาต ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ หรือเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของประชาชน ให้รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติในการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้

รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้บริหารของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๙ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลจะแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหารตามมาตรา ๒๘ ได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. เพิกถอนความเห็นชอบที่ได้ให้ไว้แล้วได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเสนอชื่อบุคคลอื่นแทนเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนความเห็นชอบ

มาตรา ๓๐ ในการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ก.ล.ต. ต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการรองรับการประกอบธุรกิจและความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ

(๒) ความปลอดภัยของทรัพย์สินของลูกค้า

(๓) การรักษาความปลอดภัยจากการโจรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการโจรกรรมหรือเหตุอื่น ๆ

(๔) การมีระบบบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการและจัดให้มีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ให้ความเห็นชอบ

(๕) การมีมาตรการการรู้จักลูกค้า การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการฟอกเงิน

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลมีการเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องจัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าแยกแต่ละรายและต้องเก็บรักษาทรัพย์สินแยกออกจากทรัพย์สินของตนโดยไม่อาจนำไปใช้เพื่อการอื่นใดได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ให้ทรัพย์สินของลูกค้าที่อยู่ในบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลยังคงเป็นทรัพย์สินของลูกค้า

เมื่อผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามวรรคหนึ่ง ตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือถูกทางการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมายอื่นสั่งระงับการดำเนินกิจการบางส่วนหรือทั้งหมด ให้นำความในมาตรา ๑๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ

ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

การเลิกประกอบธุรกิจ การเพิกถอนการอนุญาตประกอบธุรกิจ และการห้ามการทำธุรกรรม

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใดประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจตามประเภทที่ได้รับอนุญาต ให้ยื่นขออนุญาตเลิกประกอบธุรกิจต่อรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๓๓ เมื่อผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใดเลิกประกอบธุรกิจ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นทำการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล ชำระราคา ส่งมอบรายการที่ค้างอยู่ หรือดำเนินการใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และภายในระยะเวลาที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด

มาตรา ๓๔ เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไม่ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด หรือหยุดประกอบธุรกิจเกินกว่าเวลาที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด ให้รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตประกอบธุรกิจของผู้นั้นได้

รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของลูกค้าด้วยก็ได้

มาตรา ๓๕ เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลมีฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ในการนี้ คณะกรรมการ ก.ล.ต. จะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจนั้นด้วยก็ได้

หากผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลยังคงฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามวรรคสอง หรือกระทำความผิดซ้ำอีก รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจพิจารณาเพิกถอนการอนุญาต ในการนี้ รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งให้ผู้ประกอบการที่ถูกเพิกถอนการอนุญาตนั้น ต้องปฏิบัติตามหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของลูกค้าก่อนก็ได้

มาตรา ๓๖ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใดมีฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน และผู้ประกอบการนั้นไม่สามารถแก้ไขฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานดังกล่าวได้ ให้รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตได้ ในการนี้ รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งให้ผู้ประกอบการที่ถูกเพิกถอนการอนุญาตนั้นต้องปฏิบัติตามหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของลูกค้าด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ทำธุรกรรม การดำเนินกิจการ หรือการดำเนินการใดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินหรือระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศห้ามผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลทำธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล หรือสั่งระงับการดำเนินกิจการหรือการดำเนินการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้

ในการนี้ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของลูกค้าด้วยก็ได้

หมวด ๖

การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

มาตรา ๓๘ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีการซื้อขายในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดนี้

การซื้อขายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

มาตรา ๓๙ ในหมวดนี้

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้จัดการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการบริหารงานของผู้เสนอขาย โทเคนดิจิทัลไม่ว่าโดยพฤติกรรมหรือโดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า

(๑) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลหนึ่งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

(๒) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลหนึ่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือไม่ว่าเพราะเหตุอื่นใด

(๓) การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

“สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า สัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

“ข้อมูลภายใน” หมายความว่า ข้อมูลที่ยังมิได้มีการเปิดเผยต่อประชาชนเป็นการทั่วไป ซึ่งเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าของโทเคนดิจิทัล

“ผลกระทบต่อราคาสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า ผลกระทบที่ทำให้ราคาสินทรัพย์ดิจิทัลสูงขึ้น ต่ำลง คงที่ หรือเป็นการพยุราคาสินทรัพย์ดิจิทัล

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้บุคคลใดบอกกล่าว เผยแพร่ หรือให้คำรับรองข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความอันอาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ลักษณะหรือสาระสำคัญของโทเคนดิจิทัล หรือราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยประการที่น่าจะทำให้มีผลกระทบต่อราคาสินทรัพย์ดิจิทัลหรือต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้บุคคลใดวิเคราะห์หรือคาดการณ์ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ลักษณะหรือสาระสำคัญของโทเคนดิจิทัล หรือราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยนำข้อมูลที่รู้ว่าเป็นเท็จหรือไม่ครบถ้วนอันอาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญ มาใช้ในการวิเคราะห์หรือคาดการณ์หรือละเลยที่จะพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว หรือโดยบิดเบือนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์หรือคาดการณ์ และได้เปิดเผยหรือให้ความเห็น

เกี่ยวกับการวิเคราะห์หรือคาดการณ์นั้นต่อประชาชนโดยประการที่น่าจะทำให้มีผลกระทบต่อราคาสินทรัพย์ดิจิทัลหรือต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล

มาตรา ๔๒ ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวข้องกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือลักษณะหรือสาระสำคัญของโทเคนดิจิทัล กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ซื้อหรือขายโทเคนดิจิทัล หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัลไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่

(ก) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่งศาล หรือคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

(ข) เป็นการปฏิบัติตามภาระผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัล ที่ทำขึ้นก่อนที่ตนจะรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวข้องกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือลักษณะหรือสาระสำคัญของโทเคนดิจิทัล

(ค) เป็นการกระทำโดยตนมิได้เป็นผู้รู้เห็นหรือตัดสินใจ แต่ได้มอบหมายให้ผู้อื่นได้รับอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายให้จัดการเงินทุนหรือการลงทุน ตัดสินใจในการซื้อหรือขายโทเคนดิจิทัล หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัลนั้น หรือ

(ง) เป็นการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๒) เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมและไม่ว่าด้วยวิธีใด โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายโทเคนดิจิทัล หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัล ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๔๒

(๑) กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล

(๒) พนักงานหรือลูกจ้างของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล หรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น และให้รวมถึง

พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าวที่อยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น

(๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ก.ล.ต. หรือศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ

มาตรา ๔๔ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายโทเคนดิจิทัลหรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัลที่ผิดไปจากปกติวิสัยของตนเป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๔๒

(๑) ผู้ถือโทเคนดิจิทัลเกินร้อยละห้าของโทเคนดิจิทัลที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดในแต่ละรุ่นของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลโดยให้นับรวมโทเคนดิจิทัลที่ถือโดยคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือโทเคนดิจิทัล

(๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกิจการในกลุ่มของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายในได้

(๓) บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลตามมาตรา ๔๓

(๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลตามมาตรา ๔๓

(๕) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาของบุคคลตามมาตรา ๔๓ หรือบุคคลตาม (๓) หรือ (๔)

กิจการในกลุ่มของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลตาม (๒) หมายความว่า บริษัทใหญ่ บริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลรวมทั้งพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลเกี่ยวกับการสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลหรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้ารายใดของผู้ประกอบธุรกิจนั้น กระทำการดังต่อไปนี้ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่นในประการที่น่าจะทำให้ลูกค้ารายดังกล่าวเสียประโยชน์

(๑) ส่ง แก๊ซ หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลหรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น โดยใช้โอกาสดำเนินการก่อนที่ตนจะดำเนินการตามคำสั่งของลูกค้ารายดังกล่าวแล้วเสร็จ

(๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งของลูกค้ารายดังกล่าวให้แก่บุคคลอื่น โดยรู้หรือควรรู้ว่าบุคคลนั้นจะอาศัยข้อมูลดังกล่าวเพื่อทำการส่ง แก๊ซ หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลหรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นได้ก่อนที่ตนจะดำเนินการตามคำสั่งของลูกค้ารายดังกล่าวแล้วเสร็จ

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล อันเป็นการทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล

(๒) ส่งคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล ในลักษณะต่อเนื่องกัน โดยมุ่งหมายให้ราคาสินทรัพย์ดิจิทัลหรือปริมาณการซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด

มาตรา ๔๗ มิให้นำมาตรา ๔๖ มาใช้บังคับแก่การซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการกระหาดังต่อไปนี้ เป็นการกระทำอันเป็นการทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลตามมาตรา ๔๖ (๑) หรือเป็นการกระทำที่ทำให้ราคาสินทรัพย์ดิจิทัลหรือปริมาณการซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาดตามมาตรา ๔๖ (๒) แล้วแต่กรณี

(๑) ซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งในที่สุดบุคคลที่ได้ประโยชน์จากการซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลยังคงเป็นบุคคลคนเดียวกัน

(๒) ส่งคำสั่งซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเองหรือบุคคลซึ่งร่วมกันกระทำการ ได้ส่งขายหรือจะส่งขายสินทรัพย์ดิจิทัลเดียวกัน ในจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกัน และภายในเวลาใกล้เคียงกัน

(๓) ส่งคำสั่งขายสินทรัพย์ดิจิทัลโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเองหรือบุคคลซึ่งร่วมกันกระทำการ ได้ส่งซื้อหรือจะส่งซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลเดียวกัน ในจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกัน และภายในเวลาใกล้เคียงกัน

(๔) ส่ง แก๊ซ หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลในช่วงก่อนเปิดหรือช่วงก่อนปิดศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยมุ่งหมายให้ราคาเปิดหรือราคาปิดของสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นสูงหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

(๕) ส่ง แก๊ซ หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของบุคคลอื่น ซึ่งมีผลทำให้บุคคลอื่นต้องส่งคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัล ในราคาที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

มาตรา ๔๙ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้กระทำการดังต่อไปนี้ เป็นตัวการในการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๖

(๑) เปิดบัญชีธนาคาร บัญชีกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดร่วมกันเพื่อการชำระราคาหรือรับชำระราคาที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

(๒) ยอมให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์จากบัญชีธนาคาร บัญชีกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดของตนเพื่อการชำระราคาหรือรับชำระราคาที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

(๓) ยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของตน

(๔) ชำระราคาหรือรับชำระราคาค่าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลแทนกัน

(๕) นำเงินหรือทรัพย์สินอื่นมาวางเป็นประกันในการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลแทนกัน

(๖) ยอมให้บุคคลอื่นรับประโยชน์หรือรับผิดชอบในการชำระราคาที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของตน หรือ

(๗) โอนหรือรับโอนสินทรัพย์ดิจิทัลระหว่างกัน

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้บุคคลใดส่ง แก๊ซ หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายสินทรัพย์ดิจิทัลเข้าไปในระบบซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยรู้หรือควรรู้ว่า การกระทำดังกล่าวนี้น่าจะทำให้ราคาสินทรัพย์ดิจิทัลหรือปริมาณการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลผิดไปจากสภาพปกติของตลาด และเป็นเหตุให้ระบบซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลล่าช้าหรือหยุดชะงัก

หมวด ๗

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจหรือสถานที่ตั้งของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล รวมทั้ง เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือผู้ให้บริการระบบเสนอขาย โทเคนดิจิทัล หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือ ด้วยเครื่องมืออื่นใด ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล เพื่อตรวจสอบหลักฐานหรือข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขาย โทเคนดิจิทัลหรือกิจการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล

(๔) เข้าไปในสถาบันการเงินหรือสถานที่ใดในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อทำการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่นที่อาจ เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชกำหนดนี้

(๕) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสาร หลักฐาน หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี ทั้งนี้ การออก คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และสิทธิของผู้ถูกยึดหรืออายัดนั้น

(๖) สั่งให้กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล ผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล หรือผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของ บุคคลดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใด มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นเกี่ยวกับกิจการ การดำเนินงาน สินทรัพย์และหนี้สินของบุคคล ดังกล่าว หรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง ด้วยก็ได้

(๗) สั่งให้บุคคลใด ๆ ที่ทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลกับหรือผ่านผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมดังกล่าว

(๘) สั่งให้บุคคลใด ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) (๒) หรือ (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๗) และ (๘) จะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ต้องการตรวจสอบ และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ก่อน โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้บุคคลดังกล่าวสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้

มาตรา ๕๒ เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลหรือกฎหมายอื่นในทำนองเดียวกันของต่างประเทศร้องขอ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมหรือตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลหรือกฎหมายอื่นในทำนองเดียวกันของประเทศผู้ร้องขอ ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือในกรณีดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การให้ความช่วยเหลือนั้นต้องไม่ขัดต่อประโยชน์สาธารณะหรือการรักษาความลับของประเทศ

(๒) การกระทำซึ่งเป็นมูลกรณีของความช่วยเหลือนั้นเข้าลักษณะประเภทความผิดตามพระราชกำหนดนี้

(๓) หน่วยงานต่างประเทศที่ร้องขอความช่วยเหลือตกลงหรือยินยอมที่จะให้ความช่วยเหลือในทำนองเดียวกันเป็นการตอบแทนหากได้รับคำร้องขอจากสำนักงาน ก.ล.ต.

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้นำความในมาตรา ๕๑ และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ พยานหลักฐานที่ได้มาตามความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างประเทศกับสำนักงาน ก.ล.ต. ให้นำมาใช้อ้างเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีที่พึงได้

มาตรา ๕๔ ข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ส่งมอบในการกล่าวโทษผู้กระทำผิด พนักงานสอบสวนอาจนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนคดีอาญาได้

มาตรา ๕๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๘

โทษทางอาญา

มาตรา ๕๗ ผู้ใดเสนอขายโทเคนดิจิทัลโดยฝ่าฝืนหรือไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือเสนอขายโดยไม่กระทำผ่านผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัลตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของราคาขายของโทเคนดิจิทัลทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้ เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดเสนอขายโทเคนดิจิทัลโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๙ ผู้ใดแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ในสาระสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของราคาขายของโทเคนดิจิทัลทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้ เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท

มาตรา ๖๐ ผู้ใดเสนอขายโทเคนดิจิทัลโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดเสนอขายหรือขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชนก่อนที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนที่ยื่นไว้ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ตามมาตรา ๑๙ มีผลใช้บังคับ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินหนึ่งเท่าของราคาขายของโทเคนดิจิทัลทั้งหมด ซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้ เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชนในระหว่างที่สำนักงาน ก.ล.ต. สั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของราคาขายของโทเคนดิจิทัลทั้งหมดซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้ เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๔ ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๕ ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลใดมีหน้าที่จัดทำหรือส่งข้อมูลตามมาตรา ๒๕ แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๖๗ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไข หรือคำสั่ง หรือประกาศตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ วรรคสอง มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๘ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลใดไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือวิธีการตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๗๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๕ หรือ มาตรา ๔๖ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๒) หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ กรณีความผิดตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดได้รับหรือพึงได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดนั้น ให้ปรับเป็นเงิน ไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ ทั้งนี้ ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าค่าปรับขั้นต่ำที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๑ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๓ ผู้ใดยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้ กับผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดที่ใช้ชำระราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลได้ เพื่อปกปิดตัวตนของบุคคลที่ใช้บัญชีดังกล่าว ในประการที่บุคคลนั้นอาจนำบัญชีไปใช้ในการกระทำ อันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลตามหมวด ๖ การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรม เกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดใช้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้กับผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดของบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการอันไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดตามมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ หรือ มาตรา ๗๓ ให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ชดใช้เงินในจำนวนที่เท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการกระทำความผิดนั้น โดยให้ตกเป็นของแผ่นดิน

(๒) ห้ามเข้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

(๓) ห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ ดิจิทัลภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

(๔) ชดใช้ค่าใช้จ่ายของสำนักงาน ก.ล.ต. เนื่องจากการตรวจสอบการกระทำความผิดนั้น คืนให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต.

หากผู้กระทำความผิดไม่ชดใช้เงินตาม (๑) หรือค่าใช้จ่ายตาม (๔) ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดี โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ถือว่าสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๗๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๖ ผู้ใดแจ้งข้อความหรือให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือสำนักงาน ก.ล.ต. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ในการปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการยึดหรืออายัด หรือรักษาสิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน เอกสาร หรือข้อมูลใด ๆ อันพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึด อายัด รักษาไว้ หรือสั่งให้ส่งเพื่อเป็นพยานหลักฐานหรือเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามพระราชกำหนดนี้ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะรักษาทรัพย์สิน เอกสาร หรือข้อมูลนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นส่งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบันทึกการยินยอมที่กำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งตามมาตรา ๔๘ (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่กำหนดมาตรการลงโทษตามมาตรา ๗๔ (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๔๘ (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าผู้ใดให้บริการกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๐ โดยรู้หรือควรรู้ว่ามีกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งตามบันทึกการยินยอม หรือโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๘๒ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามมาตรา ๔๙ โดยทุจริต หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิด

ความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากประชาชน ผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือ ทำลายเอกสารสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๓ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าวหรือทรัพย์สินที่นิติบุคคลดังกล่าว เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๔ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ ครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของนิติบุคคลดังกล่าว หรือซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของ รวมอยู่ด้วย เปียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๕ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน อันนิติบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ดูแลหรือที่อยู่ในความครอบครองของนิติบุคคลนั้น ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๘๖ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ รู้ว่าเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าว หรือเจ้าหน้าที่ของบุคคลอื่นซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหน้าที่ นิติบุคคลนั้นบังคับการชำระหนี้จากนิติบุคคล ใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้

(๑) ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น หรือ

(๒) แกล้งให้นิติบุคคลนั้นเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง

ถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๗ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรถูกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๘ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ตามมาตรา ๘๙ กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชีเอกสาร หรือหลักประกัน ของนิติบุคคลดังกล่าว หรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคลดังกล่าว

(๒) ลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของนิติบุคคลหรือที่เกี่ยวกับ นิติบุคคลนั้น หรือ

(๓) ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง

ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้นิติบุคคลดังกล่าว หรือผู้ลงทุนในโทเคนดิจิทัล ขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๙ นิติบุคคลตามมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ ให้หมายความถึงนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายโทเคนดิจิทัลจาก สำนักงาน ก.ล.ต. ตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(๒) ผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. ตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง

(๓) ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๙๐ ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดตามที่บัญญัติในมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไม่ว่าจะด้วยการใช้ สั่ง ชูเชิญ จ้าง หรือ ด้วยวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๙๑ ผู้ใดกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก ในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดตามที่บัญญัติในมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไม่ว่าจะก่อนหรือขณะกระทำความผิด ต้องระวางโทษ ตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น เว้นแต่ผู้นั้นมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้น

มาตรา ๙๒ ผู้ใดล่วงรู้กิจการของบุคคลใดเนื่องจากการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดนี้หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ที่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ ที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดนี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไป เปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามหน้าที่

(๒) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๓) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

(๔) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ

สินทรัพย์ดิจิทัล

(๕) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของนิติบุคคลตามพระราชกำหนดนี้

(๖) การเปิดเผยแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลในด้านตลาดเงิน ตลาดทุน สินทรัพย์ดิจิทัล ผู้สอบบัญชี สินค้าหรือตัวแปรของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือหน่วยงานอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

(๗) การเปิดเผยเมื่อได้รับความเห็นชอบจากบุคคลดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๙๓ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยเหตุที่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของผู้ประกอบธุรกิจนั้น และเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเปิดเผยตามกรณีในมาตรา ๙๒ วรรคสอง

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๙๕ ความผิดตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคน โดยอย่างน้อยต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหนึ่งคน

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบ และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวน และภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๙

มาตรการลงโทษทางแพ่ง

มาตรา ๙๖ ให้การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ เป็นการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการ ลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นได้

(๑) แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๕

(๒) กระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑

(๓) ยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้กับ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดที่ใช้ชำระราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือใช้บัญชี ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใด ของบุคคลอื่น อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๓

การนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึง ความร้ายแรงของการกระทำ ผลกระทบต่อตลาด พยานหลักฐานที่อาจนำมาใช้พิสูจน์ความผิด และความคุ้มค่าในการดำเนินมาตรการนั้น

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในคดีเกี่ยวกับการ กระทำความผิดตามมาตรา ๙๖ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้สำนักงาน ก.ล.ต. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้ และ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเห็นสมควรใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง ให้สำนักงาน ก.ล.ต. แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบด้วย

มาตรา ๙๘ มาตรการลงโทษทางแพ่ง ได้แก่

(๑) ค่าปรับทางแพ่ง

(๒) ชดใช้เงินในจำนวนที่เท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๖

(๓) ห้ามเข้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินห้าปี

(๔) ห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบปี

(๕) ชดใช้ค่าใช้จ่ายของสำนักงาน ก.ล.ต. เนื่องจากการตรวจสอบการกระทำความผิดนั้นคืนให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๙๙ ให้คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชกำหนดนี้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๑๗/๕ มาตรา ๓๑๗/๖ มาตรา ๓๑๗/๗ มาตรา ๓๑๗/๘ มาตรา ๓๑๗/๙ มาตรา ๓๑๗/๑๐ มาตรา ๓๑๗/๑๑ มาตรา ๓๑๗/๑๒ มาตรา ๓๑๗/๑๓ และมาตรา ๓๑๗/๑๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาใช้บังคับกับมาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชกำหนดนี้โดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๐ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้ประกอบธุรกิจอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับและเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ หากจะดำเนินกิจการต่อไปให้ยื่นคำขออนุญาตตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการนำคริปโทเคอร์เรนซี และโทเคนดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน รวมถึงนำมาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล แต่ยังไม่มีความหมายที่กำกับหรือควบคุมการดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย ซึ่งทำให้มีการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อกำหนดให้มีการกำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีมาทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีศักยภาพมีเครื่องมือในการระดมทุนที่หลากหลาย รวมทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ และป้องกันมิให้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจนไปใช้ประโยชน์หรือกระทำการใดในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงประชาชนหรือที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เงินตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๐๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

เป็นปีที่ ๑๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) พระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๔๗๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) พระราชบัญญัติเงินตราแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๓

(๓) พระราชบัญญัติเงินตราแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๖) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๘๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๘) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๙) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๐) พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ รก.๒๕๐๑/๖๕/๔๐๙/๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑๑) พระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑

สำนักงาน ๒ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุนการเงิน”^๓ หมายความว่า กองทุนการเงินระหว่างประเทศตามข้อตกลงว่าด้วย

สำนักงาน กองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก

“ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรอง”^๔ หมายความว่า ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรองที่ออกตาม

กฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ

“ซื้อหรือขายทันที” หมายความว่า ซื้อหรือขายโดยโอนตามคำสั่งทางโทรเลข

“หลักทรัพย์ต่างประเทศ” หมายความว่า

(๑) หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศหรือของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

(๒) หลักทรัพย์ที่รัฐบาลต่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกค้าประกันการชำระหนี้ตามหลักทรัพย์นั้น

(๓) ตราสารที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกออกให้เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วมกับการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกในการให้กู้ยืมเงินแก่รัฐบาลสมาชิก หรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกตามจำนวนดังระบุไว้ในตราสารนั้น

“อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด” หมายความว่า ความยิ่งหย่อนแห่งน้ำหนักและเนื้อโลหะของเหรียญกษาปณ์จากอัตราที่กำหนด

“เงินตราที่พึงเปลี่ยนได้” หมายความว่า เงินตราของประเทศที่รับปฏิบัติแล้วตามพันธะที่ตั้งไว้ตามหมวด ๘ แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

“ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน” หมายความว่า ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงินที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

“พนักงานเจ้าหน้าที่”^๕ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^๒ มาตรา ๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๖

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “กองทุนการเงิน” แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

สำนักงาน เงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรอง” แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑

^๕ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
อำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
สำนักงาน กฏกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการหมวด ๑ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เงินตราและหน่วยของเงินตรา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๖ เงินตราได้แก่เหรียญกษาปณ์และธนบัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๗ หน่วยของเงินตราเรียกว่า “บาท” หนึ่งบาทแบ่งเป็นหนึ่งร้อยสตางค์
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คำว่า “บาท” นั้น จะใช้เครื่องหมาย “บ.” แทนก็ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๘^๖ ค่าเสมอภาคของบาทได้แก่ค่าของบาทที่กำหนดโดยเทียบกับหน่วยสิทธิพิเศษ
ทองคำหรือเทียบกับเงินตราสกุลอื่น หรือเทียบกับค่าที่คำนวณได้จากเงินตราสกุลอื่นหลายสกุลรวมกัน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือเทียบกับหน่วยเทียบอื่นที่กองทุนการเงินกำหนดขึ้น การกำหนดค่าเสมอภาคของบาทดังกล่าวให้
กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ในกรณีที่มีการกำหนดค่าเสมอภาคของบาทตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุสมควร รัฐมนตรี
อาจประกาศให้ระงับใช้ค่าเสมอภาคของบาทชั่วคราว เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะประกาศให้ใช้ระบบ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การแลกเปลี่ยนเงินตราระบบใดตามที่เห็นสมควรในระหว่างนั้นด้วยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ในกรณีที่ไม่มีกำหนดค่าเสมอภาคของบาทตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้
ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราระบบใดได้ตามที่เห็นสมควรโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ จำหน่าย ใช้ หรือนำออกใช้ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายใด ๆ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
แทนเงินตรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๐^๗ ให้กระทรวงการคลังจัดทำและนำออกใช้ซึ่งเหรียญกษาปณ์
เหรียญกษาปณ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ละชนิด ราคา ที่นำออกใช้ ให้มีได้เพียงขนาดเดียว และ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จะมีขนาดเท่ากับเหรียญกษาปณ์ชนิด ราคา อื่นไม่ได้ เว้นแต่กรณีการจัดทำและนำออกใช้เป็นเหรียญ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กษาปณ์ที่ระลึก หรือเหรียญกษาปณ์ที่ใช้แทนเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
^๖ มาตรา ๘ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
^๗ มาตรา ๑๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชนิด ราคา โลหะ อัตราเนื้อโลหะ น้ำหนัก ขนาด ลวดลาย และลักษณะอื่นๆ (ถ้ามี) ของ เหรียญกษาปณ์รวมทั้งอัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ เหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไม่เกินจำนวนที่กำหนดโดย

สำนักงานกฎกระทรวงกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน

มาตรา ๑๒ เหรียญกษาปณ์ชำระหนี้ไม่เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

เหรียญกษาปณ์ต่อไปนี้เป็นเหรียญกษาปณ์ชำระหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เหรียญกษาปณ์ที่ถูกตัด หรือถูกตอก หรือถูกตี หรือถูกกระทำด้วยประการใดๆ ให้ บุบสลาย หรือชำระจนเสียรูป หรือลวดลายลบเลือน หรือเปลี่ยนแปลงในดลภาค หรือบิดงอ หรือทำให้น้ำหนักลดลง ไม่ว่าโดยเหตุใดในลักษณะที่ปรากฏโดยชัดแจ้ง

สำนักงาน

สำนักงาน

(๒) เหรียญกษาปณ์ที่สึกหรอไปตามธรรมดาจนมีน้ำหนักลดลงเกินกว่าสองเท่าครึ่งของ อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ให้กระทรวงการคลังรับแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์

ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เหรียญกษาปณ์ชำระหนี้ที่จะรับแลกเปลี่ยนได้ ต้องเป็นเหรียญกษาปณ์ที่มีใช้เหรียญ กษาปณ์ทองคำ เหรียญกษาปณ์เงิน หรือเหรียญกษาปณ์ขีดเงา

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

(๒) เหรียญกษาปณ์ที่ชำระหนี้ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๑) ให้รับแลกเปลี่ยนได้ครั้งราคา ของเหรียญกษาปณ์นั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

(๓) เหรียญกษาปณ์ที่ชำระหนี้ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๒) ให้รับแลกเปลี่ยนได้เต็ม ราคาของเหรียญกษาปณ์นั้น

สำนักงาน

สำนักงาน

พนักงานเจ้าหน้าที่และสถานที่รับแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง (๒)

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

สำนักงาน

และ (๓) ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ทวิ เมื่อเห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจถอนคืนเหรียญกษาปณ์ที่ออกใช้ ชนิดและราคาใด ๆ โดยให้นำมาแลกเปลี่ยนกับธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อื่นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การถอนคืนเหรียญกษาปณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งอย่าง น้อยต้องมีข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ชนิด ราคา และลักษณะของเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน

๕ มาตรา ๑๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

๖ มาตรา ๑๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

๗ มาตรา ๑๓ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ระยะเวลาให้นำเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืนมาแลกเปลี่ยนกับธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อื่น ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ

สำนักงาน (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่และสถานที่รับเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืน

เหรียญกษาปณ์ที่นำมาแลกเปลี่ยน ถ้าเป็นเหรียญกษาปณ์ชำระตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง

สำนักงาน ให้รับแลกเปลี่ยนตามมาตรา ๑๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ตรี^{๑๑} เหรียญกษาปณ์ที่ได้รับจากการถอนคืนตามมาตรา ๑๓ ทวิ วรรคสอง

(๒) รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้กรมธนารักษ์นำไปยุบหลอมหรือทำลายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือจำหน่ายต่อไปได้ หรือสั่งให้กรมธนารักษ์จัดการจำหน่ายโดยให้ผู้ซื้อต้องนำไปยุบหลอมหรือทำลายตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมธนารักษ์กำหนด และต้องยุบหลอมหรือทำลายภายใต้การควบคุมและตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาให้แลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๓ ทวิ วรรคสอง (๒) บรรดาเหรียญกษาปณ์ที่ถอนคืนไม่เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

เหรียญกษาปณ์ที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกฎหมายเพราะพ้นกำหนดระยะเวลาการถอนคืน ถ้าผู้ใดนำเหรียญกษาปณ์มาขอแลกเปลี่ยนกับธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อื่นโดยแสดงผลและความจำเป็น ให้กระทรวงการคลังรับแลกเปลี่ยนตามมาตรา ๑๓ ทวิ ได้ตลอดไป

มาตรา ๑๔ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดทำจัดการ และนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ต่อไป

ให้รัฐมนตรีประกาศ ชนิด ราคา สี ขนาด และลักษณะอื่น ๆ ของธนบัตรที่จะออกใช้ในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ในกรณีที่จะนำออกใช้ซึ่งธนบัตรถอนคืน

มาตรา ๑๕ ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายโดยไม่จำกัดจำนวน

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้นำออกใช้ซึ่งธนบัตร เว้นแต่เป็นการแลกเปลี่ยนทันที กับ

(๑) ธนบัตรที่นำออกใช้ไปก่อนแล้ว ซึ่งถอนคืนจากธนบัตรออกใช้ หรือ

(๒) สินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีค่าเท่ากันและระบุไว้ในมาตรา ๓๐ ซึ่งจะต้องรับขึ้นบัญชีทุนสำรองเงินตราที่รักษาไว้ตามมาตรา ๒๖

สำนักงาน ธนบัตรได้ชื่อว่าออกใช้นับแต่เวลาที่นำออกใช้และก่อนถอนคืน

มาตรา ๑๗ ธนบัตรที่ถอนคืนจากธนบัตรออกใช้จะเลิกใช้และทำลายเสียหรือจะเก็บไว้และนำออกใช้อีกก็ได้

^{๑๑} มาตรา ๑๓ ตรี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

มาตรา ๑๘ ธนบัตรชำระได้ไม่เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย
ธนบัตรต่อไปนี้ เป็นธนบัตรชำระ

(๑) ธนบัตรครึ่งฉบับ คือครึ่งหนึ่งของธนบัตรซึ่งได้ถูกแยกตรงกลาง หรือใกล้กับกลาง
เป็นสองส่วนตามยี่น

(๒) ธนบัตรต่อท่อนผิด คือ ธนบัตรซึ่งมีส่วนของธนบัตรฉบับอื่นมาต่อเข้าเป็นฉบับ
เดียวกัน หรือ

(๓) ธนบัตรขาดวินหรือลบเลือน คือ ธนบัตรซึ่งส่วนหนึ่งขาดหาย หรือมีเหตุที่ทำให้อ่าน
ข้อความหรือตัวเลขไม่ได้ความ

มาตรา ๑๙ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรับแลกเปลี่ยนธนบัตรชำระตามข้อจำกัด
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อเห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจถอนคืนธนบัตรออกใช้ชนิดและราคาใด ๆ
โดยให้นำมาแลกเปลี่ยนกับธนบัตรอื่นได้

การถอนคืนธนบัตรออกใช้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในประกาศถอนคืนธนบัตรออกใช้อย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดและราคาของธนบัตรที่ถอนคืน

(๒) ระยะเวลาให้นำส่งธนบัตรที่ถอนคืนซึ่งต้องกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) พนักงานเจ้าหน้าที่และสถานที่รับธนบัตรที่ถอนคืน

มาตรา ๒๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้กำหนดให้นำส่งธนบัตรที่ถอนคืน ตามความใน
มาตรา ๒๐ บรรดาธนบัตรที่รัฐมนตรีประกาศถอนคืนไม่เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย แต่ให้ธนาคาร
แห่งประเทศไทยรับแลกเปลี่ยนกับธนบัตรอื่นได้ภายในสองปี นับแต่วันที่ธนบัตรถอนคืนตกเป็นเงินที่ชำระ
หนี้ไม่ได้ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๒ บรรดาธนบัตรที่ตกเป็นเงินที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกฎหมาย ตามความใน

มาตรา ๒๑ ซึ่งมีได้นำมาแลกเปลี่ยนกับธนบัตรอื่นภายในเวลาที่กำหนดให้นำมาแลกเปลี่ยนได้ ให้ถือว่าเป็น
เป็นธนบัตรที่ถอนคืนแล้วจากธนบัตรออกใช้และจะโอนสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีค่าเท่ากันซึ่งถือไว้
เป็นทุนสำรองเงินตราตามมาตรา ๒๖ ให้เป็นรายได้ของแผ่นดินก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การดำรงไว้ซึ่งค่าของบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๓^{๑๒} เพื่อประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งค่าของบาทให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือ
ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราซื้อหรือขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศที่กำหนดโดยกฎกระทรวง
ตามที่ธนาคารพาณิชย์ในราชอาณาจักรจะเรียกให้ซื้อหรือขาย แต่การซื้อหรือขายคราวหนึ่ง ๆ ต้องไม่ต่ำ
กว่าจำนวนซึ่งรัฐมนตรีกำหนด

เงินตราต่างประเทศที่กำหนดโดยกฎกระทรวงนั้น ต้องเป็นเงินตราที่ประกอบขึ้นเป็นทุน
สำรองเงินเงินตราได้

ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราไม่จำเป็นต้องซื้อหรือ
ขายทันทีตามวรรคหนึ่งในขณะที่ยังมีกฎหมายว่าด้วยการจำกัดการซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศใช้บังคับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๔^{๑๓} การซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ
ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรากับธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา ๒๓ นั้น อัตราซื้อหรือขายทันทีจะ

ต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาคของบาทได้ไม่สูงกว่าอัตราขั้นสูงและไม่ต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่
รัฐมนตรีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕^{๑๔} รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศ
กำหนดอัตราขั้นสูงและอัตราขั้นต่ำสำหรับการซื้อหรือขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศโดยธนาคารพาณิชย์
หรือบุคคลอื่นได้ และเมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่นที่ซื้อหรือขาย
ทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศต้องซื้อหรือขายในอัตราที่ไม่สูงหรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนดนั้น

ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่นรับเงินส่วนลด หรือเรียกเก็บเงินไม่ว่าประเภทใด
เนื่องในการซื้อหรือขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศนอกจากค่าโทรเลข ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีประกาศตามวรรค
หนึ่งหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๒} มาตรา ๒๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

^{๑๓} มาตรา ๒๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

^{๑๔} มาตรา ๒๕ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓
ทุนสำรองเงินตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๖ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรักษาทุนสำรองเงินตราไว้กองหนึ่งเรียกว่า “ทุนสำรองเงินตรา”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ บรรดาสินทรัพย์ที่มีอยู่ในทุนสำรองเงินตราซึ่งมีอยู่ก่อนและในวันที่

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นทุนสำรองเงินตราตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ ทุนสำรองเงินตรานั้นให้กันไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากสินทรัพย์อื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรดาที่เป็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ ห้ามมิให้จ่ายทุนสำรองเงินตรา

เว้นแต่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ในขณะเดียวกันนั้นจะได้ถอนธนบัตรเป็นจำนวนเท่ากันคืนจากธนบัตรออกใช้ หรือ

(๒) ในขณะเดียวกันนั้นจะได้รับสินทรัพย์อย่างอื่นตามมาตรา ๓๐ มีค่าเท่ากันชั้นบัญชีเป็นทุนสำรองเงินตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การจ่ายทุนสำรองเงินตราดังกล่าวจะกระทำได้อีกเมื่อได้มีคำสั่งของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนซึ่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยได้แต่งตั้งเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ให้สินทรัพย์ต่อไปนี้เป็นสิ่งอันชอบด้วยกฎหมายที่จะประกอบขึ้นเป็นทุนสำรองเงินตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ทองคำ

(๒) เงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินตราที่พึงเปลี่ยนได้ หรือเงินตราต่างประเทศอื่นใดที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ ต้องเป็นรูปเงินฝากในธนาคารนอกราชอาณาจักรหรือในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) ทองคำ สินทรัพย์ต่างประเทศ และสิทธิพิเศษถอนเงิน ทั้งนี้ ที่นำส่งสมทบกองทุนการเงิน

การเงิน

๑๙ มาตรา ๒๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐

๒๐ มาตรา ๓๐ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- (๕) ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรอง
- (๖) ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน
- (๗) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒) หรือเป็นบาท

(๘) ตัวเงินในประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพึงซื้อหรือรับช่วงซื้อลดได้ แต่ต้องมีค่ารวมกันไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนธนบัตรออกใช้

สินทรัพย์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องจัดตารางไว้ให้มีค่ารวมกันทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนธนบัตรออกใช้

มาตรา ๓๑^๗ การคำนวณค่าแห่งสินทรัพย์ที่เป็นหรือจะรับเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรานั้น ให้คำนวณดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สินทรัพย์รัฐบาลไทยที่มีราคาเป็นบาทหรือตัวเงินในประเทศ ให้คำนวณตามราคาที่ซื้อหรือรับช่วงซื้อลดไว้ หรือที่ตราไว้ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

(๒) ในกรณีที่สินทรัพย์ที่มีราคาหรือมูลค่าเป็นเงินตราต่างประเทศ หรือสิทธิพิเศษถอนเงิน ให้คำนวณตามราคาหรือจำนวนดังนี้

(ก) ทองคำและหลักทรัพย์ต่างประเทศ ให้คำนวณตามราคาในตลาดต่างประเทศเมื่อสิ้นปีแต่ละปี หรือถ้าเป็นทองคำหรือหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ซื้อในระหว่างปีใด ให้คำนวณตามราคาที่ซื้อจนถึงเวลาตราค่าเมื่อสิ้นปีที่ซื้อนั้น

(ข) ทองคำ สินทรัพย์ต่างประเทศ และสิทธิพิเศษถอนเงิน ที่นำส่งสมทบ กองทุนการเงินตามความในมาตรา ๓๐ (๔) ให้คำนวณตามจำนวนหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนแจ้งไว้ครั้งล่าสุด

(ค) ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรองและใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน ให้คำนวณตามจำนวนหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินที่ตราไว้

(ง) เงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณตามจำนวนเงินฝากในขณะนั้น

(จ) หลักทรัพย์รัฐบาลไทย ให้คำนวณตามราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่ซื้อหรือรับช่วงซื้อลดหรือที่ตราไว้แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

การคำนวณสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง (๒) เป็นบาท ให้คำนวณดังนี้

(๑) ในกรณีที่ไม่มีกำหนดค่าเสมอภาคของบาทหรือค่าเสมอภาคของบาทถูกระงับใช้ ให้คำนวณเป็นบาทตามอัตรากลางระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศสกุลที่เกี่ยวข้องโดยใช้อัตราในตลาดในวันสิ้นปี หรือในกรณีที่สินทรัพย์ที่ซื้อในระหว่างปี ให้ใช้อัตราที่ใช้ในการตราค่าเมื่อสิ้นปีก่อน

^๗ มาตรา ๓๑ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ.

(๒) ในกรณีที่มีการกำหนดค่าเสมอภาคของบาท ให้คำนวณโดยแปลงราคาหรือจำนวนสินทรัพย์นั้นเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลอื่นที่อาจคำนวณกลับเป็นหน่วยเทียบของบาทได้ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศสกุลอื่นนั้นในตลาดต่างประเทศในวันสิ้นปีหรือในกรณีที่สินทรัพย์ที่ซื้อในระหว่างปี ให้ใช้อัตราที่ใช้ในการตีราคาเมื่อสิ้นปีก่อน แล้วให้คำนวณเป็นบาทตามค่าเสมอภาค

(๓) ในกรณีที่มีการกำหนดค่าเสมอภาคของบาทโดยเทียบกับหน่วยเทียบที่กองทุนการเงินกำหนด และเงินตราต่างประเทศสกุลที่เกี่ยวข้องนั้นมีค่าเสมอภาคโดยเทียบกับหน่วยเทียบที่กองทุนการเงินกำหนดเช่นกัน ให้คำนวณเป็นบาทตามอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาค

มาตรา ๓๒ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราทุก ๆ ปี ไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีใหม่

มาตรา ๓๓^{๑๔} ผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราแต่ละปี ให้รับขึ้นบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

สินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีให้ใช้จ่ายได้เพื่อการ ดังต่อไปนี้

(๑) การพิมพ์ธนบัตร รวมตลอดถึงการใด ๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงพิมพ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อพิมพ์ธนบัตรและสิ่งพิมพ์อื่นที่รัฐมนตรีเห็นชอบและการตั้งเป็นทุนหมุนเวียนตามความจำเป็น เพื่อดำเนินกิจการโรงพิมพ์ดังกล่าว

(๒) การออกและจัดการธนบัตร หรือการอื่นใดอันเกี่ยวกับกิจการธนบัตรซึ่งรัฐมนตรีอนุมัติ

(๓) การชดใช้ค่าแห่งสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลง

(๔) การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชีสำรองพิเศษ

เงินคงเหลือหลังจากการจ่ายตามวรรคสอง เมื่อสิ้นปี ให้โอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษหรือบัญชีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด^{๑๕}

ผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีหรือบัญชีสำรองพิเศษ ให้รับขึ้นบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

ถ้าสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในปีใดมีจำนวนไม่พอแก่การจ่ายดังกล่าว ให้จ่ายจากบัญชีสำรองพิเศษเท่าจำนวนที่ขาด และถ้าสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษมีไม่พอจ่าย ให้จ่ายจากเงินคงคลังเท่าจำนวนที่ขาด ในปีต่อ ๆ ไป ถ้าสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมีเหลือจากการจ่าย

^{๑๔} มาตรา ๓๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

^{๑๕} มาตรา ๓๓ วรรคสามแก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

สำนักงานดังกล่าว ให้ใช้คืนเงินคงคลังจนครบจำนวนที่ได้จ่ายไป และเมื่อเหลือเท่าใดจึงให้โอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษไว้

สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๔^{๒๐} ในกรณีที่สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่มีค่าเพิ่มขึ้น ให้โอนส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๔/๑^{๒๑} สินทรัพย์ที่ได้รับบริจาคเพื่อกิจการของฝ่ายออกบัตรธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยให้นำเข้าบัญชีสำรองพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๔/๒^{๒๒} ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจโอนสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษเข้าเป็นสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา เพื่อการนำออกใช้ซึ่งธนบัตรได้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมื่อมีการถอนธนบัตรตามวรรคหนึ่งคืนจากธนบัตรออกใช้ ให้โอนสินทรัพย์ที่มีค่าเท่ากันในบัญชีทุนสำรองเงินตรา เข้าเป็นสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๕^{๒๓} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๖^{๒๔} ธนาคารพาณิชย์หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความผิดตามมาตรา^{๒๕} นี้ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคสอง ให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
^{๒๐} มาตรา ๓๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖
^{๒๑} มาตรา ๓๔/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
^{๒๒} มาตรา ๓๔/๒ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
^{๒๓} มาตรา ๓๕ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑
^{๒๔} มาตรา ๓๖ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑

สำนักงานพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๕^{๒๖} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้ประเทศไทยได้ใช้สิทธิและปฏิบัติตามพันธะในฐานะที่จะเข้าเป็นภาคีสัญญาพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้โดยสมบูรณ์ จำเป็นต้องกำหนดให้ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงินที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นสินทรัพย์ที่ประกอบเป็นทุนสำรองเงินตราในส่วนที่ต้องดำรงไว้ให้มีค่ารวมกันทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละของยอดธนบัตรที่ออกใช้ได้ด้วยและในโอกาสเดียวกันนี้ สมควรกำหนดให้เงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินตราที่พึงเปลี่ยนได้ หรือเงินตราต่างประเทศอื่นใดที่กำหนดโดยกฎกระทรวงในรูปเงินฝากในธนาคารนอกราชอาณาจักรหรือในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เป็นสินทรัพย์ที่ประกอบขึ้นเป็นเงินสำรองเงินตราได้เช่นกัน กับทั้งสมควรเปลี่ยนแปลงการกำหนดนับอายุการฝากหรือไถ่ถอน เงินตราต่างประเทศและหลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องจัดดำรงไว้เสียใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภคินี/แก้ไข

๒๒/๒/๒๕๕๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๖^{๒๗}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยการเงินระหว่างประเทศได้พัฒนาการไปเป็นอันมาก ทำให้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตราไม่เหมาะสม และสมควรปรับปรุงวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้คล่องตัวและเหมาะสมกับเหตุการณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภคินี/แก้ไข

๒๒/๒/๒๕๕๕

A+B(C)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๖} รก.๒๕๑๔/๔๔/๒๒๑/๒๗ เมษายน ๒๕๑๔

^{๒๗} รก.๒๕๑๖/๖๘/๙พ/๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๒๑^{๒๔}

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
เกือบทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ ได้ตกลงให้ดำเนินการแก้ไขระบบการแลกเปลี่ยน
เงินตราขึ้นใหม่ ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์แก่การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และ
บรรดาประเทศที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นชอบและดำเนินการแก้ไขระบบการแลกเปลี่ยน
เงินตราของตนให้สอดคล้องตามที่ได้ตกลงนั้นไปแล้ว ในฐานะที่ประเทศไทยเห็นชอบด้วยกับหลักการใน
ข้อตกลงนั้น และรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการแก้ไขระบบการ
แลกเปลี่ยนเงินตราดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตรา และโดยที่จำเป็นต้อง
ดำเนินการโดยรีบด่วนและเป็นความลับ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำการใดอันจะกระทบกระเทือนต่อ
ภาวะเศรษฐกิจและฐานะการเงินของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น

ดวงใจ/แก้ไข

๒ ต.ค. ๔๔

A+B(C)

พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖^{๒๕}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.
๒๕๐๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำและนำออกใช้เหรียญกษาปณ์ การรับ
แลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์ชำรุดยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้
เหรียญกษาปณ์ที่จัดทำและนำออกใช้แต่ละชนิดราคาต้องมีเพียงขนาดเดียว และให้มีการรับแลกเปลี่ยน
เหรียญกษาปณ์ชำรุดได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการถอนคืน
เหรียญกษาปณ์ไว้ด้วย โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภคินี/แก้ไข

๒๒/๒/๒๕๔๕

A+B(C)

^{๒๔} รก.๒๕๒๑/๒๗/๑พ/๘ มีนาคม ๒๕๒๑

^{๒๕} รก.๒๕๓๖/๒๑๓/๑พ/๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๖

สำนักงานพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕^{๓๐}

สำนักงานมาตรา ๕ บทบัญญัติมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้บังคับแก่สินทรัพย์ที่ได้รับบริจาคก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

สำนักงานด้วยกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

สำนักงานหมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชาติใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินขึ้นตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะเวลาสอง พ.ศ. ๒๕๔๕ และกำหนดให้มีการโอนเงินคงเหลือในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีเพื่อนำเข้าบัญชีดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายว่าด้วยเงินตราให้สอดคล้องกัน และโดยที่ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมีเงินซึ่งได้รับบริจาคเพื่อการตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาครวมอยู่ด้วย สมควรกำหนดให้โอนสินทรัพย์ที่ได้รับบริจาคดังกล่าวไปในบัญชีสำรองพิเศษเพื่อเก็บรักษาให้มั่นคงตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค อนึ่ง เพื่อให้การแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงสมควรให้สามารถโอนสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษเข้าเป็นสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราได้ด้วย และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พรพิมล/พิมพ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๐๓/๐๗/๔๕

A+B (C)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สุมลรัตน์/อรรณชัย/เกษร/จัดทำ

๖/๐๓/๔๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา^{๓๐} รก.๒๕๔๕/๖๐ก/๗/๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา